

เจตนาในการเลือกคู่ครองและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาตามหลักสมชีวิธรรม 4

ปริณฺณานิพนธ์
ของ
จอมขวัญ เลื่องลือ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริณฺณาวិทยาสาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เจตนาในการเลือกคู่ครองและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาตามหลักสมชีวิธรรม 4

บทคัดย่อ
ของ
จอมขวัญ เลื่องลือ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2551

จอมขวัญ เลื่องลือ. (2551). เจตนาในการเลือกคู่ครองและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาตามหลัก

สมชัฎฐธรรม 4. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ชุชม

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชัฎฐธรรม 4 และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชัฎฐธรรม 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รวมจำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามจุดมุ่งหมายข้อที่ 1 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชัฎฐธรรม 4 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม การเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเลือกคู่ครอง เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี แบบประนีประนอม โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชัฎฐธรรม 4 ได้ร้อยละ 31.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

INTENTION TO SELECTING SPOUSE AND RELATED FACTORS : A STUDY
BASED ON THE DHARMA PRINCIPLE OF SAMAJIVIDHAMMA 4

AN ABSTRACT
BY
JOMKHWAN LUENGLUE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Science Degree in Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University
May 2008

Jomkhwan Luenglue [2008] *Intention to selecting spouse and related factors : A study based on the dharma principle of Samajividhamma 4*. Master Thesis, M.S.
[Applied Behavioral Science Research] Bangkok : Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof. Dr. Wiladlak
Chuawanlee ,Assoc. Prof. Dr. Oraphin Choochom

The purposes of this research were : 1) to study the relationships between attitude toward intention to selecting spouse (direct and indirect) ,subjective norms (direct and indirect) ,perceived behavioral control (direct and indirect) and 4 patterns of family communication (Laissez-Faire ,Protective ,Pluralistic ,Consensual) with intention to selecting spouse the dharma principle of Samajividhamma 4 and 2) to examine the influence of bio-social variables ,attitude toward spouse selection ,subjective norms ,perceived behavioral control ,and 4 patterns of family communication on the intention to selecting spouse. This research applied the model of planned behavior proposed by Ajzen.

The sample in this study consisted of 400 junior and senior students from Srinakharinwirot University ,Chulalongkorn University , The University of the Thai Chamber of Commerce ,and Bangkok University. The data were analyzed by utilizing Pearson Product Moment Correlation and Stepwise - Multiple Regression Analysis.

The research results were found as follows : 1) The predicting variables significantly correlated with the intention to selecting spouse ,and 2) factors influencing intention to selecting spouse based on the dharma principle of Samajividhamma 4 were for attitude toward intention to selecting spouse (direct and indirect) ,subjective norms (direct and indirect) ,perceived behavioral control (direct and indirect) and the family communication patterns : Pluralistic and Consensual. These factors explained 31.90% of the variance of the intention.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

เจตนาในการเลือกคู่ครองและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาตามหลักสมชีวิธรรม 4

ของ

จอมขวัญ เลื่องลือ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นหนึ่งส่วนของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ ๒๒ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินท์ ชูชม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. สุภาพร ธาระขันธ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินท์ ชูชม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วิรินทร์ กิตติพิชัย)

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจาก
งบประมาณแผ่นดิน

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาศลักษณ์ ชวัลลี ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินธ์ ชูชมกร กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอย่างมากในการให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันมีค่ายิ่งต่อการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี อาจารย์ ดร. สรณ ภู่ง อาจารย์ ดร. จรัส อุ่นจิตวิวัฒน์ อาจารย์ ดร. สุภาพร ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี อาจารย์ ดร. สุภาพร ชนะชานันท์ กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ กรุณาถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ แนวทางในการศึกษาวิจัยอันมีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยมาตลอด ขอขอบคุณ บิฑามารดา และญาติพี่น้องทุกท่านที่ให้ความห่วงใยและกำลังใจอันสำคัญยิ่ง

ท้ายที่สุดนี้คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิดและอบรมเลี้ยงดู ขอโน้มรำลึกพระคุณครู อาจารย์ ที่วางรากฐานการศึกษาตลอดจนความรู้ ความสามารถมาตราប់เท่าทุกวันนี้

จอมขวัญ เลื่องลือ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	5
ประโยชน์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	6
ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	7
สมมติฐาน	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
แนวคิดและทฤษฎีในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4.....	16
แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน	21
แนวคิดเจตนาในการเลือกคู่ครอง	28
แนวคิดเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง	38
แนวคิดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	44
แนวคิดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	50
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว	62
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	73
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล	91
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน	100
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	114
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	114
สมมติฐาน.....	115
วิธีดำเนินการวิจัย	116
สรุปผลการวิจัย	117
อภิปรายผล	119
ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	152
ภาคผนวก ก	152
ภาคผนวก ข	195
ภาคผนวก ค	198

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำแนกตามลักษณะทั่วไป ได้แก่ เพศ ค่าร้อยละ	95
2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามในเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน.....	96
3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามในเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทางด้านศีลเสมอกัน.....	97
4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามในเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทางด้านจาคะเสมอกัน.....	98
5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามในเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทางด้านปัญญาเสมอกัน.....	99
6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระด้านรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4.....	100
7 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม ทางด้านศรัทธาเสมอกัน	101
8 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านศรัทธาเสมอกัน....	102

บัญชีตาราง

[illegible]

บัญชีตาราง

ตาราง(ต่อ)	หน้า
14 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านปัญญาเสมอกัน....	108
15 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน.....	109
16 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน.....	110
17 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาคะเสมอกัน.....	111
18 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญญาเสมอกัน.....	112
19 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านรวม.....	113
20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรม.....	160

บัญชีตาราง

ตาราง(ต่อ)	หน้า
21 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางด้านเชื้อเพื่อเผ่า.....	161
22 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางด้านระดับการศึกษา.....	161
23 บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึง กับท่านทางด้านความเชื่อ.....	162
24 บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางด้านพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรม.....	162
25 บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางการเลือกเพื่อเผ่า.....	163
26 บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางด้านระดับการศึกษา.....	163
27 ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึง กับท่านทางด้านความเชื่อ.....	164
28 ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรม.....	164
29 ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางการเลือกเพื่อเผ่า.....	165
30 ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางด้านระดับการศึกษา.....	165
31 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางด้านความเชื่อ.....	166
32 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางด้านพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรม.....	166
33 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางการเลือกเพื่อเผ่า.....	167

บัญชีตาราง

ตาราง(ต่อ)	หน้า
34 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับ ท่านทางด้านระดับการศึกษา.....	167
35 คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดเจตนา ในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4.....	192
36 คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดเจตคติทางตรงต่อ การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4.....	192
37 คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4.....	193
38 คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดการรับรู้ความสามารถใน การควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4.....	193
39 คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว.....	194
40 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและเจตนาใน การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านศรัทธาเสมอกัน.....	196
41 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและเจตนาใน การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านศีลเสมอกัน.....	196
42 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและเจตนาในการเลือกคู่ครอง ตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านจาคะเสมอกัน.....	197
43 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและเจตนาในการเลือกคู่ครอง ตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านปัญญาเสมอกัน.....	197

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

เนื่องจากในสังคมปัจจุบันเกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ได้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสถาบันครอบครัว จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในปี 2547 มีครอบครัวทั่วประเทศ จำนวน 17.8 ล้านครอบครัว โดยในปี 2548 มีครัวเรือนที่หัวหน้าครอบครัวเป็นหม้าย หย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ จำนวน 3,093,510 ครัวเรือน (ข้อมูลรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี 2550 ของ UNDP) ช่วงปี พ.ศ.2545 - 2548 ยังปรากฏสถิติการจดทะเบียนสมรส และการหย่าร้างมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2545 มีการจดทะเบียนสมรสจำนวน 291,734 คู่ และหย่าร้างจำนวน 77,735 คู่ และในปี พ.ศ. 2548 มีการจดทะเบียนสมรสจำนวน 345,234 คู่ และหย่าร้างจำนวน 90,688 คู่ (ข้อมูลจากกรมการปกครอง : 2550) จากข้อมูลแสดงให้เห็นถึงความไม่พร้อมของคู่สมรสที่จะดำเนินชีวิตคู่ สมาชิกภายในครอบครัวแต่ละคนไม่เข้าใจ และไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตน ขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นคง (สุวิทย์ ชันชาโรจน์ : 2550) ทำให้เกิดปัญหาอย่างอื่นตามมามากมาย

ฉะนั้น การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสไม่ใช่เรื่องง่าย การเลือกคู่ครองจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดในชีวิต เพราะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ก่อนที่จะมีครอบครัว เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะพิจารณาคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ที่จะได้รับเลือกให้เป็นคู่ครองโดยอาศัยหลักการที่ว่า “การค้นพบสิ่งที่อาจทำให้ผิดพลาดได้ก่อนย่อมดีกว่ามาพบกันทีหลังเมื่อทุกสิ่งทุกอย่างสายไปเสียแล้ว” (สุชาติ โสมประยูร ,2521:76) ซึ่งสอดคล้องกับสุภาษิตโบราณที่ว่า “ปลุกเรือนผิด คิดจนเรือนทลาย มีคู่ผิด คิดจนตัวตาย” (พัฒน์ สุจำนง ,2522:14)

ปัจจุบันชายและหญิงมีอิสระในการเลือกคู่ครองเพิ่มขึ้น ในสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยที่ชายและหญิงมีฐานะเกือบเท่าเทียมกัน เปิดโอกาสให้หญิงได้รับการศึกษาสูงขึ้นสามารถออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านได้ รวมทั้งมีเสรีภาพในการคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศได้ หนุ่มสาวมีโอกาสมีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองมากขึ้น การเลือกคู่ครองเป็นเรื่องที่บุคคลทุกคนต้องเอาใจใส่อย่างจริงจัง เพราะผู้เลือกจะต้องรับผลของการเลือกตลอดชีวิต และการก้าวสู่ชีวิตคู่ครั้งแรกถ้าผิดพลาดแล้วหนทางที่จะพบวิถีทางที่ถูกในชีวิตจะน้อยลง การแต่งงานและชีวิต

ครอบครัวเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อน การเตรียมตัว ความพร้อม และปัจจัยหลายอย่างเป็นศิลปะที่ต้องอาศัยความรู้ สติปัญญาและไหวพริบ และการปรับตัวของสามีภรรยาแต่ละคู่ (พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2534:30)

การที่หญิงชายจะเลือกใครมาเป็นคู่ชีวิตนั้น ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติหลายประการ อาทิ ทฤษฎีการเลือกคู่ของเมอร์สไตน์ (Murstain : 1976) หรือทฤษฎีของเคอร์และโบเวน (Kerr and Bowen : 1988) กล่าวว่า หญิงและชายจะถูกดึงดูดเข้าหากันด้วยลักษณะทางกายภาพ (สวยหล่อ ทำทางดี) ทางความคิด (เก่ง รอบคอบ รู้จักคิดและวางแผน) และทางสังคม (มาจากวงศ์ตระกูลที่ดี มีชื่อเสียง มีฐานะดี) ลักษณะใดจะมีน้ำหนักมากหรือน้อยในการตัดสินใจเลือกคู่ก็ขึ้นอยู่กับอายุ เพศ บุคลิกภาพ ประสบการณ์ของบุคคล (อุมาพร ตรังคสมบัติ ;2545:23) และบุคคลจะเลือกคู่ที่มีระดับความเป็นตัวของตัวเอง (differentiation) พอๆ กัน หรือเป็นไปในทางที่เสริมกัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับการตอบสนองทางอารมณ์ตามที่ตนต้องการอย่างเพียงพอ (อุมาพร ตรังคสมบัติ ,2545:23 อ้างอิงมาจาก Kerr and Bowen : 1988)

ปัจจัยหลายประการที่จะทำให้ชีวิตแต่งงานเป็นสุข ที่สำคัญคือ ตัวคู่สมรสเองจะต้องเลือกบุคคลที่มีความคล้ายคลึงกับตนเองในด้านต่างๆ บุคคลจึงจะประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสตามที่บุคคลคาดหวัง คนส่วนมากมักจะพิจารณาเลือกคู่จากคนในกลุ่มเดียวกันที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน มีบุคลิกที่ผู้เลือกต้องการ (Bell ; 1971:97-98) การเลือกคู่จากคนในกลุ่มเดียวกัน เพราะคนในกลุ่มเดียวกัน จะมีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกัน มีค่านิยม อุดมคติ รสนิยมที่ใกล้เคียงกัน มีโอกาส พบปะสมาคมใกล้ชิดกันพอที่จะทราบความต้องการของฝ่ายตรงกันข้ามได้ง่าย ตัวแปรสำคัญที่สามารถแสดงความคล้ายคลึงกันดังกล่าวในการตัดสินใจเลือกคู่ครองได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา เชื้อชาติ วัฒนธรรม สภาพถิ่นกำเนิด อาชีพและรายได้ (Udry ,1971 : 182)

จากที่ได้มีการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา การเลือกคู่ครองที่ดีนั้น ส่วนใหญ่ชายหญิงจะเลือกบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน เช่น งานวิจัยของคอร์แลต (Burgess and Cottrell ,1930 อ้างถึงใน Dyer ,1983) วิลเลียมสัน (Williamson :1966) โจจันเซน (Jorgensen :1986) เวล (Well :1984) พบว่า สัมพันธภาพในชีวิตสมรสที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในชีวิตสมรส ได้แก่ การมีความคิดเห็นคล้ายกันในเรื่องต่างๆ การมีความสนใจ มีกิจกรรมทำร่วมกัน แสดงความรักความห่วงใยต่อกันบ่อยๆ การไม่มีช่วงเวลาารู้สึกเหงาหรือไม่มีความสุข บุคคลมักจะชอบเลือกคู่ครองที่มีพื้นฐานเดียวกัน สังคมและวัฒนธรรมที่เหมือนกันเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้คนชอบจับคู่ ทำการสมรสกัน ลักษณะของความคล้ายคลึงกันจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การเลือกคู่ครอง ส่วนงานวิจัยในประเทศไทยมีงานวิจัยของชนิษฐา โพชนุกูล (2522) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคล้ายคลึงกันในการนับถือศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทวัส ช่างคร (2544) พบว่า ในภาพรวมชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสด้วยตนเองมากกว่าผู้ใหญ่อุปถัมภ์ โดยจะเลือกคู่สมรสที่มีความคล้ายคลึงกับตนเองในด้านต่างๆ

จากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ชายหญิงส่วนใหญ่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนทางด้านต่างๆ อาทิ ความคล้ายคลึงทางศาสนา ความคล้ายคลึงทางเพศ ความคล้ายคลึงทางอายุ เป็นต้น ในการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะความคล้ายคลึงกันจะมีผลต่อการสมรสของคู่สมรส โดยคู่สมรสที่เลือกบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนมาเป็นคู่ครอง มักจะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ที่ดีในชีวิตสมรส เช่นงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ คุปต์กาญจนากุล (2526) พบว่า ความคล้ายคลึงของภูมิหลังทางสังคม และความสมานฉันท์ทางบทบาทมีผลกระทบโดยตรงกับความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต งานวิจัยอื่นๆ พบว่า คู่สมรสที่มีสัมพันธภาพสูงเป็นผู้ที่มีอายุและระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน มีอายุแรกสมรสมากพอสมควรทั้งสามี และภรรยา (เอมอร มณีวัฒนา : 2538) คู่สมรสที่ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสมีบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน ส่วนคู่สมรสที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรสแต่ไม่ได้หย่าร้างกันมีบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน และคู่สมรสที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส และหย่าร้างกันมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน (มาลาภรณ์ บุตรเมฆ : 2540)

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผลการวิจัยยืนยันว่า บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส และมีสัมพันธภาพที่ดีในชีวิตสมรส ได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยก่อนการสมรส คือ การเลือกคู่ครอง โดยบุคคลจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนทางด้านต่างๆ งานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามานี้ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาในเชิงของตัวแปรทางชีวสังคมมากกว่าศึกษาตัวแปรทางด้านอื่นๆ และทฤษฎีส่วนใหญ่ที่พบมักจะเป็นหลักการเลือกคู่ครองของต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าการเลือกคู่ครอง แต่ใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนาเข้ามาทำการประยุกต์ใช้ร่วมด้วย คือ หลักสมชิวิธรรม 4 เป็นหลักของการครองเรือนตามคำสอนทางพุทธศาสนา โดย “คู่ที่มีความสุข ความเจริญที่สุด คือ คู่ที่เหมาะสมกัน ไม่สำคัญว่า จะหล่อ สวย รวย เก่ง ดี หรือสูงส่งด้วยศักดิ์ศรีเพียงใด ที่สำคัญคือเนื้อคู่เหมาะสมกันเพียงใดต่างหาก” (ไชย ณ พล, 2542) หลักสมชิวิธรรม 4 ประกอบด้วย ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน นี่คือการเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาความเหมาะสมพิจารณาองค์ประกอบสำคัญของการดำเนินชีวิต จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และวิทยานิพนธ์ต่างๆ ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีผู้ใดนำแนวคิดเกี่ยวกับหลักสมชิวิธรรม 4 มาทำการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวิธรรม 4

ผู้วิจัยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นวัยของการเตรียมความพร้อมที่จะเลือกคู่ครอง ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 10 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจมีจำนวน 30 คน เป็นชาย 15 คน และหญิง 15 คน มีคู่รัก 14 คน ไม่มีคู่รัก 16 คน โดยเกี่ยวกับความคิดในเรื่องการเลือกคู่ครอง นิสิต 30 คน ตอบว่ามีความคิดในเรื่องการเลือกคู่ครอง และนิสิตจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนบางด้าน 27 คน ไม่คล้ายคลึงกับตน 2 คน และคล้ายคลึงทุกด้าน 1 คน ส่วนคุณสมบัติที่นิสิตจะนำมาเป็นเกณฑ์ในการเลือกคู่ครอง คือ นิสัยเข้ากันได้ รักครอบครัว มีการศึกษา เป็นคนดี เป็นต้น นิสิตที่ตอบว่า บิดามารดามีความสำคัญต่อการเลือกคู่ครองของนิสิตมีจำนวน 22 คน และบิดามารดาไม่มีความสำคัญต่อการเลือกคู่ครองของนิสิตมีจำนวน 8 คน จากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยพบว่า นิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีความเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองแล้ว และเกือบครึ่งหนึ่งก็มีคู่รัก จึงอาจกล่าวได้ว่า งานวิจัยชิ้นนี้สามารถศึกษากับบุคคลในกลุ่มนี้ได้

ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำนายนการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior ,Ajzen : 2006) มาประยุกต์ใช้ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนจะมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต นักศึกษายังไม่ได้เลือกคู่ครอง แต่เป็นความตั้งใจที่จะเลือก ซึ่งยังไม่เกิดเป็นพฤติกรรม ดังนั้นตัวแปรตามในงานวิจัย คือ เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และตัวแปรอิสระจะเป็นตัวแปรในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่ เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้ายตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม นอกจากนี้ ตัวแปรอื่นที่ผู้วิจัยเห็นว่ามีความเกี่ยวข้อง คือ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว 4 แบบ ได้แก่ การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ แบบการปกป้อง แบบเปิดเสรี แบบประนีประนอม เนื่องด้วยงานวิจัยของจุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) ที่ศึกษาเรื่องอิทธิพลของรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองและการสมรสโดยศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า บิดามารดามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการกำหนดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองและการสมรสของบุตรในอนาคต

ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานในการนำแนวคิดการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการเลือกคู่ครองที่จะนำมาซึ่งความสุข สมหวัง และมีความสำเร็จในชีวิตสมรส

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลัก สมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวมี 4 แบบ ได้แก่ การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ การสื่อสารภายในครอบครัวแบบการปกป้อง การสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี และการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอมกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน
6. เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

ประโยชน์ของงานวิจัย

1. เพื่อให้ทราบว่า มีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการเลือกคู่ครองของนิสิต นักศึกษา

2. เพื่อผลที่ได้จากการศึกษาการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมที่จะสร้างครอบครัวในอนาคต เพื่อให้บรรลุซึ่งความสุข ความสมหวัง และมีความสำเร็จในชีวิตสมรส

3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว สามารถที่จะนำข้อมูลจากผลการวิจัยในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 มาเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดแนวทางทางด้านครอบครัว รวมทั้งการวางแผนส่งเสริมความรู้และสร้างทัศนคติในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เพื่อเป็นการเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความมั่นคง เข้มแข็ง และสามารถแก้ไขปัญหาสังคมต่อไปในอนาคตได้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร

เป็นนิสิต นักศึกษาชายหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และนั้บถือศาสนาพุทธ

2. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนิสิต นักศึกษาชายหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 400 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ในการศึกษานี้ได้แบ่งตัวแปรออกเป็น

ตัวแปรอิสระ

- เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง
- การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
- การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

ตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่อยู่ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

- รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว มี 4 แบบ ได้แก่
  - การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissez-Faire)
  - การสื่อสารภายในครอบครัวแบบการปกป้อง (Protective)
  - การสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี (Pluralistic)

- การสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม (Consensual)

ตัวแปรตาม คือ เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ มีเจตนาที่จะเลือกบุคคลที่มีศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน
ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทของมหาวิทยาลัย ชั้นปี

นิยามปฏิบัติการ

เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่

ศรัทธาเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านความเชื่อในสิ่งต่างๆ ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องการทำความดี ความเชื่อในการทดแทนคุณบิดามารดา

ศีลเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านการประพฤติปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล การปฏิบัติธรรม

จาคะเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับบุคคลอื่น ได้แก่ การทำบุญทำทาน การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ผู้ประสบภัยพิบัติ คนพิการ คนด้อยโอกาส การให้ตามประเพณีในโอกาสต่างๆ

ปัญญาเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ และการมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน

เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นมาตราประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่เป็นไปได้ (+3 คะแนน) จนถึง เป็นไปไม่ได้ (-3 คะแนน) คิดคะแนนรวม ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 สูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของนิสิต นักศึกษาที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน ปัญญาเสมอกัน วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง สามารถวัดได้ 2 วิธี คือ

วัดโดยตรง เป็นมาตราจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) โดยศึกษาตามแบบของออสกู๊ดและคณะ (Ajzen and Fishbein ; 1980 อ้างอิงมาจาก Osgood, Sucl and Tannenbaum : 1975) คำตอบแต่ละมาตรามีคะแนนระหว่าง +3 ถึง -3 เมื่อรวม

คะแนนเหล่านี้แล้วจึงเป็นคะแนนเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองในทางบวกมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

วัดโดยทางอ้อม หมายถึง การรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Belief หรือ bi) กับการประเมินผลของการกระทำแต่ละอย่าง (Evaluation of Consequences หรือ ei) จะได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 ถึง 49

ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษาเชื่อว่าเมื่อเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แล้ว จะทำให้เกิดผลต่าง ๆ จากการเลือกคู่ครองมากน้อยเพียงใด มาตรฐานวัดตั้งแต่เป็นไปได้ (7 คะแนน) จนถึง เป็นไปไม่ได้ (1 คะแนน)

การประเมินผลของการกระทำแต่ละอย่าง (ei) หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษาประเมินผลของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ว่ามีคุณค่า หรือเป็นสิ่งดี-เลวเพียงใด มาตรฐานวัดตั้งแต่ดี (7 คะแนน) จนถึง ไม่ดี (1 คะแนน)

นำความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) และการประเมินผลของการกระทำแต่ละอย่าง (ei) นำมาคูณกันเป็นรายข้อ แล้วหาผลรวมเป็นคะแนนเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง ผลของการคำนวณผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองหลักสมชีวิธรรม 4 มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การรับรู้ของนิสิต นักศึกษาว่าบิดามารดา และเพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับนิสิต นักศึกษา โดยรับรู้ว่าเป็นบิดามารดา และเพื่อนที่อ้างอิงนั้นคิดว่าเป็น นิสิต นักศึกษาควรหรือไม่ควรเลือกคู่ครองตามหลักชีวิธรรม 4 วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง สามารถวัดได้ 2 วิธี คือ

วัดโดยทางตรง การรับรู้ของนิสิต นักศึกษาว่าบิดามารดา และเพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับนิสิต นักศึกษา โดยรับรู้ว่าเป็นบิดามารดา และเพื่อนที่อ้างอิงนั้นคิดว่าเป็น นิสิต นักศึกษาควรหรือไม่ควรเลือกคู่ครองตามหลักชีวิธรรม 4 ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ ควรทำ (+3 คะแนน) จนถึง ไม่ควรทำ (-3 คะแนน) ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในทางบวกมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

วัดโดยทางอ้อม หมายถึง วัดจากการรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Belief) กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply) จะได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 ถึง 49

ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Belief) หมายถึง การรับรู้ความคาดหวังของนิสิต นักศึกษา ซึ่งนิสิต นักศึกษาจะประเมินว่าบิดามารดา และเพื่อนที่มีความสำคัญต่อตัวนิสิต นักศึกษาคิดว่าเป็น นิสิต นักศึกษาควรหรือไม่ควรที่จะเลือกคู่ครองตามหลัก

สมชวีธรรม 4 ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ ควรทำ (7 คะแนน) จนถึง ไม่ควรทำ (1 คะแนน)

แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (*Motivation to Comply*) หมายถึง ระดับความต้องการของนิสิต นักศึกษาที่จะกระทำตามบิดามารดา เพื่อนที่มีความสำคัญต่อนิสิต นักศึกษามากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ ต้องการ (7 คะแนน) จนถึง ไม่ต้องการ (1 คะแนน)

นำความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง นำมาคูณกันเป็นรายข้อ แล้วหาผลรวมของการคำนวณ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม หมายถึง การรับรู้ของนิสิต นักศึกษา ว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะเลือกคู่ครองตามหลักสมชวีธรรม 4 วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง สามารถวัดได้ 2 วิธี คือ

วัดโดยตรง จะเป็นการประเมินความรู้สึกว่านิสิต นักศึกษาจะควบคุมการเลือกคู่ครองตามหลักสมชวีธรรม 4 ให้สำเร็จมากน้อยเพียงใด วัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเลือกใช้มาตรวัดจากแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของไอเซน และแมดเดน (Ajzen and Madden ;1986) และชาร์ลส ฟิชไบน์ (Charles and Fishbein ;1993) ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า 7 ระดับ มีข้อความบนปลายข้อ 3 คู่ ได้แก่ ง่าย-ยาก เป็นไปได้-เป็นไปไม่ได้ และควบคุมได้เต็มที่-ควบคุมได้ยาก คะแนนอยู่ระหว่าง +3 ถึง -3 ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในทางบวกมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

วัดโดยทางอ้อม หมายถึง วัดจากการรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (*Control Beliefs; C*) กับการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม (*Control Belief Power; P*) จะได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1 ถึง 49

ความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (*Control Beliefs; C*) หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีปัจจัยที่สนับสนุนมากและมีปัจจัยที่ขัดขวางน้อยเพียงใด ถ้านิสิต นักศึกษาเชื่อว่าเขามีปัจจัยที่สนับสนุนมาก และมีปัจจัยที่ขัดขวางน้อยเพียงใด นิสิต นักศึกษาจะเชื่อว่าตัวนิสิต นักศึกษาสามารถจะเลือกคู่ครองตามหลักสมชวีธรรม 4 ได้มากเพียงนั้น แบบสอบถามมีมาตรประมาณค่า 7 ระดับ มีข้อความ 2 ปลาย ที่จัดให้เหมาะสม ตั้งแต่ ันควบคุมได้ (7 คะแนน) จนถึง ันควบคุมไม่ได้ (1 คะแนน)

การรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม (*Control Belief Power; P*) หมายถึง การประเมินของนิสิต นักศึกษาว่าปัจจัยควบคุมเด่นชัดเป็นปัจจัยส่งเสริม หรือขัดขวางการเลือก

คู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาเพียงใด เป็นมาตรฐานประเมินค่า 7 ระดับ มีมาตรฐานวัดตั้งแต่ ส่งเสริม (7 คะแนน) จนถึง ขัดขวาง (1 คะแนน)

นำความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม นำมาคูณกันเป็นรายข้อ ผลของการคำนวณผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว หมายถึง ลักษณะที่บิดามารดาติดต่อสื่อสารหรือถ่ายทอดความคิดในลักษณะซ้ำๆ จนเกิดเป็นแบบแผน ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรเป็นเด็กจนปัจจุบัน แบบแผนการสื่อสารภายในครอบครัวนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. การปล่อยปละ (Laissez-Faire) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร โดยไม่ได้เน้นย้ำในการสอนให้บุตรเป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ไม่สอนให้เป็นคนรักษาน้ำใจและไม่สอนให้บุตรกล้าแสดงออกในความคิดเห็น และเหตุผลของตนเอง ปล่อยให้บุตรดำเนินชีวิตอย่างอิสระเสรี ไม่มีกรอบหรือแนวทางใดๆ ให้ผู้เป็นบุตร ต้องรักษาและปฏิบัติตาม

2. การปกป้อง (Protective) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร โดยเน้นเรื่องการมีกรอบกฎเกณฑ์การปฏิบัติ มีความเคารพนบหรือมีสัมมาคารวะต่อผู้มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่ ไม่เน้นการสอนให้บุตรกล้าแสดงออกซึ่งความคิดและเหตุผลของตนเอง

3. แบบเปิดเสรี (Pluralistic) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร โดยเน้นเรื่องของการให้เป็นคนกล้าแสดงออก ซึ่งเหตุผล ความคิด หรือความต้องการของตน ให้ความสำคัญรองลงมาในเรื่องการรักษาหน้าใจ การมีสัมมาคารวะต่อผู้มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่

4. แบบประนีประนอม (Consensual) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร โดยเน้นให้ความเคารพนบต่อผู้มีอาวุโสกว่า หรือผู้ใหญ่กว่า และเป็นผู้รู้จักรักษาน้ำใจผู้อื่น เน้นสอนให้บุตรและผู้อยู่ใต้การดูแลเป็นคนที่ยกย่องแสดงออกในความคิด และเหตุผลที่ถูกต้อง

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว วัดได้โดยแบบวัดของจุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) ประกอบด้วยข้อคำถาม 27 ข้อ เป็นมาตรฐานวัดแบบประเมินค่า 6 ระดับ ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวในประเภทนั้นๆ สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

สมมติฐาน

1. เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) กับการประเมินผลของการกระทำ (ei)) ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (nbi) กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (mci)) ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

3. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (ci) กับการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (pi)) ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

4. เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

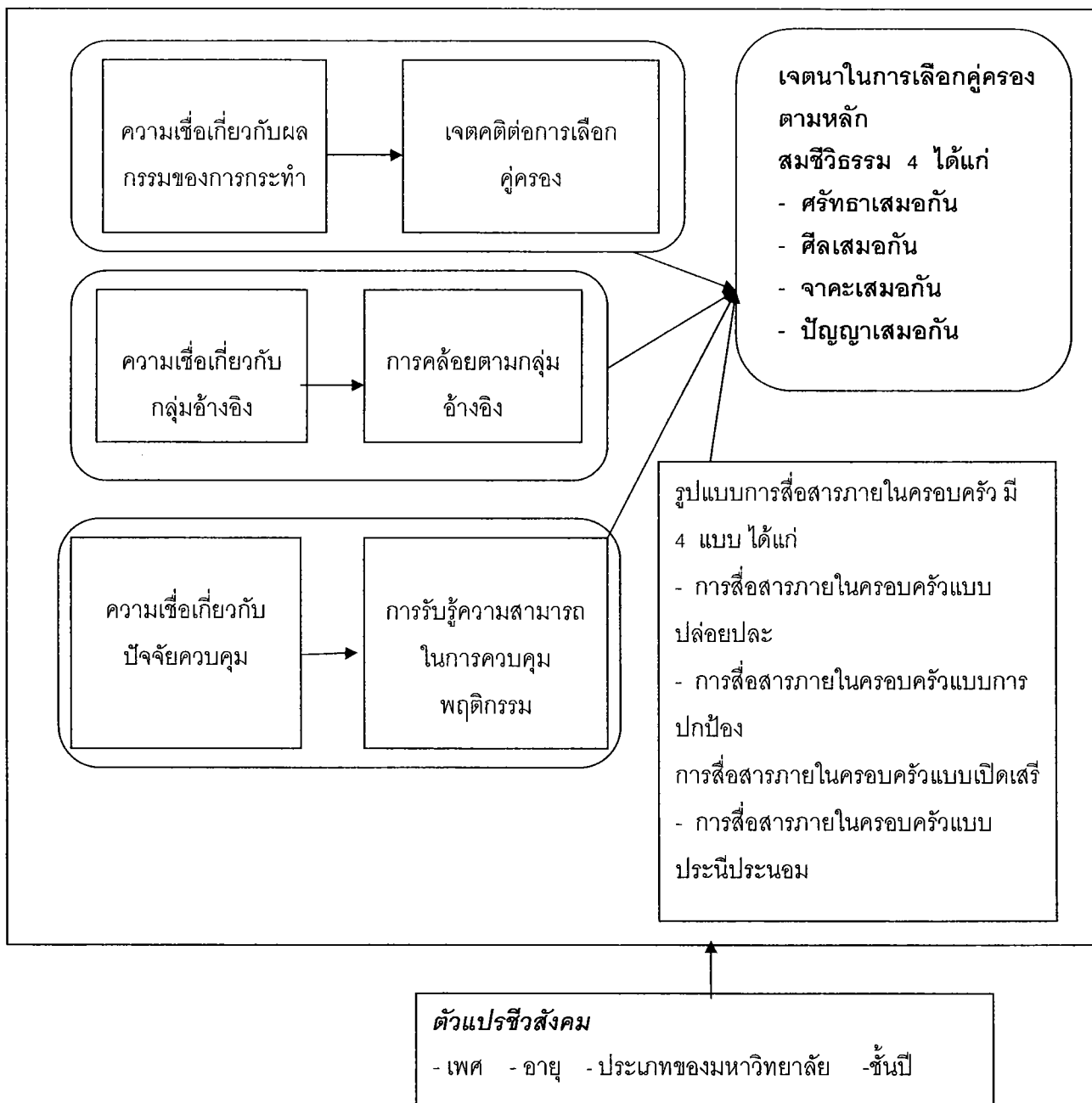
5. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

6. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

7. รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

8. ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ประยุกต์มาจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) ของไอแซ็ค ไอเซน (Icek Ajzen) ซึ่งทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 2006) จะมีกรอบของตัวแปร 3 กรอบคือ เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน โดยตัวแปรตามคือ เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน ส่วนตัวแปรอิสระคือ เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม การเลือกคู่ครอง และตัวแปรอื่นที่ไม่อยู่ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนคือ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ คือ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม ตัวแปรทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทของมหาวิทยาลัย และชั้นปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำการศึกษาเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 โดยผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4
2. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
  - แนวคิดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4
  - แนวคิดเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง
  - แนวคิดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
  - แนวคิดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวมี 4 แบบ ได้แก่
  - การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissez-Faire)
  - การสื่อสารภายในครอบครัวแบบการปกป้อง (Protective)
  - การสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี (Pluralistic)
  - การสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม (Consensual)

1. แนวคิดและทฤษฎีในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ความหมายในการเลือกคู่ครอง

การเลือกคู่ครอง เป็นกระบวนการต่อเนื่องในการเลือกคู่ที่จะทำการสมรส โดยเริ่มพิจารณาเฉพาะคนในกลุ่มเดียวกัน (Homogeny) คนที่มีคุณสมบัติคล้ายกัน (Personality Need) คนที่มีบุคลิกตามที่ผู้เลือกต้องการ (Bell ,1963) การเลือกคู่ครองยังเป็นกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญของชีวิตคนหนุ่มสาวในหลายๆ วัฒนธรรม และได้รับการยอมรับว่าการเลือกคู่ครองเป็นสิ่งที่สำคัญมาก การเลือกคู่ครองที่มีความเหมาะสมจะเปรียบเทียบจากลักษณะภูมิหลัง ลักษณะความคล้ายคลึงกัน ทางด้าน ชนชั้น ศาสนา อายุ (Garrett ,1982:113) หนุ่มสาวเมื่อถึงวัยอันสมควร และมีความพร้อมบางประการแล้ว ก็ย่อมคิดถึงการมีครอบครัว หนุ่มสาวจึงคบหาสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ ความมุ่งหมายของการคบเพื่อนต่างเพศ อาจมีหลายประการ แต่ความมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งคือ การเลือกคู่ครอง (ก่อ สวัสดิพานิชย์ ; 2518:125) ซึ่งอายุที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการสมรสนั้นอยู่ระหว่าง 20-25 ปี การเลือกคู่ครองจะมีคุณสมบัติในการ

เลือกคู่ครองลักษณะต่างๆ ชายหญิงที่จะเลือกคู่ครองควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ด้วย คือ อายุ ฐานะ การศึกษา ศาสนา รูปร่าง หน้าตา ขนาดของร่างกาย นิสัยใจคอ ชชาติตระกูล อาชีพการงาน ชื่อเสียง และความประพฤติ ทั้งนี้เพื่อการครองเรือนจะไม่ประสบความล้มเหลว (ชัยนาถ นาคบุปผา : 2515)

สรุป การเลือกคู่ครอง หมายถึง การที่ชายหรือหญิงจะเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาเป็นคู่ครอง โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสมทางด้านต่างๆ ภายในตัวของบุคคล สภาพแวดล้อมรอบตัวของบุคคลที่ตนจะเลือกมาเป็นคู่ครอง เช่น ความคล้ายคลึงกันของบุคคล ในด้านทัศนคติ ระดับการศึกษาที่มีความใกล้เคียงกัน การนับถือศาสนาเหมือนกัน เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีในการเลือกคู่ครอง

ในการเลือกคู่ครองนักวิชาการได้ให้ความสนใจศึกษาอย่างกว้างขวาง และมีนักวิชาการหลายคนที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ซึ่งแนวคิดสำคัญที่จะกล่าวถึงในที่นี้มี แนวคิดของ วินช์ (Winch : 1974) และแนวคิดของแคตตันและสเมอริช (Catton and Smircich:1964)

1. แนวคิดของวินช์ (Winch : 1974) วินช์ ได้ศึกษาแนวคิดโดยนำทฤษฎีทางจิตวิเคราะห์ มาวิเคราะห์การเลือกคู่ครอง แนวความคิดนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของบุคลิกภาพว่าการเลือกคู่ครองเป็นการชดเชยส่วนที่ขาดหายไปของบุคคล เช่น คนที่ไม่ช่างพูดชอบคนที่ช่างพูด คนที่ขี้อายชอบคนที่ร่าเริงสนุกสนาน คนที่ชอบใช้อำนาจชอบคนที่อยู่ใต้อำนาจ เป็นต้น นั่นคือคู่สมรสแต่ละฝ่ายต่างก็ดึงดูดซึ่งกันและกันดึงดูดในสิ่งที่ตนขาด และอีกฝ่ายมีอยู่ (Kenkel 1977:382) ตัวอย่างเช่น สิ่งใดที่บุคคลไม่มีหรือมีน้อยจะทำให้อยากมี และเมื่อพบลักษณะดังกล่าวที่ตนขาดอยู่ในผู้หนึ่งผู้ใด ผู้นั้นก็ดึงดูดให้บุคคลเกิดความสนใจขึ้นทันที วินช์ (Winch : 1974) ได้ศึกษาวิจัยคู่สมรสจำนวนหนึ่งและพบว่าแนวความคิดของเขาถูกต้อง โดยได้สรุปผลการวิจัยของเขาออกมา 2 ลักษณะ คือ (Anderson 1973:202)

ลักษณะแรก คู่สมรสจะได้รับการตอบสนองในความต้องการแบบเดียวกัน แต่ระดับของการตอบสนองที่ได้รับจะอยู่ในระดับความพอใจมากน้อยไม่เท่ากัน กล่าวคือ ต้องการในสิ่งที่ตนขาดอยู่ในสิ่งเดียวกัน แต่เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วคนหนึ่งอาจจะได้รับความพอใจเต็มที่ในขณะที่อีกคนหนึ่งอาจได้รับความพอใจน้อยกว่า

ลักษณะที่สอง คู่สมรสมีความต้องการต่างกัน ทั้งสองฝ่ายมีความต้องการในสิ่งที่ตนขาดและเกิดความพอใจที่ได้พบลักษณะที่ต้องการอยู่ในบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งคู่จึงต่างได้รับความพอใจจากสิ่งที่ตนเองขาดเพราะเป็นสิ่งที่แต่ละฝ่ายต่างมีอยู่แล้วในตัวเอง

2. แนวคิดของแคตตันและสเมอริช (Catton and Smircich : 1964) เป็นแนวคิดที่กล่าวถึงความใกล้ชิดซึ่งทำให้หนุ่มสาวมีโอกาสพบและแต่งงานกัน ซึ่งนักสังคมวิทยาได้ให้ความหมายของความใกล้ชิด (propinquity) ต่างกันออกไปดังนี้

ประการแรก ความใกล้ชิดในเรื่องที่อยู่อาศัย หมายถึง การมีที่อยู่อาศัยใกล้เคียงกัน ทำให้มีโอกาสพบกันบ่อยครั้ง เช่น พบกันที่ร้านขายของ ตลาด ป้ายรถประจำทาง เป็นต้น

ประการที่สอง ความใกล้ชิดในคุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะที่มีความใกล้เคียงกันทางเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะการศึกษา ซึ่งมีใช้ความใกล้เคียงกันในเรื่องที่อยู่อาศัย

ประการที่สาม ความใกล้ชิดในเรื่องของเผ่าพันธุ์ หมายถึง มีความใกล้เคียงกันในฐานะของกลุ่มเผ่าพันธุ์เดียวกัน โดยการเลือกคู่ครองจะอยู่เฉพาะในชนกลุ่มเดียวกันเท่านั้น

ประการที่สี่ ความใกล้ชิดในเรื่องการทำงาน หมายถึง การที่ทำงานอยู่ในที่เดียวกัน หรือ ใกล้เคียงกัน ทำให้หนุ่มสาวมีโอกาสพบปะชอบพอและเลือกคู่ครองจากผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานที่ ใกล้เคียงกันกับตนมากกว่าผู้ทำงานห่างไกลและไม่มีโอกาสพบกันเลย

สรุป แนวคิดทั้ง 2 ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดทางตะวันตก ที่นิยมใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือก คู่ครอง จะเห็นว่าแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ครองมีอยู่มากมาย แต่ผู้วิจัยมีความ สนใจจะศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เป็นหลักธรรมทางพุทธ ศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ครอง หลักสมชีวิธรรม 4 มีแนวคิดคือ ชายหญิงจะเลือกคู่ครอง ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และ ปัญญาเสมอกัน ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

แนวคิดในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ในเรื่องของการเลือกคู่ครอง ทางพุทธศาสนาจะไม่มีการสอนแบบทางตรงแต่จะสอนใน เรื่องของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมีหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็น เครื่องมือในการนำมาใช้เป็นหลักในดำเนินชีวิต พระพุทธองค์ทรงพิจารณาแล้วพบว่า ในที่สุด “คู่ที่มีความสุข ความเจริญที่สุด คือ คู่ที่เหมาะสมกัน ไม่สำคัญหรอกว่า จะหล่อ สวย รวย เก่ง ดี หรือสูงส่งด้วยศักดิ์ศรีเพียงใด ที่สำคัญคือเนื้อคู่เหมาะสมกันเพียงใดต่างหาก” (ดนัย ไชย โยธา ,2546 : 103-104) เกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาความเหมาะสม คือ พิจารณา องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินชีวิตหลัก 4 ประการ ได้แก่

1. คู่ที่เหมาะสมควรมีสมาธิ
2. คู่ที่เหมาะสมควรมีสมาธิ
3. คู่ที่เหมาะสมควรมีสมาธิ
4. คู่ที่เหมาะสมควรมีสมาธิ

ถ้าหลักธรรมทั้ง 4 ประการนี้เสมอกัน อย่างอื่นจะลงตัวได้โดยง่าย แต่ถ้าหาก องค์ประกอบหลัก 4 ประการนี้ไม่เสมอกัน อย่างอื่นก็จะขัดแย้งกันไปตลอด (ไชย ณ พล, 2542) โดยหลักธรรมทั้ง 4 สามารถอธิบายได้ดังนี้ คือ

1. สมสัทธา : มีศรัทธาเสมอกัน ศรัทธา แปลว่า ความยินดีอย่างยิ่งใน.....(สิ่งต่างๆ ที่บุคคลมีความเชื่อ) การที่คู่สมพันธ์มีความเชื่อคล้ายคลึงกัน ก็คือ เชื่อในสิ่งเดียวกัน นิยมชมชอบในสิ่งเดียวกัน เช่น เชื่อในเรื่องการศึกษา ก็มีความเชื่อในเรื่องเดียวกันคือ ก็จะทำให้เป็นคนใฝ่ศึกษาเหมือนกัน หรือมีความเชื่อในเรื่องชื่อเสียงเกียรติคุณเหมือนกันก็จะทำให้เป็นคนขยันขันแข็งและเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์เหมือนกัน หรือมีความเชื่อในศาสนาธรรมเหมือนกันก็จะเข้าวัดด้วยกัน เมื่อมีความเชื่อในสิ่งเดียวกันแล้ว เวลาจะทำอะไรก็ทำด้วยกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลส่งเสริม สนับสนุนกัน อันเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของชีวิตคู่ แต่หากไม่มีความเชื่อในสิ่งเดียวกัน ก็จะไม่ลงรอยกัน คนละสนิยม คนละแนวทาง แยกกันทำ ข้างบางที่อาจดำเนินวิถีทางของกันและกันอันเป็นเหตุแห่งความบาดหมางแตกแยกได้ หรือแม้จะยอมรับความแตกต่างกันได้ ให้ความเคารพซึ่งกันและกันแต่ก็จะไม่เจริญรุ่งเรืองเต็มที่ เพราะไม่มีการรวมพลังช่วยกันคิดช่วยกันทำ แม้บางที่อยู่บ้านเดียวกันแยกกันอยู่ก็มี

ดังนั้น ศรัทธาเสมอกัน หรือการมีความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญเบื้องต้นของการเลือกคู่ครองที่จะประสบความสุข ความเจริญและความสำเร็จในชีวิต

2. สมศีลา : มีศีลเสมอกัน กล่าวคือ มีพฤติกรรมเสมอกัน หมายถึง พฤติวัตรที่ทำเป็นประจำในชีวิตประจำวัน เช่น การบริโภค การพักผ่อน การทำงาน การออกกำลังกาย การศึกษา การรักษาศีล การปฏิบัติธรรม เป็นต้น การมีพฤติกรรมเสมอกัน หมายความว่า มีมาตรฐานการกระทำเสมอกัน หรือมีการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันที่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น ฝ่ายหนึ่งเ็นดูชีวิตทั้งปวง สมาทานการ ดำรงชีพโดยไม่ฆ่าสัตว์ ก็ไม่ฆ่าสัตว์ด้วยกันทั้งคู่ หรือจะบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์ งดเว้นอาหารที่ให้โทษ ก็ต้องบริโภคในทำนองเดียวกัน เป็นต้น เมื่อกระทำกิจที่ควรกระทำด้วยกันอย่างนี้ ก็จะบังเกิดความอบอุ่นเป็นกำลังใจของกันและกัน ชีวิตคู่ก็จะมีความสุข แต่การที่จะกระทำในสิ่งเดียวกัน เหมือน ๆ กันได้นั้น ต้องมีความยินดีเสมอกันก่อน เป็นเบื้องต้น จึงจะทำในสิ่งยินดีร่วมกันได้ ถ้าศรัทธาไม่เสมอกันแล้ว พฤติวัตรก็จะไม่เสมอกัน อันเป็นเหตุแห่งการรบกวกัน กระแนะกระแหนกัน ทะเลาะเบาะแว้งกัน และแตกแยกกันในที่สุด เมื่อพฤติกรรมไม่เสมอกัน ความสงบสุขในชีวิตคู่ก็จะไม่เกิดขึ้น เช่น คนหนึ่งนอนตื่นเช้า อีกคนนอนตื่นสาย คนหนึ่งบริโภคมังสวิวัติ อีกคนบริโภคทุกอย่าง คนหนึ่งชอบธรรมะ อีกคนไม่เชื่อเรื่องธรรมะ เป็นต้น ถ้าต่างคนต่างแยกกันทำอย่างนี้ แต่ละคนจะรู้สึกโดดเดี่ยวแม้จะมีคู่อยู่ทั้งคน และหากสิ่งที่แต่ละคนทำนั้นไปด้วยกันไม่ได้ ก็จะก่อให้เกิดความรำคาญเป็นการทำลายความชอบซึ่งกันและกัน หรืออย่างน้อยที่สุดก็ไม่ได้เสริมความสำเร็จของกันและกัน

ดังนั้น ความมีพฤติกรรมเสมอกัน หรือการปฏิบัติชีวิตประจำวันที่คล้ายคลึงกัน จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญพื้นฐานสำหรับชีวิตคู่ที่จะประสบความสุข ความเจริญ และความสำเร็จ

3. สมจาคา : มีการสละเสมอกัน กล่าวคือ บุคคล ๒ คนที่มาใช้ชีวิตคู่ร่วมกันนั้นได้ถือครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินต่างๆ ร่วมกัน แม้ทรัพย์สินนั้นจะได้มาทางบุรุษหรือสตรีก็ตาม เมื่อมี

ชีวิตคู่แล้วก็ถือว่าเป็นสมบัติส่วนรวม ดังนั้น ความมีการสละเสมอกันจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งมี ๒ ชั้นคือ

ชั้นแรก ต้องเต็มใจและทำการสละให้แก่กันและกัน ไม่ถือว่านี่คือของฉัน นั่นคือของเธอ เพราะจะทำให้อีกฝ่ายสะเทือนใจลึกๆ เป็นการขัดต่อความสัมพันธ์อันสนิทใจ บัญชีธนาคารหรือบัญชีทรัพย์สินหลักควรเป็นบัญชีร่วมกัน การกระทำเช่นนี้ จะทำให้ทั้งคู่มีความมั่นคง มีความรู้สึกร่วมรับผิดชอบ หากไม่จัดเรื่องนี้ให้ลงตัว ต่างฝ่ายต่างยังระแวง อาจเป็นเหตุให้หมางใจกัน และอาจไม่ทุ่มเทพลั้งสร้างชีวิตคู่อย่างเต็มที่

ชั้นที่สอง เมื่อครองทรัพย์สินร่วมกัน ควรยินดีในการสละเสมอกัน เพราะเป็นธรรมชาติชีวิตในสังคมที่ควรเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน เช่น การทำบุญทำทาน การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ผู้ประสบภัยพิบัติ คนพิการ คนด้อยโอกาส หรือการให้ตามประเพณีในโอกาสต่างๆ หรือแม้แต่ภาษีรัฐภาษีสังคม

ถ้าทั้งคู่มีความเต็มใจในการให้เสมอกัน ในจำนวนที่เห็นสมควรร่วมกัน ต่างคนต่างก็เข้มขันยินดี ได้บุญกุศลร่วมกัน แต่หากทั้งคู่มีความเต็มใจในการสละให้ไม่เสมอกัน ก็จะโกรธเคือง ทะเลาะเบาะแว้งเพราะเหตุแห่งการให้นั้น เช่น สามีเอาเงินไปให้เพื่อนที่เดือดร้อนมากกว่าที่ภรรยาเต็มใจ เป็นต้น หากเป็นเช่นนี้ต่อไป ต่างก็ต้องการเก็บส่วนของตนไว้ อันเป็นเหตุให้ชีวิตคู่ไม่ประสบความสำเร็จ

ดังนั้น ความมีการสละเสมอกัน หรือการมีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญพื้นฐานสำหรับชีวิตคู่ที่จะประสบความสำเร็จ ความเจริญ และความสำราญ

4. สมปัญญา : มีปัญญาเสมอกัน กล่าวคือ การมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เสมอกัน ถ้าคู่สมพันธ์มีปัญญาเสมอกัน จะเต็มไปด้วยความเข้าใจกันตลอดเวลา ทำให้มิตรภาพราบรื่น และถาวร ไม่ต้องมานั่งบ่น นั่งว่ากันให้เสียความรู้สึก การจะมีปัญญาเสมอกันได้นั้น คู่สมพันธ์จะต้องมีความเสมอกันในขั้นต้นสามประการ คือ ศรัทธาเสมอกัน พหุจิตวิตรเสมอกัน การสละเสมอกัน โดยตลอดจึงอาจพัฒนาปัญญาให้เสมอกันได้ ถ้าต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างฝึกฝนแล้วเป็นไปไม่ได้เลยที่จะมีปัญญาเสมอกัน หากเมื่อปัญญาไม่เสมอกัน ก็จะมีปัญหาความขัดแย้งมากมาย เช่น การจำแนกว่าอะไรเป็นคุณเป็นโทษก็จะต่างกัน การจำแนกว่าอะไรควรก่อนควรหลังก็จะต่างกัน การวินิจฉัยเรื่องราวทั้งหลายก็จะต่างกัน วิธีการแก้ปัญหา ก็จะต่างกัน และอื่นๆ อีกมากมาย จะแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างนั้นเป็นที่มาของการกล่าวโทษ และความแตกแยก วิธีเดียวเท่านั้น ที่จะประนีประนอมมิให้แตกแยกในท่ามกลางความแตกต่างได้ คือ ต้องมีปัญญาเสมอกันอย่างน้อยหนึ่งประการคือ ปัญญาในการยอมรับความแตกต่าง หากยอมรับความแตกต่างของกันและกันได้ ก็จะไม่แตกแยก หากยึดความแตกต่างเมื่อใดก็จะแตกแยก แต่ถึงแม้ยอมรับความแตกต่างได้ และอยู่ร่วมกันได้ ความเข้าใจกัน และกันก็จะไม่สมบูรณ์ร้อยเปอร์เซ็นต์ ความลงตัวก็จะไม่สม่ำเสมอ เป็นความสัมพันธ์ที่ลุ่มๆ ดอนๆ เพียงประคับประคองให้เป็นไปได้เท่านั้น

ดังนั้น ความมีปัญญาเสมอกัน จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญพื้นฐานสำหรับชีวิตคู่ที่จะประสบความสำเร็จ ราบรื่น และความสมบูรณ์

คุณสมบัติทั้ง 4 ประการนี้ คือลักษณะของคู่ที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่ง หากใครที่ได้คู่ศรัทธาเสมอกัน พุทธิวัตรเสมอกัน การสละเสมอกัน และปัญญาเสมอกันแล้ว ก็จะมีความสัมพันธ์ที่ดี เมื่อได้คู่อย่างนี้แล้ว ไม่ต้องห่วงเรื่อง สวย หล่อ รวย เก่ง ดี หรือสูงส่งด้วยศักดิ์ศรีเลย สิ่งเหล่านี้จะตามมาเองด้วยพลังทั้งสองร่วมกัน แต่หากได้คู่ที่ไม่ลงตัวกัน มีองค์ประกอบในการดำเนินชีวิตไม่เสมอกัน ย่อมมีปัญหาตามมา แม้ความหล่อ ความสวย ความเก่ง ความดี หรือความสูงส่งด้วยศักดิ์ศรีที่มีอยู่ก่อนแล้วก็อาจเสื่อมเสีย หรือสูญสลายไปได้ เพราะหลักการสำคัญของชีวิตคู่ คือ การรวมพลัง เพื่อเสริมกันและกัน ความลงตัวโดยราบรื่นจึงเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุด ความเหมาะสมแห่งชีวิตคู่ จึงเป็นดังที่พระพุทธองค์ทรงพบแล้ว คือ ต้องมีศรัทธาเสมอกัน มีพุทธิวัตรเสมอกัน มีการสละเสมอกัน มีปัญญาเสมอกัน

สรุป การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิตรรม 4 หมายถึง การที่ชายหญิงจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ซึ่งในการวิจัยนี้ กำหนดขอบเขตความคล้ายคลึงในเรื่องต่อไปนี้

ศีลเสมอกัน หมายถึง การที่ชายหญิงจะเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกับตน ด้านการประพฤติปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การศึกษา การรักษาศีล การปฏิบัติธรรม

ศรัทธาเสมอกัน หมายถึง การที่ชายหญิงจะเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกับตน ด้านความเชื่อในสิ่งต่างๆ ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องการทำความดี ความเชื่อในการทดแทนคุณบิดามารดา ความเชื่อในเรื่องความรัก

จาคะเสมอกัน หมายถึง การที่ชายหญิงจะเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกับตน ด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับบุคคลอื่น ได้แก่ การทำบุญทำทาน การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ผู้ประสบภัยพิบัติ คนพิการ คนด้อยโอกาส การให้ตามประเพณีในโอกาสต่างๆ

ปัญญาเสมอกัน หมายถึง การที่ชายหญิงจะเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกับตน ด้านความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ งานวิจัยนี้จะหมายถึง การมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิตรรม 4 ผู้วิจัยยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิตรรม 4 ปรากฏเด่นชัด ส่วนใหญ่งานวิจัยจะเป็นการนำเอาคุณสมบัติต่างๆ มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกคู่ครอง เช่น งานวิจัยของ ศิริสุข ยืนหาญ (2533) ศึกษาเรื่องแบบแผนการเลือกคู่ครองของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน พนักงานในร้านค้า ค้าขาย เจ้าของกิจการ และลูกจ้างตามบ้าน พบว่า แบบแผนการเลือกของประชากรส่วนใหญ่ มีลักษณะการกระจายในหลายๆ แบบ

ความแตกต่างทางเพศ ทางระดับการศึกษา อาชีพ และระดับชั้นทางสังคมมีความสัมพันธ์กับจำนวนแบบแผนในการเลือกคู่ครอง

งานวิจัยของสุรพล ปธานวนิช (2534) ศึกษาทัศนคติในทางปฏิบัติที่ชายและหญิงในวัยทำงานใช้เป็นแนวทางในการเลือกคู่ครอง ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในครอบครัว ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะที่จะมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันครอบครัวไทย พบว่า นักธุรกิจจะเป็นที่พึงปรารถนามากกว่าอาชีพอื่นๆ คุณลักษณะซึ่งเป็นเกณฑ์ในการเลือกคู่ครองจะเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ ความรักต่อกัน ความซื่อสัตย์ในเรื่องเพศ ความขยันรักความก้าวหน้า การเข้าได้กับครอบครัว ท่าทีการวางตัว และระดับการศึกษา ค่านิยมเกี่ยวกับชีวิตคู่ที่คนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในปัจจุบันคือ การมีบุตร และคุณค่าของพรหมจรรย์ และสามีควรมีอายุมากกว่าภรรยา

งานวิจัยของกรพินธุ์ พรหมศิริ (2537) ศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการเลือกคู่ครองของนายทหารเรือ ที่สำเร็จการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า คนที่มีอายุใกล้เคียงกันมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนที่อายุห่างกัน คนที่อยู่ในชนชั้นเดียวกันมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนต่างชนชั้นกัน คนที่นับถือศาสนาเดียวกันมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนต่างศาสนา กัน คนที่มีการศึกษาระดับเดียวกันมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนที่มีการศึกษาระดับต่างกัน คนที่มีความใกล้ชิดกันมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนที่อยู่ห่างไกลกัน คนที่ได้รับนัดหมายบ่อยครั้งมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนที่ถูกนัดหมายน้อยครั้ง คนที่มีความรักต่อกันจะมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนที่ไม่ได้รักกัน คนที่ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนที่ผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาก่อน คนที่มีบุคลิกลักษณะคล้ายคลึงกันมีโอกาสได้รับเลือกเป็นคู่ครองมากกว่าคนที่มีบุคลิกลักษณะแตกต่างกัน

งานวิจัยของฉันทนา วุฒิไกรจรัส (2544) ศึกษาแบบแผนการสมรส ความสัมพันธ์ของปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัยการเลือกคู่ครอง ทัศนคติต่อการสมรสของกลุ่มแรงงานที่มีแบบแผนการสมรสต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ หญิงซึ่งมีแบบแผนการสมรสแบบจดทะเบียนสมรส และไม่จดทะเบียนสมรส จำนวน 300 คน พบว่า ด้านการเลือกคู่ครอง กลุ่มที่จดทะเบียนสมรสเลือกคู่ครองจากความคล้ายคลึงกันทางทัศนคติ รองลงมา คือ ความคล้ายคลึงกันทางสังคม ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสเลือกคู่ครองจากความคล้ายคลึงกันทางกายภาพ ด้านเกณฑ์การเลือกคู่ครอง กลุ่มจดทะเบียนสมรสจะเลือกเกณฑ์ในการมีความรัก ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสใช้เกณฑ์ความประพฤติดีและนิสัยดี ในการเลือกคู่ครอง เหตุผลในการสมรสเพราะความใกล้ชิด กลุ่มจดทะเบียนสมรสใช้เหตุผลการที่มีบ้านอยู่และวงเดียวกัน ขณะที่กลุ่มไม่ได้จดทะเบียนสมรสใช้เหตุผลจากการทำงานที่เดียวกัน

งานวิจัยของวิลสัน ฟิงลัดดา (2545) ศึกษาเรื่องการเลือกคู่ครองของคนไทยเชื้อสายจีนศึกษาคู่สมรสในเขตเทศบาลนคร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานวิจัยพบว่า ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครองมากที่สุดคือ บุคคลที่อาวุโสหรือบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในครอบครัว และการเลือกโดยเสรี ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครองคือ บุคคลที่ใกล้ชิด ได้แก่ ญาติมิตร เพื่อน เป็นผู้แนะนำให้รู้จักกับคู่ครอง การเลือกคู่ครองของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมีความแตกต่างกัน คือ ฝ่ายชายเป็นผู้เลือกฝ่ายหญิงเป็นคู่ครอง แต่ฝ่ายหญิงมักจะเป็นผู้ถูกเลือก มูลเหตุที่ทำให้หลักเกณฑ์การเลือกคู่ครองของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงแตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ส่วนใหญ่จะพบว่า ชายหญิงจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนทางด้านต่าง ๆ และมีคุณสมบัติหลายประการที่ชายหญิงจะนำมาเป็นเกณฑ์ในพิจารณาการเลือกคู่ครอง ซึ่งงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเพียงตัวแปรทางชีวสังคม เช่น อายุ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น และผลของงานวิจัยจะออกมาในรูปแบบของเลือกคู่ครองที่มีความคล้ายคลึงกับตน จะเห็นได้ว่า ลักษณะของความคล้ายคลึงกันทางด้านต่าง ๆ ของบุคคลจะมีความสำคัญในการเลือกคู่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาลักษณะความคล้ายคลึงกันตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน ซึ่งยังไม่มีใครเคยได้ทำการศึกษาในเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยดังจะได้อธิบายทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior)

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A theory of reasoned action) โดยมาร์ติน ฟิชบายน์ (Martin Fishbein) ตั้งแต่ครั้งที่เขาทำปริญญาโทในระดับปริญญาเอกทางจิตวิทยาสังคมในปี ค.ศ. 1961 ในระยะแรกฟิชบายน์ พัฒนาทฤษฎีส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อกับเจตคติมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ และการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1963 ต่อมาในปี ค.ศ. 1976 ฟิชบายน์ ได้ปรับทฤษฎีการคาดคะเนพฤติกรรม (A theory of propositional control) ของดูลานี (Dulany, 1761) ซึ่งพัฒนาขึ้นในบริบทของการศึกษาวิจัยเรื่องการวางเงื่อนไขทางวาจาและการเรียนรู้โน้ตส์ มาอธิบายพฤติกรรมทางสังคม และเขาได้ผนวกเอาทฤษฎีที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อกับเจตคติเข้าไปในทฤษฎีใหม่ด้วย ในช่วงที่ฟิชบายน์ พัฒนาทฤษฎีของเขามักศึกษาระดับปริญญาโท และเอกที่มหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์ที่ฟิชบายน์ สอนอยู่หลายคนได้ทำวิทยานิพนธ์ตามแนวทฤษฎีของเขา ในจำนวนนักศึกษาเหล่านี้มีคนหนึ่งชื่อ ไอแซก ไอเซ็น (Icek Ajzen) (ธีระพร อวรรณโณ, 2535:245)

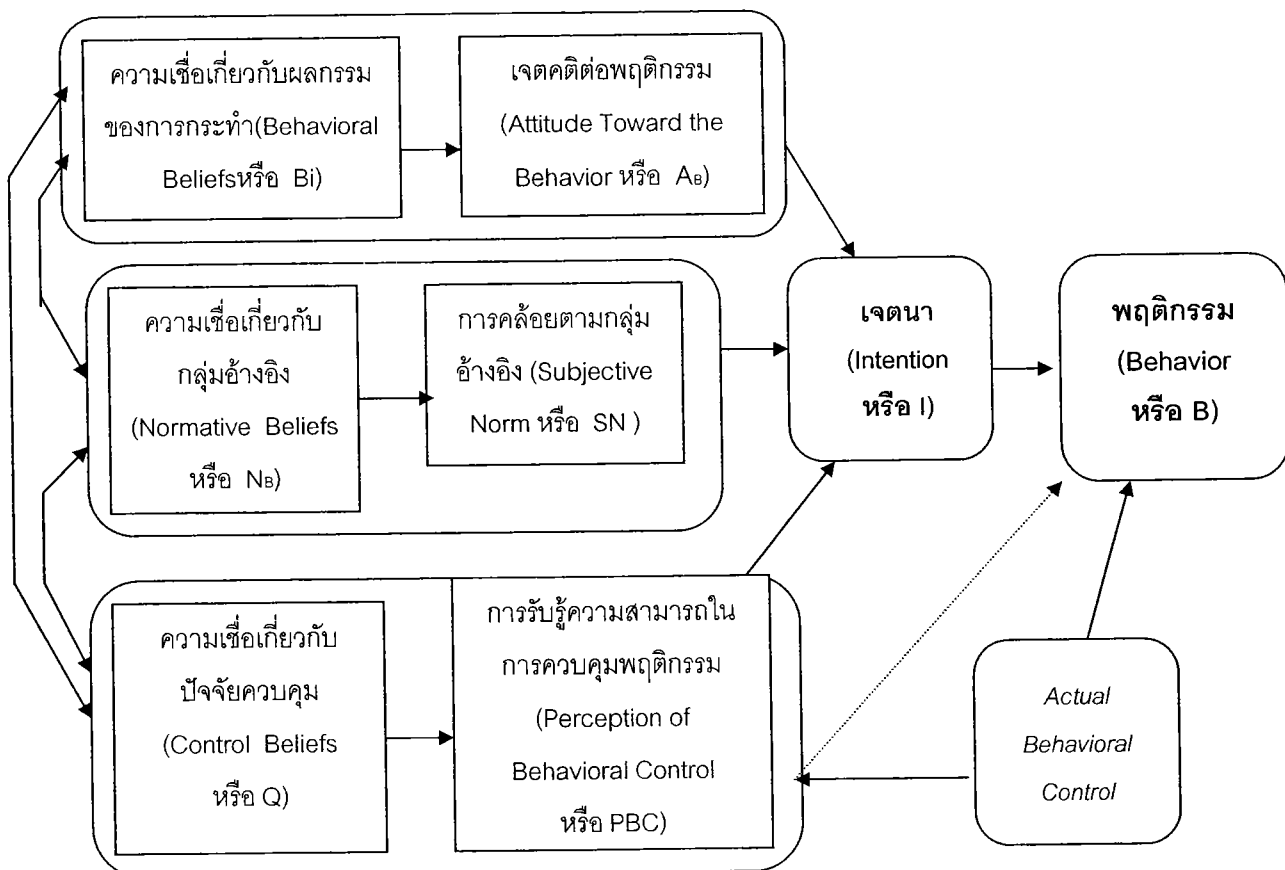
ต่อมา ไอเซน (Ajzen) ได้ปรับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A theory of reasoned action) ตั้งให้เป็นทฤษฎีใหม่ ที่สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมที่ไม่ได้อยู่ในการควบคุมของบุคคลได้อย่างเต็มที่ ทฤษฎีนี้มีชื่อว่า “ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน” (A Theory of Planned Behavior) โดยรายละเอียดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) และวิธีการวัดของตัวแปรแต่ละตัว ดังต่อไปนี้

ข้อสมมติฐานของทฤษฎี ทฤษฎีมีข้อสมมติ 2 ข้อคือ

1. มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล และใช้ข้อมูลข่าวสารที่ตนมีอย่างเป็นระบบ
2. มนุษย์พิจารณาผลที่อาจเกิดจากการกระทำของตน ก่อนที่จะตัดสินใจลงมือกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมหนึ่งๆ

ใจความของทฤษฎี

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีสาระสำคัญดังนี้ (Ajzen และ Driver 1991:188)

ภาพประกอบที่ 2 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) (Icek Ajzen September, 2002 Revised January, 2006)

สาระพื้นฐานของทฤษฎี

1. พฤติกรรม (Behavior หรือ B) ส่วนมากของบุคคลอยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention หรือ I) หรือเรียกสั้นๆ ว่า เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ของเขาที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นๆ

2. เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention หรือ I) ได้รับอิทธิพลจากตัวกำหนด 3 ตัว คือ เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior หรือ A_B) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC)

2.1 เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior หรือ A_B) เป็นการประเมินทางบวกหรือลบต่อการกระทำนั้นๆ จัดได้ว่า เจตคติต่อพฤติกรรม (A_B) เป็นปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) และได้รับอิทธิพลหรือถูกกำหนดจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำหรือผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs หรือ B_i) และการประเมินผลกรรมหรือผลของการกระทำ (Evaluation of Consequences หรือ e_i) เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$A_B = f [\sum_{i=1} b_i e_i] \text{ ----- (1)}$$

เมื่อ i คือจำนวนความเชื่อเกี่ยวกับผลกรรม

2.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ๆ

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ขึ้นอยู่กับผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Beliefs หรือ N_B) ซึ่งหมายถึง ความเชื่อที่ว่าบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในกลุ่มอ้างอิงประสงค์จะให้ตนทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply หรือ MC_i) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า ตนต้องการทำตามกลุ่มอ้างอิงแต่ละกลุ่มต้องการให้ตนทำเพียงใด กลุ่มอ้างอิงในที่นี้หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อบุคคลผู้นั้น เช่น พ่อแม่ คู่สมรส หรืออาจารย์ สามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$SN = f [\sum_{i=1} NB_i MC_i] \text{ ----- (2)}$$

เมื่อ j คือจำนวนความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบ

2.3 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (*Perceived Behavioral Control* หรือ *PBC*) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า เป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (*PBC*) ขึ้นอยู่กับผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม (*Control Belief* หรือ C_k) และการรับรู้การควบคุม (*Perceived Power* หรือ P_k) ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมหมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีทรัพยากรหรือโอกาสที่จำเป็นในการทำพฤติกรรม ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมนี้อาจได้รับอิทธิพลจาก

ประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นๆ ในอดีต

ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการบอกเล่าจากผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น

การสังเกตจากประสบการณ์ของคนคุ้นเคยและเพื่อน

มีตัวแปรอื่นๆ ที่เพิ่มหรือลดการรับรู้ความยากของการทำพฤติกรรมนั้น

ส่วนการรับรู้การควบคุม (P_k) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า มีปัจจัยควบคุมบางอย่างที่สามารถเอื้ออำนวยหรือขัดขวางการแสดงพฤติกรรมนั้น สามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$PBC = f \left[\sum_{k=1}^j C_k P_k \right] \longrightarrow (3)$$

เมื่อ k คือ จำนวนปัจจัย

จากข้อ 2.1, 2.2 และ 2.3 สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ว่า

$$B_i \sim I = [A_B \beta_1 + SN \cdot \beta_2 + PBC \cdot \beta_3] \text{-----} (4)$$

เมื่อ $\beta_1 \beta_2 \beta_3$ เป็นน้ำหนักที่ได้จากการคำนวณสมการถดถอยพหุคูณ

สำหรับปัจจัยควบคุม (*Control Factor*) ไอเซิน (Ajzen : 1988) ได้อธิบายถึงปัจจัยควบคุมโดยแบ่งเป็น 2 ด้านหลักคือ

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่

1.1 ข้อมูล ทักษะ และความสามารถ บุคคลที่มีเจตนาจะทำพฤติกรรมบางอย่างหลังจากได้พยายามแล้ว ก็พบว่าเขาไม่สามารถทำสิ่งนั้นได้เพราะขาดข้อมูล ทักษะ หรือความสามารถ เช่น การไม่สามารถเปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองของบุคคลอื่นให้มีทัศนะ

เดียวกับตนเพราะขาดทักษะทางภาษาและสังคมการขาดความรู้ทางด้านการคำนวณทำให้ไม่สามารถสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้แก่เด็ก การขาดความชำนาญด้านเครื่องกลทำให้ไม่สามารถซ่อมเครื่องบันทึกเสียงได้ หรือการที่จะมีลูกอีกคนก็ขึ้นกับปัจจัยความสามารถมากกว่าจะขึ้นกับเจตนาเพียงอย่างเดียว (Vinokur-Kaplan, 1978) ในบางพฤติกรรม อาจพบว่า ทักษะมีความสำคัญมากกว่าความพยายาม เช่น การขับรถแข่ง การพิมพ์ดีด เป็นต้น

1.2 อารมณ์และการจำต้องทำพฤติกรรมหลายอย่างบุคคลใช้จิตใจควบคุมได้ยาก เช่นในบางครั้งพบว่า บุคคลไม่สามารถหยุดการคิด หรือฝันเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การพูดติดอ่าง ดากระตุก การระงับการกระทำที่รุนแรงในขณะโกรธ เป็นต้น

2. ปัจจัยภายนอก จะมีอิทธิพลในการกำหนดว่าสถานการณ์ใดจะส่งเสริมหรือขัดขวางการทำพฤติกรรม

2.1 เวลาและโอกาส บุคคลอาจขาดโอกาสที่จะทำพฤติกรรมที่ตั้งใจไว้เนื่องด้วยเหตุผลต่างๆ กัน เช่น การไม่ได้ไปดูการแสดงเพราะตัวหมด หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับอุบัติเหตุที่รุนแรงขณะมาโรงภาพยนตร์ หรือในงานวิจัยของโปมาเซลและแจคคา (Pomazal and Jaccard :1976) พบว่า นักศึกษาไม่ได้ไปบริจาคโลหิตตามที่ตั้งใจไว้ เพราะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดหวังไว้ล่วงหน้า เช่น มีการสอบสัมภาษณ์เข้าทำงาน หรือเป็นหวัด ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ล้วนทำให้นักศึกษาขาดโอกาสที่จะไปบริจาคโลหิต การขาดโอกาสเพียงครั้งเดียวอาจจะทำให้เขาไม่เปลี่ยนความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมนั้นโดยสิ้นเชิง เขาอาจเลือกทำในโอกาสต่อไป เป็นต้น

2.2 การขึ้นกับผู้อื่น ในการทำพฤติกรรมบางอย่าง บุคคลไม่สามารถทำพฤติกรรมที่ตั้งใจไว้ เพราะในการทำพฤติกรรมนั้นมีส่วนที่ขึ้นอยู่กับบุคคลอื่น เช่น ความต้องการมีบุตรของภรรยาต้องอาศัยความร่วมมือจากสามีด้วย หรือนางสาว ก. นัดกับเพื่อนจะไปชมภาพยนตร์ด้วยกัน ภายหลังเพื่อนโทรศัพท์มาบอกว่าไปชมภาพยนตร์ด้วยกันไม่ได้ นางสาว ก. อาจจะดูไปชมภาพยนตร์ในวันและเวลาที่นัดกับเพื่อนไว้ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การขาดโอกาสและการขึ้นกับผู้อื่น มักจะนำไปสู่การเปลี่ยนความตั้งใจ หรือเจตนาในการทำพฤติกรรมเพียงชั่วคราวเท่านั้น

3. ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior หรือ Ab) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC) ในการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการทำนายพฤติกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้จากพฤติกรรมหนึ่งไปสู่อีกพฤติกรรมหนึ่งและจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง นั่นคือเจตนาเชิงพฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยเจตคติเชิงพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม เจตนาอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสามไล่เลี่ยกัน

4. กฎเกณฑ์ทั่วไปมีว่า หากเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นบวกเพียงไร การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมก็เป็นบวกด้วย บุคคลก็ควรมีเจตนาเชิงพฤติกรรมที่หนักแน่นที่จะกระทำพฤติกรรมมากเท่านั้น ส่งผลให้การทำนายพฤติกรรมมีความแม่นยำขึ้น ไอเซน (Ajzen) เห็นว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความหมายในแง่แรงจูงใจสำหรับเจตนา บุคคลที่เชื่อว่าเขาไม่มีทรัพยากรหรือโอกาสที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ มักจะไม่มีเจตนาหนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมนั้น แม้ว่าเขาจะมีเจตคติต่อพฤติกรรมเป็นบวกและเชื่อว่าคนที่มีผลสำคัญสำหรับเขายอมรับให้เขาทำพฤติกรรมนั้นก็ตาม ดังนั้นในกรณีเช่นนี้ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจะเป็นตัวร่วมกับเจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการมีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม

5. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม อาจสัมพันธ์กับพฤติกรรมโดยตรงโดยไม่ผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรม โดยเฉพาะในกรณีที่บุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ตรงกับความเป็นจริง

6. ในบางกรณีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม อาจไม่ได้สะท้อนถึงความสามารถในการควบคุมอย่างแท้จริง ยกตัวอย่าง เช่น กรณีที่บุคคลมีข้อมูลน้อยเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ข้อกำหนดในการทำพฤติกรรม หรือทรัพยากรที่มีเปลี่ยนแปลงไป หรือกรณีที่มีตัวแปรใหม่ที่ไม่คุ้นเคยเกิดขึ้นในสถานการณ์ ภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้ การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอาจเพิ่มความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรมได้น้อย

7. บทบาทความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ทฤษฎีนี้จำแนกความเชื่อเป็น 3 ประการคือ

7.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบของการกระทำ (Behavioral Beliefs) ซึ่งมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อพฤติกรรม เป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผลของการกระทำ หากบุคคลมีความเชื่อว่า การทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลกระทบทางบวก เขาก็จะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ขณะที่บุคคลซึ่งเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลกระทบทางลบ เขาก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น

7.2 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Beliefs) ซึ่งเป็นตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นความเชื่อที่ว่าบุคคลหรือกลุ่มคนเฉพาะคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้น ในทางตรงข้าม หากบุคคลเชื่อว่าคนอื่นที่มีความสำคัญสำหรับเขาคิดว่าเขาไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น เขาก็มีแนวโน้มที่จะไม่ทำพฤติกรรมนั้น

7.3 ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (Control Beliefs) ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีทรัพยากรหรือ

โอกาสที่จะทำพฤติกรรม หากบุคคลเชื่อว่าเขามีทรัพยากรและโอกาสมาก และมีอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางน้อยเพียงไร เขาก็ควรจะรับรู้ว่าเขาสามารถควบคุมพฤติกรรมได้มากเท่านั้น

ความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์ของเจตคติต่อพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอีกทอดหนึ่ง) อาจแตกต่างกันไปได้เป็น 3 กรณีหลัก คือ

1. เจตคติต่อพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เช่น งานวิจัยที่ใช้เกมการทดลองให้คนมีการแข่งขันกัน (Ajzen, 1971 : Ajzen and Fishbein , 1970) ในการศึกษาเจตนาในเชิงพฤติกรรมที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส (Premarital sex intention) ของผู้หญิง (Fishbein : 1966 อ้างอิงมาจาก Ajzen and Fishbein : 1973) และการวิจัยในหมู่นักเรียนที่เลือกสมัครเข้าศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย (ถาวร แซ่ตั้ง, 2529)

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมมากกว่าเจตคติต่อพฤติกรรม เช่น งานวิจัยที่ใช้เกมการทดลองให้คนมีความร่วมมือกัน (Ajzen : 1971 ; Ajzen and Fishbein : 1970) ในการศึกษาเจตนาในเชิงพฤติกรรมที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส (Premarital sex intention) ของผู้ชาย (Fishbein : 1966 อ้างอิงมาจาก Ajzen and Fishbein : 1973) และการวิจัยในหมู่นักเรียนที่ไม่เลือกสมัครเข้าศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย (ถาวร แซ่ตั้ง, 2529)

3. เจตคติต่อพฤติกรรมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมพอกัน เช่น อัจฉราพร สุวรรณทล (2529) ศึกษาพฤติกรรมการให้นมบุตรของบิดามารดา และศึกษาทั้งการให้นมมารดาและนมขวด ในส่วนของการวิเคราะห์เจตคติต่อพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และเจตนาเชิงพฤติกรรม ได้นำคำตอบแต่ละตัวต่อการให้นมมารดา ลบด้วยการให้นมขวดแล้ววิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ผู้วิจัยพบว่าในหมู่มารดาที่เคยให้นมบุตรมาก่อน (หรือเคยมีบุตรมาแล้ว) ทั้งเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม พอกัน

ตัวแปรภายนอก (External Variables) เช่น ตัวแปรชีวสังคม ได้แก่ อายุ เพศ อาชีพ ศาสนา เป็นต้น เจตคติต่อเป้าหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ ได้แก่ เจตคติต่อบุคคล หรือเจตคติต่อสถาบัน หรือบุคคลิกภาพ เช่น เก็บตัว-เปิดตัว อำนาจนิยม จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็ต่อเมื่อตัวแปรนั้นๆ มีอิทธิพลผ่านความเชื่อเกี่ยวกับกรรมหรือผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs หรือ B_i) การประเมินผลกรรมหรือผลของการกระทำ (Evaluation of Consequences หรือ E_i) กลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Beliefs หรือ NB_i) แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply หรือ MC_i) หรืออิทธิพลต่อ

ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (ธีระพร อูวรรณ โณ, 2535 : 245-248)

8. การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษา จำเป็นต้องกำหนดโดยคำนึงถึง

8.1 การกระทำ (Action) จะต้องกำหนดว่า เป็นการกระทำอย่างเดี่ยว (Single act) เช่น การให้ลูกกินอาหาร หรืออาจประกอบด้วยการกระทำย่อยๆ หลายการกระทำ เป็นต้นว่า การวิ่ง การกระโดดเชือก หรือการเล่นฟุตบอล

8.2 เป้าหมาย (Target) หมายถึง เป้าหมายของการกระทำ เช่น การให้ลูกกินอาหารข้างต้นอาจกำหนดเป้าหมายให้เป็นนมแม่

8.3 เวลา (Time) หมายถึง เวลาที่พฤติกรรมที่เราสนใจศึกษาจะเกิดขึ้น เช่น ช่วงเช้าลูกกินนมแม่ที่บ้าน

8.4 บริบท (Context) หมายถึง สถานการณ์ที่เราสนใจที่จะศึกษาเกิดขึ้น เช่น การกินนมแม่ที่บ้าน

การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษา สามารถกำหนดให้มีความจะเพาะได้ตามที่เราสนใจจะทำการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการทำนาย (Predictor variables)

ตัวแปรในทฤษฎีการกระทำตามแผน มีอยู่ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติเชิงพฤติกรรม (Attitude toward The Behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perception of Behavioral Control) ทั้ง 3 ตัวแปรสามารถวัดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรเหล่านี้ต้องมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ศึกษาภายใต้การกำหนดในรูปแบบของ TACT คือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) เวลา (Time) และบริบท (Context)

เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention หรือ I)

เจตนา หรือเจตนาเชิงพฤติกรรม หมายถึง ความตั้งใจหรือความต้องการที่จะพยายามทำสิ่งนั้นๆ ซึ่งเจตนาเชิงพฤติกรรมนี้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม แต่ไม่ได้หมายความว่า การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมเพียงตัวเดียวจะใช้เป็นตัวทำนายได้เหมาะสมเสมอไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าพฤติกรรมดังกล่าวบุคคลประสบปัญหาในการควบคุมมาก อาจมีปัจจัยอื่นที่มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งจูงใจ และอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับการกระทำพฤติกรรมความเป็นไปได้ที่บุคคลจะทำพฤติกรรมหนึ่งๆ (Ajzen and Fishbein ; 1980 : 42) เป็นตัวแปรที่ใช้ทำนายพฤติกรรมที่สนใจ สิ่งสำคัญในการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม คือ ความสอดคล้องกับ

องค์ประกอบทั้ง 4 (TACT) ได้แก่ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) เวลา (Time) และ บริบท (Context) ของพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ (Family Health International, 2002 : 7) นอกจากนี้หากเป็นการศึกษาประเภทพฤติกรรมการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมก็ต้องทำให้ครอบคลุมการกระทำเดียวที่ครบถ้วนในประเภทพฤติกรรมที่ศึกษา

กฎเกณฑ์ทั่วไปมีว่า เจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่มีความหนักแน่นสูง การได้รับข้อมูลมักจะเพียงพอที่จะเปลี่ยนความตั้งใจในการทำพฤติกรรม ในทางตรงข้ามถ้าเจตนาในการทำหรือไม่ทำพฤติกรรมมีความหนักแน่นต่ำ ความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์ของเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคะเนล่วงหน้าเพียงเล็กน้อยก็อาจมีอิทธิพลเปลี่ยนแปลงเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลได้ (Ajzen ;1985 :21) สิ่งสำคัญในการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย (Ajzen and Fishbein ;1980 :41-52)

1. ความสอดคล้องระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรม การทำนายพฤติกรรมจากเจตนาเชิงพฤติกรรมจะต้องแน่ใจว่าการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมนั้นมีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้งในแง่การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) เวลา (Time) และ บริบท (Context) ซึ่งจะทำให้การทำนายพฤติกรรมมีความแม่นยำขึ้น

1.1 ความสอดคล้องกับการกระทำเดียว

การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม สามารถวัดได้โดยการถามเจตนาที่จะทำพฤติกรรมนั้น หรือความน่าจะเป็นของบุคคลว่าจะกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งเรียกว่า เจตนาเชิงพฤติกรรม

1.2 ความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือก

การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม สามารถวัดได้จากจำนวนทางเลือกของพฤติกรรม ที่บุคคลกระทำ ทางเลือกเหล่านี้หมายถึง ชนิดของพฤติกรรมที่แตกต่างกัน หรือพฤติกรรมเดียว แต่มีปริมาณต่างกัน การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมมีวิธีการวัด 2 วิธีคือ

1.2.1 คำถามปลายเปิดโดยมีตัวให้เลือก

1.2.2 คำถามปลายเปิด ใช้เมื่อต้องการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม หรือต้องการทราบความถี่

นอกจากนี้กฎเกณฑ์ทั่วไปมีว่า การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่จะนำมาใช้ทำนายพฤติกรรมไม่สามารถนำมาใช้ทำนายขอบข่าย (Extent) ขนาด (Magnitude) หรือความถี่ของพฤติกรรมได้ สามารถทำนายได้เพียงว่าเขาจะทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น เช่น การบริจาคเงินให้องค์การกุศล เจตนา สามารถทำนายได้เพียงว่า เขาจะบริจาคเงินหรือไม่ แต่ไม่สามารถทำนายได้ว่าเขาบริจาคเงินจำนวนเท่าใด

1.3 ความสอดคล้องของประเภทพฤติกรรม

การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม ต้องวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมที่มีต่อการกระทำเดียว โดยการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม และการกระทำเดียวนั้น ต้องมีความสอดคล้องในความจำเพาะของพฤติกรรม

2. ความคงอยู่ของเจตนา หรือ เสถียรภาพของเจตนา (Stability of Intentions)

การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม ไม่ใช่ตัวแปรที่ดีเสมอไป เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตัวแปรที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของเจตนา ได้แก่

2.1 ระยะเวลาระหว่างการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมกับการวัดพฤติกรรม โดยทั่วไปการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมยิ่งทิ้งช่วงเวลาห่างจากการวัดพฤติกรรมน้อยเท่าใด เจตนาเชิงพฤติกรรมจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม หรือมีโอกาสทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำเพียงนั้น หากเว้นระยะเวลาในการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม และการสังเกตพฤติกรรมมากขึ้น เพียงใดโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะทำให้เจตนาเชิงพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปก็จะมีมากขึ้นและทำให้การทำนายพฤติกรรมมีความแม่นยำลดน้อยลง ดังนั้น นักวิจัยจึงควรวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมก่อนหน้าการวัดพฤติกรรมไม่นานนัก เพื่อให้การทำนายพฤติกรรม จากเจตนาเชิงพฤติกรรมมีความแม่นยำ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 เจตนาเชิงพฤติกรรมภายใต้เงื่อนไข (Conditional Intention) ในการทำนายพฤติกรรมภายใต้การเว้นช่วงระยะเวลาจากการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มคน จะต้องพยายามแยกแยะเหตุการณ์ภายนอกที่อาจมีผลทำให้เจตนาเชิงพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป เช่น การทำนายพฤติกรรมการซื้อรถยนต์ใน 1 ปีข้างหน้าในระยเวลาดังกล่าวอาจเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เจตนาเชิงพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ อาทิ การขึ้นราคาน้ำมัน การเพิ่มภาษีขาเข้ารถยนต์ ฯลฯ ดังนั้นในการถามเจตนาเชิงพฤติกรรมควรถามภายใต้เงื่อนไขโดยถามว่า “ถ้าราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 50% หรือมากกว่านั้น ท่านจะซื้อรถยนต์หรือไม่” การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม อย่างมีเงื่อนไขนี้ น่าจะได้คำตอบเจตนาเชิงพฤติกรรมที่ทำนายพฤติกรรมอย่างมีความแม่นยำมากกว่าการถามโดยไม่มีเงื่อนไข (Ajzen and Fishbein ;1980 :42-43)

2.3 เจตนาเชิงพฤติกรรมของกลุ่มคน (Aggregate) โดยทั่วไปการเปรียบเทียบเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลกับพฤติกรรมของเขาอาจไม่สอดคล้องกันสำหรับทุกคน แต่โดยธรรมชาติของการวิจัยตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) นักวิจัยมักพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมของกลุ่มคนมากกว่าจะพิจารณาของรายบุคคล

2.4 ตัวแปรอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรม ได้แก่ ประสบการณ์ตรง การเคยเห็นคนอื่นกระทำพฤติกรรมนั้น การมีทักษะในการ

ทำพฤติกรรม และเกิดเหตุการณ์แทรกซ้อนที่ไม่คาดการณ์ล่วงหน้า ดังนั้นการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์แทรกซ้อน หรือนำเหตุการณ์นั้นมาร่วมพิจารณาด้วยจะเพิ่มความหนักแน่นของความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมมากขึ้นเช่น อัจฉราพร สุวรรณทล (2529) ศึกษาพฤติกรรมการให้นมบุตรของบิดามารดาหาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรม กับพฤติกรรมของแม่ทุกคนในกลุ่มตัวอย่าง 195 คน ได้ค่าสหสัมพันธ์ .12 ($p < .05$) หากคัดแม่ที่มีอุปสรรคในการให้นมบุตรออก เช่น แม่ที่ต้องทำงานนอกบ้าน แม่ที่มีน้ำนมไม่เพียงพอ เหลือแม่ที่ไม่มีอุปสรรคในการให้นมบุตรจำนวน 133 คน ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาเชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมเพิ่มขึ้นเป็น .45 ($p < .001$)

การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) อาจแบ่งอย่างกว้างได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การวัดเจตนาในการเลือก (Choice intention) แบ่งย่อยได้เป็น 3 แบบ คือ

การวัดทางเลือก 2 ทาง เช่น

ฉัน ( ) เจตนาจะไป ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งคราวหน้า

( ) เจตนาจะไม่ไป

หรือ

มีทางเป็นไปได้ _____% ที่ฉันจะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งคราวหน้า

หน้า

ไอเซนและฟิชบาย (Ajzen and Fishbein ;1980:42) เรียกแนวการตอบข้างต้นนี้ว่าเป็นประมาณการเป็นร้อยละ (Estimate in percentage points)

นอกจากนี้ในการวิจัยจำนวนมากมักให้ผู้ตอบตอบในมาตราที่ง่ายกว่า เช่น

ฉันเจตนาจะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งคราวหน้า

การวัดเจตนาสามารถใช้ข้อคำถามหลาย ๆ ข้อในการประเมินได้ (Ajzen, Revised 2006 :4) เช่น

- ในเดือนหน้า ฉันตั้งใจจะเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาที
เป็นไปไม่ได้อย่างแน่นอน :____:____:____:____:____:____: เป็นไปได้อย่างแน่นอน
- ในเดือนหน้า ฉันจะพยายามเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาที
เป็นจริงอย่างแน่นอน :____:____:____:____:____:____: ไม่เป็นจริงอย่างแน่นอน
- ในเดือนหน้า ฉันวางแผนจะเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาที
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง:____:____:____:____:____:____: เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การวัดจากทางเลือกหลายทางเลือก เช่น

ในโอกาสหน้าฉันมีเจตนาจะซื้อยาสีฟันตรา

_____ คอลเกต	_____ เซ็นโซดาเยน
_____ คาร์ลี	_____ ซอล
_____ เปปโซเดนท์	_____ อื่นๆ คือ_____
_____ ไกลซ์ด	_____ ไม่ซื้อ

หรืออาจอาจวัดเป็นร้อยละที่รวมกันแล้วเป็น 100 เช่น

หลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว เป็นไปได้.....

- _____ % ที่ฉันจะเลือกศึกษาต่อสายสามัญ
- _____ % ที่ฉันจะเลือกศึกษาต่ออาชีพด้านการเกษตรกรรม
- _____ % ที่ฉันจะเลือกศึกษาต่ออาชีพด้านคหกรรม
- _____ % ที่ฉันจะเลือกศึกษาต่ออาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม
- _____ % ที่ฉันจะเลือกศึกษาต่ออาชีพด้านพาณิชยกรรม
- _____ % ที่ฉันจะเลือกศึกษาต่ออาชีพด้านศิลปหัตถกรรม
- _____ % ที่ฉันจะเลือกไม่ศึกษาต่อ

ในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ หลังจากจบการศึกษาชั้น ม.ศ.3

- 5% โอกาสที่ฉันจะเลือกศึกษาต่อสายอาชีพด้านเกษตรกรรม
- 10% โอกาสที่ฉันจะเลือกศึกษาต่อสายอาชีพด้านคหกรรม
- 15% โอกาสที่ฉันจะเลือกศึกษาต่อสายอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม
- 25% โอกาสที่ฉันจะเลือกศึกษาต่อสายอาชีพพาณิชยกรรม

30% โอกาสที่ฉันจะเลือกศึกษาต่อสายสามัญ

10% โอกาสที่ฉันจะเลือกศึกษาต่อสายสามัญด้านศิลปหัตถกรรม

5% โอกาสที่ฉันจะไม่เลือกศึกษาต่อ

กรณีข้างต้น ไอเซนและฟิชบาย (Ajzen and Fishbein ;1980) เห็นว่าบุคคลมีแนวโน้มสูงสุดที่จะทำพฤติกรรมที่เขาให้คำร้อยละสูงสุด คือ เขาจะเลือกศึกษาต่อสายสามัญ หลังจากเรียนจบชั้น ม.ศ. 3

การวัดในเชิงปริมาณ เช่น

ฉันเจตนาจะบริจาคเงินให้สหภาพชาวไทยในปีนี้เป็นเงิน_____บาท

2. การวัดเจตนาในด้านความถี่ เป็นแนวความคิดที่ขนานกับการวัดพฤติกรรม คือ การวัดเจตนาในเชิงความถี่สมบูรณ์ และความถี่สัมพัทธ์

2.1 การวัดเจตนาในเชิงความถี่สมบูรณ์ เช่น

ในเดือนนี้ฉันเจตนาจะขับรถไปทำงาน_____วัน

2.2 การวัดเจตนาในเชิงความถี่สัมพัทธ์ เช่น

ในเดือนนี้ฉันเจตนาจะขับรถไปทำงานในจำนวนวันที่คิดเป็นร้อยละ_____

ทั้งนี้ ไอเซนและฟิชบาย (Ajzen and Fishbein : 1980) เสนอกฎทั่วไปว่า การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่จะนำมาใช้ทำนายพฤติกรรมไม่สามารถนำมาใช้ทำนายขอบข่าย (Extent) ขนาด (Magnitude) หรือความถี่ของพฤติกรรมได้ สามารถทำนายได้เพียงว่าเขาจะทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

ข้อควรระวังในการสร้างเครื่องมือ ต้องแน่ใจว่าข้อคำถามที่เลือกมาจากการสำรวจเบื้องต้น ที่ได้รับการยอมรับว่ามีคุณภาพตามหลักการสร้างเครื่องมือ และชุดของข้อคำถามที่ใช้ในแต่ละข้อต้องมีความสัมพันธ์กันสูง นั่นคือ มีความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ของข้อคำถามสูง (Ajzen. Revised 2006 :4)

สรุป การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมก็ทำได้หลายแบบคือ การวัดเจตนาในการเลือก จากทางเลือก 2 ทาง จากทางเลือกหลายทาง และการวัดในเชิงปริมาณ การวัดในเชิงความถี่สมบูรณ์ และความถี่สัมพัทธ์ เสถียรภาพของเจตนามีประเด็นให้พิจารณา 4 ประเด็นคือหากการวัดเจตนา กับพฤติกรรมยิ่งห่างกันน้อย ความสอดคล้องยิ่งมีมาก บางกรณีหากเหตุการณ์ข้างหน้าไม่แน่นอน การวัดเจตนาภายใต้เงื่อนไขจะช่วยให้การทำนายพฤติกรรมทำได้แม่นยำมากขึ้นการวัดเจตนาของกลุ่มคนจะมีเสถียรภาพมากกว่าเจตนาของบุคคล และตัวแปรที่อยู่เหนือ

การควบคุมของบุคคลอาจเป็นตัวช่วยปรับให้การทำนายพฤติกรรมทำได้แม่นยำขึ้น หากทำอย่างเหมาะสม

ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนากับการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

เจตนาเชิงพฤติกรรมตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของไอเซน (Ajzen) หมายถึง ความตั้งใจหรือความต้องการที่จะพยายามทำพฤติกรรมนั้นๆ

การเลือกคู่ครอง หมายถึง การที่ชายหรือหญิงจะเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาเป็นคู่ครอง โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสมทางด้านต่าง ๆ ภายในตัวของบุคคล สภาพแวดล้อมรอบตัวของบุคคลที่ตนจะเลือกมาเป็นคู่ครอง เช่น ความคล้ายคลึงกันของบุคคลในด้านทัศนคติ ระดับการศึกษาที่มีความเท่าเทียมกัน การนับถือศาสนาเหมือนกัน เป็นต้น

หลักสมชีวิธรรม 4 หมายถึง การเลือกคู่ครองตามหลักพุทธศาสนา ซึ่งมีเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาความเหมาะสม คือ พิจารณาองค์ประกอบสำคัญของการดำเนินชีวิตหลัก 4 ประการ ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกันสามารถอธิบายได้ดังนี้

สรุปได้ว่า เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 หมายถึง การที่บุคคลมีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา หลักธรรมทางพุทธศาสนาในที่นี้คือ หลักสมชีวิธรรม 4

จากที่กล่าวข้างต้นผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่อง “เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4” ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต นักศึกษา และนิสิต นักศึกษา ยังไม่ได้ทำการเลือกคู่ครองหรือมีพฤติกรรมการเลือกคู่ครอง แต่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครอง โดยมีแนวคิดทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ครอง นั่นคือ หลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน โดยที่ความคล้ายคลึงกันทั้ง 4 ด้านนี้ เปรียบเสมือนเป็นลักษณะนิสัยของนิสิต นักศึกษาที่มีความคล้ายคลึงกันด้านใดด้านหนึ่ง หรือมากกว่า 1 ด้าน หรืออาจจะเหมือนกันทุกด้าน จากการศึกษางานวิจัยผู้วิจัยพบว่า ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาเรื่องการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 หรือเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แต่มีงานวิจัยที่ใกล้เคียงคือ งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการด้านบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะรับผิดชอบครอบครัวของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี” เป็นงานวิจัยของ สุภะรัฐ ยอดระบำ (2548) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักศึกษาชายระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง จำนวน 420 คน พบว่า เมื่อกลุ่มตัวแปรทางจิตลักษณะเดิมร่วมกับกลุ่มตัวแปรทางสถานการณ์ และกลุ่มตัวแปรทางจิตลักษณะและพฤติกรรมในปัจจุบัน รวมเป็น 12 ตัวแปร

สามารถทำนาย ทิศนคติที่ดีต่อการรับผิดชอบครอบครัวในกลุ่มรวมได้ 42.5% และทำนายได้สูงสุด 56.2% ในกลุ่มนักศึกษาชายที่มีประสบการณ์อยู่เป็นคู่ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญโดยสรุปเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบ การรับอิทธิพลจากเพื่อน ความรับผิดชอบครอบครัวในปัจจุบัน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนให้เหตุผล และความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา-บุตร และทำนายความพร้อมที่จะรับผิดชอบครอบครัวในกลุ่มรวมได้ 42.2% และทำนายได้สูงสุด 57.3% ในกลุ่มนักเรียนที่มีพี่น้องมาก โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบครอบครัว ความรับผิดชอบครอบครัวในปัจจุบัน การเห็นแบบอย่างความรับผิดชอบครอบครัวจากบิดาและวิถีชีวิตแบบพุทธ (สุภะรัฐ ยอดระบำ:2548) ฉะนั้นผู้วิจัยจึงนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตนามาดูความสามารถในการทำนายพฤติกรรม โดยมีค่าสหสัมพันธ์ในการทำนายสูงมาเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยงานวิจัยของสุภะรัฐ ยอดระบำ (2548) มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับงานวิจัยของผู้วิจัย คือ นักศึกษามีความตั้งใจที่จะรับผิดชอบครอบครัว ถือเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะมีครอบครัว ซึ่งยังไม่เกิดเป็นพฤติกรรมแต่เป็นความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรม สุภะรัฐ ยอดระบำ (2548) ศึกษาเพียงเจตนา หรือความตั้งใจเท่านั้น และยังม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตนาเชิงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ดังนี้

งานวิจัยของมาลีรัตน์ วงศ์ฤทธิ์ (2541) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา โดยการประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมมารดาด้านการป้องกันโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี อำเภอยะบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ มารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 5 ปี อำเภอยะบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 109 คน พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของมารดากลุ่มทดลอง สามารถทำนายเจตนาได้อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ภายหลังการทดลอง เจตนาของมารดากลุ่มทดลอง สามารถทำนายพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติภายหลังการทดลอง เจตนามีอิทธิพลและมีน้ำหนักในการทำนายพฤติกรรมสูงกว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

งานวิจัยของบุญเริ่ม สุพัฒนา (2541) ศึกษาเรื่อง การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการประพฤติดิตีลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2539 จำนวน 316 คน พบว่า เจตคติต่อการประพฤติดิตีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติดิตีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาการประพฤติดิตีล 5

งานวิจัยของบุญส่ง วงศ์คำ (2542) ศึกษาเรื่องการศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับเจตนาในการเรียนสาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักศึกษาในกลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานเหนือตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักศึกษาโปรแกรมวิชาเอกการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ จำนวน 313 คน พบว่า เจตคติต่อการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเท่ากับ .398 และ .265

งานวิจัยของรัตนดาว สายสุต (2544) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลกับพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปี 2543 จำนวน 186 คน พบว่า เจตคติทางตรงต่อพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติทางตรงต่อพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาลได้อย่างถูกต้องร้อยละ 36.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยของวงศ์ศรี แสงบรรจง (2545) ศึกษาเรื่องการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ ประชากรเป็นครูคณิตศาสตร์ จำนวน 531 คน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า เจตคติต่อการกระทำพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ของครูคณิตศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยของสินีนาน หงส์ระนัย (2545) ศึกษาเรื่องผลของวิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจต่อเจตคติ ความเชื่อ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม เจตนา และพฤติกรรมของมารดา ที่เจตนาจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หรือเลี้ยงลูกด้วยนมผสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ หญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ ณ หน่วยฝากครรภ์ ดิถีผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 120 คน พบว่า หญิงตั้งครรภ์ที่ตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมผสมมีการ

เปลี่ยนเจตคติทางตรง และเจตนาต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมผสมหลังจากรับฟังแบบการชักชวน ที่เน้นทั้งผลดีของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และผลเสียของการเลี้ยงลูกด้วยนมผสมไปในทิศทางลบเชิงสัมพัทธ์มากกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และมีการเปลี่ยนเจตคติทางอ้อมและการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม หลังจากรับฟังแบบการชักชวนที่เน้นทั้งผลดีของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และผลเสียของการเลี้ยงลูกด้วยนมผสมไปในทิศทางลบเชิงสัมพัทธ์มากกว่าเงื่อนไขควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) จำนวนมารดาที่เจตนาจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มขึ้น หลังจากรับฟังการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ จำนวนมารดาที่เจตนาจะเลี้ยงลูกด้วยนมผสม หลังจากรับฟังแบบการชักชวนที่เน้นทั้งผลดีของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และผลเสียของการเลี้ยงลูกด้วยนมผสมน้อยกว่าแบบการชักชวนที่เน้นผลดีของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

งานวิจัยของศิริวรรณ โพธิ์วัน (2546) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาในการกระทำพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับพฤติกรรมบริโภคเพื่อการเล่นกีฬา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคกลาง ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคกลาง จำนวน 315 คน พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง ร่วมกันอธิบายเจตนาในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาได้ร้อยละ 14.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรงเท่ากับ .333 ($p < .05$)

งานวิจัยของรัชชิตา สุกิจปาณีนิจ (2547) ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมประหยัด ในการซื้อเครื่องแต่งกายของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2546 จำนวน 310 คน พบว่า ทักษะต่อการทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกาย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกาย และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายสามารถทำนายความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากทฤษฎีและผลงานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งในส่วนของตัวเองแปรต้นและตัวแปรตาม ยังไม่มีปรากฏชัดถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตนาในการเลือกคู่ครอง หรือเจตนาในการเลือกคู่ครอง

ตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน แต่จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตนาในด้านต่าง ๆ แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) จะมี 3 ตัวแปร คือ เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมซึ่งทั้ง 3 ตัวแปรสามารถทำนายเจตนาที่จะทำพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากงานวิจัยผู้วิจัยจึงคาดว่าเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จะสามารถทำนายพฤติกรรมในอนาคตของนิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมในการเลือกคู่ครอง ได้

เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward a Behavior)

เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward a Behavior หรือ A_b) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมใด ๆ ในทางที่ดี-ไม่ดี หรือ ชอบ-ไม่ชอบ โดยมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือผลของการกระทำเป็นองค์ประกอบของความรู้สึกนั้น โดยความเชื่อนี้มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward The Behavior) กล่าวคือ ถ้าบุคคลเชื่อว่าการกระทำนำไปสู่ผลทางบวก ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อการกระทำนั้น หรือถ้าเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมนำไปสู่ผลทางลบ ก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น (Ajzen & Fishbein, 1980 : 7) โดยทั่วไปเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ (Ajzen & Fishbein, 1980 : 20) ได้แก่ อย่างแรกคือ องค์ประกอบด้านความคิดและสติปัญญา (Cognitive Component) เป็นความคิด การใช้ปัญญา เป็นการตอบสนองต่อบุคคลในลักษณะของการรับรู้ อันสืบเนื่องมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้และความเข้าใจ อย่างที่สองคือ องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affect Component) เป็นความรู้สึกด้านอารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า ซึ่งเป็นผลมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้น และอย่างที่สามคือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavior Component) คือความโน้มเอียงที่บุคคลจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางเดียวกันหรือตรงกันข้ามซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ (Ajzen. Revised 2006 : 5) ดังนั้นเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward The Behavior หรือ AB) หมายถึง การประเมินทางบวก-ลบของบุคคลต่อการกระทำนั้นหรือเป็นความรู้สึกโดยส่วนรวมของบุคคลที่เป็นทางบวก-ลบ หรือสนับสนุน-ต่อต้านการกระทำนั้นๆ โดยทั่วไป ถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการทำพฤติกรรมนั้นมากเท่าใด บุคคลก็ควรจะมีเจตนาหนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมมากเท่านั้น หรือทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีเจตคติทางลบต่อการทำพฤติกรรมมากเพียงใด บุคคลก็ควรมีเจตนาหนักแน่นที่จะไม่ทำพฤติกรรมมากเพียงนั้น

ฟิชบายน์และไอเซน (Ajzen & Fishbein : 1980) เสนอการวัดเจตคติต่อพฤติกรรม 2 วิธี คือ การวัดเจตคติต่อพฤติกรรมทางตรงและทางอ้อม หรือวัดจากความเชื่อ (belief based measure) เจตคติที่วัดโดยทางอ้อมจากความเชื่อเป็นตัวกำหนดเจตคติทางตรง

1. เจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม (AB) (Ajzen and Fishbein ; 1980 : 54-55) เสนอว่าการวัดเจตคติ (AB) ทางตรงนี้สามารถใช้มาตราวัดเจตคติมาตรฐานอื่น ๆ เช่น มาตรฐานการประมาณค่าของลิเคิร์ต มาตรฐานนัยภาพปรากฏเท่ากันของเซอร์สโตนหรือมาตรกัตต์แมนเข้ามาวัดแทนได้ แต่มาตรที่นิยมใช้กันมากคือ มาตรจำแนกความหมาย (semantic differential scale) ของ Osgood Suci และ Tannenbaum (1957) โดยใช้คำคุณศัพท์ขั้วคู่ (bipolar) และมีติในการประเมินการวัดเจตคติ แม้ว่าการจำกัดการวัดเจตคติอยู่กับการประเมินเพียงอย่างเดียว อาจไม่ได้จับภาพที่ซับซ้อนของเจตคติได้หมด แต่ก็ได้จับภาพส่วนที่สำคัญที่สุดของเจตคติได้

นอกจากนี้ การวัดเจตคติและความเชื่อต่อพฤติกรรมจะต้องเป็นการวัดระดับบุคคล ไม่ใช่การวัดระดับทั่วไป เช่น

การบริจาคโลหิตในโอกาสข้างหน้าที่คุณใช้บริการโลหิตแห่งชาติ

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

สภากาชาดไทย จะมารับบริจาคโลหิตที่โรงเรียนของฉัน สำหรับฉันเป็นสิ่งที่.....

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

คำตอบในแต่ละมาตรให้คะแนนตั้งแต่ -3 ถึง +3 ผลรวมคะแนนที่ได้เหล่านี้เป็นการวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม หรืออาจวัดเจตคติโดยให้ผู้ตอบแสดงเจตคติของเขาออกมาโดยตรงก็ได้ เช่น เจตคติของฉันท่อการบริจาคโลหิตในโอกาสข้างหน้าที่คุณใช้บริการโลหิตแห่งชาติ

สภากาชาดไทย จะมารับบริจาคที่โรงเรียนของฉัน

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

วิธีการในการสร้างเครื่องวัดเจตคติที่เป็นมาตรฐาน (เช่น มาตรวัดลิเคิร์ต มาตรวัดเซอร์สโตน) สามารถใช้การประเมินเจตคติได้ แต่วิธีการที่ง่ายนิยมใช้คือมาตรจำแนกความหมาย

(Semantic Differential Scale) ซึ่งต้องแน่ใจว่าคำคุณศัพท์คู่ที่เลือกมาสามารถประเมินพฤติกรรมในกลุ่มที่ศึกษาได้ ถูกต้องและได้มาตรฐานตามหลักของการสร้างเครื่องมือ และมีความสอดคล้องภายในของเครื่องมือสูง (Ajzen, Revised 2006 : 5) ตัวอย่างเช่น

สำหรับการเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาที ในเดือนหน้าเป็นการกระทำที่.....

อันตราย :____:____:____:____:____:____: ได้ประโยชน์

ผลิตเพลิน :____:____:____:____:____:____: ไม่ผลิตเพลิน

ดี :____:____:____:____:____:____: ไม่ดี

2. เจตคติทางอ้อมหรือเจตคติที่วัดจากความเชื่อ ถูกกำหนดโดยผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำหรือผลกรรม หรือความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral Belief : Bi) กับการประเมินผลของการกระทำหรือผลกรรม (Evaluation of Consequences หรือ Ei) ซึ่งจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมนี้จะเป็นตัวที่มีอิทธิพลต่อเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม เจตคติทางอ้อมได้มาจากความเชื่อเด่นชัด (Salient Belief) ที่เกิดจากการกระตุ้นความเชื่อ โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามเกี่ยวกับผลกรรมของการกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย เช่น การหาความเชื่อที่เป็นรากฐานของเจตคติของบุคคลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาจทำได้โดยการถามคำถามต่อไปนี้

ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Eliciting Accessible Behavioral Outcomes)

การหาความเชื่อเด่นชัด (Accessible Beliefs) เกี่ยวกับผลของการกระทำ ทำได้โดยให้ผู้ตอบกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษาตอบคำถาม ตัวอย่างเช่น

ผลของการกระทำเด่นชัด หรือความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs)

- ท่านคิดว่าการเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้าก่อให้เกิดผลดีอย่างไรบ้าง
- ท่านคิดว่าการเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้าก่อให้เกิดผลเสียอย่างไรบ้าง
- ท่านคิดว่าการเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้าก่อให้เกิดอื่นใดตามมาอีกบ้าง

คำตอบที่ได้นำมาหาความถี่ เพื่อหาผลของการกระทำที่เด่นชัดที่มีความถี่สูง (Model Accessible Beliefs) ซึ่งใช้ได้ร้อยละ 75 ของความเชื่อทั้งหมด จากนั้นนำมา

กำหนดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs) และการประเมินผลการกระทำ (Outcome Evaluation) ตัวอย่างเช่น

เชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs) หรือความหนักแน่นของความเชื่อ (Behavioral Beliefs Strength)

- การเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้า จะทำให้ความดันโลหิตของฉันต่ำ

เป็นไปได้อย่างยิ่ง :____:____:____:____:____:____: เป็นไปไม่ได้อย่างยิ่ง

1 2 3 4 5 6 7

การประเมินผลของการกระทำ (Outcome Evaluation)

- การมีความดันโลหิตต่ำของฉันเป็นสิ่งที่.....

ไม่ดีอย่างยิ่ง :____:____:____:____:____:____: ดีอย่างยิ่ง

1 2 3 4 5 6 7

จากนั้นคำนวณหาเจตคติต่อการทำพฤติกรรมซึ่งวัดทางอ้อม (Attitude Toward The Behavior ; A_b) จากผลรวมทั้งหมดของผลคูณการประเมินผลของการกระทำแต่ละอย่างกับความเชื่อเด่นชัด (Accessible Beliefs) ดังสมการ (Ajzen, 1991 : 191 : Revised 2006 : 10)

$$A_b \propto \sum b_i e_i$$

โดยทั่วไปการให้คะแนนของมาตราวัดที่นิยมใช้เป็นแบบสองขั้ว (Bipolar) ซึ่งให้คะแนนจาก -3 ถึง +3 อย่างไรก็ตาม การนำไปใช้บางครั้งได้มีการปรับเป็นเพียงขั้วเดียว (Unipolar) คือ เริ่มให้คะแนนจาก 1 ถึง 7 หรือ คะแนนจาก 0 ถึง 6 ซึ่งการปรับสเกลจากสองขั้ว เป็นขั้วเดียวอาจมีผลต่อค่าสหสัมพันธ์ (r) ระหว่างมาตราวัดทางตรงและทางอ้อมได้ ดังนั้นจึงควรปรับมาตราวัด (Optimal Scaling) ก่อน ในตัวอย่างนี้การวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs) และการประเมินผลการกระทำ (Outcome Evaluation) เครื่องมือทั้งสองที่ใช้วัดตัวแปรเป็นแบบขั้วเดียว คือ เริ่มจากคะแนน 1 ถึง 7 ซึ่งการคิดคะแนนอาจใช้มาตราวัดแบบสองขั้วที่ให้คะแนนจาก -3 ถึง +3 ก็ได้ แต่การเปลี่ยนมาตราวัดแบบขั้วเดียวเป็นแบบสองขั้วจะเกี่ยวข้องกับการปรับรูปแบบเชิงเส้นตรง (Simple linear Transformation) ซึ่งไอเซน (Ajzen, 1991 : 193) ได้ทำการปรับสมการใหม่ โดยนำ

ค่าคงที่พฤติกรรม (B) ไปบวกหรือลบจากค่าเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (b) และค่าคงที่ E ไปบวกหรือลบจาก e สามารถเขียนสมการใหม่ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} AB &= (b + B)(e + E) \\ &= be + Eb + Be + BE \end{aligned}$$

ผลที่ได้จากค่าสัมประสิทธิ์ของ $\sum e_i$ จะให้ตัวประมาณค่ากำลังสองน้อยที่สุด (Least-Square Estimate) ของพฤติกรรม (B) ซึ่งเป็นค่าคงที่ในการปรับสเกลใหม่ของตัวแปรความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs) และค่าสัมประสิทธิ์ของ $\sum b_i$ จะให้ค่าตัวกำลังสองน้อยที่สุด (Least-square Estimate) ของการประเมินผลกรรม (Evaluation of Consequences หรือ e) ซึ่งเป็นค่าคงที่ในการปรับสเกลตัวแปรการประเมินผลการกระทำ (Outcome Evaluation) (Ajzen, 1991 : 193 ; Ajzen. Revised 2006 : 10)

จากการศึกษาของไอเซน (Ajzen) และไดรเวอร์ (Driver) เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างใน 5 กิจกรรม ได้แก่ การไปชายหาด การวิ่ง การไต่เขา การเล่นเรือ และการขี่จักรยาน โดยทำการเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude Toward The Behavior) ที่วัดทางตรงกับวัดทางอ้อม จากการให้สเกลของมาตราวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral beliefs ; b) ทั้งแบบขั้วเดียว (Unipolar) (คะแนน 1 ถึง 7) และแบบสองขั้ว (Bipolar) (คะแนน -3 ถึง +3) ผลที่ได้ พบว่า การให้สเกลของมาตราวัดความเชื่อเกี่ยวกับกรรมหรือผลของการกระทำ (Behavioral Beliefs หรือ b) ที่เป็นแบบสองขั้ว (Bipolar) และแบบปรับมาตราวัด จะให้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่วัดทางตรงและทางอ้อมสูงกว่าสเกลแบบขั้วเดียว (Unipolar) โดยมีขนาดความสัมพันธ์อยู่ระดับปานกลางค่า r อยู่ในช่วง .35-.57 (Ajzen. & Driver 1991: 194) สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งพบว่า ขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีค่าค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง แม้ได้ทำการปรับวิธีการให้คะแนนใหม่ก็ยังพบว่าเจตคติที่วัดทางอ้อมผ่านความเชื่อ อธิบายความแปรปรวนของเจตคติที่วัดทางตรงได้เพียงร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 36 เท่านั้น (Ajzen. & Driver 1991: 195) แต่ในตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (perception of behavioral control) ผลที่ได้ พบว่า มีสองกิจกรรม ได้แก่ การไปชายหาดและการวิ่ง ซึ่งการให้สเกลของมาตราวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (C) และการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม (P) เป็นแบบขั้วเดียว (Unipolar) ให้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างมาตราวัดตัวแปรทางตรงและทางอ้อมสูงกว่าแบบสองขั้ว (Bipolar) (Ajzen. & Driver 1991: 197) (Ajzen. Revised 2006 : 11)

การให้คะแนนความหนักแน่นของความเชื่อ (Behavioral Beliefs หรือ b_i) และการประเมินผลกระทบ (Evaluation of Consequences หรือ e_i) ไอเซ็นและฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein, 1980) ระบุว่าชัดเจนว่าการให้คะแนนความหนักแน่นของความเชื่อ (Behavioral Beliefs หรือ b_i) และการประเมินผลกระทบ (Evaluation of Consequences หรือ e_i) ให้ทำแบบขั้วคู่ (Bipolar) คือให้คะแนนเป็นลบและบวก เช่น -3 ผ่านศูนย์ไปยัง +3 การให้คะแนนเป็นขั้วคู่เช่นนี้หากคนหนึ่งตอบ ความเชื่อเกี่ยวกับกรรม (Behavioral Beliefs หรือ b_i) เป็น -3 และตอบการประเมินผลกระทบ (Evaluation of Consequences หรือ e_i) เป็น -3 ผลคูณของความเชื่อ (Behavioral Beliefs หรือ b_i) และการประเมินผลกระทบ (Evaluation of Consequences หรือ e_i) จะได้เป็น +9

นอกจากนี้วิธีการที่ง่ายในการให้มาตรวัดที่ดีที่สุด อาจทำได้โดยเปรียบเทียบผลที่ได้จากการใช้มาตรวัดแบบขั้วเดียว (Unipolar) และสองขั้ว (Bipolar) ก่อน แล้วเลือกมาตรวัดที่ให้ขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือวัดเจตคติทางอ้อมผ่านความเชื่อกับเครื่องมือวัดเจตคติทางตรงที่สูงกว่าไว้ (Ajzen. Revised 2006 : 11)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเจตคติในการเลือกคู่ครอง จะมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ เจตคติในการเลือกคู่ครอง แต่ไม่ได้นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) ไปประยุกต์ใช้เหมือนผู้วิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยมีทั้งนิสิตนักศึกษา และบุคลากรที่ทำงานแล้วว่ามีทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองอย่างไร เช่นงานวิจัยของ เตือนจิตต์ พลสังข์ (2543) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองของ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร สาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร สาธารณสุขศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัย การสาธารณสุขสิรินธร จำนวน 238 คน พบว่า นักศึกษา ทั้งสองเพศเห็นว่าความรักและความต้องการมีความสำคัญในการเลือกคู่ครอง และมีเจตคติเรื่อง การเลือกคู่ครองสอดคล้องตามทฤษฎีความคล้ายคลึงมากที่สุด ทฤษฎีความคล้ายคลึงนักศึกษทั้งสองเพศมีเจตคติ เรื่องการเลือกคู่ครองที่คล้ายคลึงกับตนด้านบุคลิกภาพมากที่สุด นักศึกษาหญิงมีเจตคติดีกว่านักศึกษาชาย ส่วนนักศึกษาชายมีเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองตามความคล้ายคลึงด้านเชื้อชาติ ศาสนา และอายุดีกว่านักศึกษาหญิง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ คือ เพศของนักศึกษาและอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน ($P < 0.01$) นักศึกษาหญิงมีเจตคติเรื่องการ เลือกคู่ครองดีกว่านักศึกษาชาย และ นักศึกษาที่มีอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนดี มีเจตคติเรื่อง การเลือกคู่ครองดีกว่านักศึกษาที่มีอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนไม่ดี

งานวิจัยของสุภาพร วิวัฒน์อัศวิน (2546) ศึกษาปัจจัยทางชีวสังคม อัตมโนทัศน์ และความฉลาดทางอารมณ์กับทัศนคติในการมีคูครองของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยมีจำนวน 180 คน พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติในการมีคูครองของบุคลากรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยของรุจิเรข แพทย์คุณ (2546) ปัจจัยทางชีวสังคมและสัมพันธภาพของพ่อกับแม่ และพ่อแม่กับลูก ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการมีคูครองของพนักงานบริษัทไทยแอร์พอร์ตส์ กราวด์ เซอร์วิส เซส จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยมีจำนวน 180 คน พบว่า พนักงานเพศชายมีทัศนคติในการมีคูครองดีกว่าพนักงานเพศหญิง เพศ สามารถทำนายทัศนคติในการมีคูครองของพนักงานได้ และเพศ กับสัมพันธภาพพ่อแม่กับลูก สามารถร่วมกันทำนายทัศนคติในการมีคูครองของพนักงานได้

งานวิจัยของปาจริย์ วัฒนากกร (2546) ศึกษาเรื่องทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อการเลือกคูครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 300 คน พบว่า นิสิตมีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคูครองอยู่ในระดับสูง

สรุป ทฤษฎีกำหนดไว้ให้วัดเจตคติต่อพฤติกรรมได้ 2 ทาง คือ ทางตรงและทางอ้อม ทางตรงมักจะวัดโดยใช้มาตรจำแนกความหมายและใช้คู่คุณศัพท์ที่เป็นการประเมิน แต่อาจใช้มาตรวัดเจตคติมาตรฐานอื่นๆ ได้ ในการวัดทางอ้อมวัดจากความเชื่อเกี่ยวกับผลกรรมและการประเมินผลกรรมผู้สร้างทฤษฎีได้เสนอแนะวิธีการหาความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูงด้วย เพื่อจะได้นำไปสร้างมาตรส่วนนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในการเลือกคูครองกับเจตนาในการเลือกคูครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

เจตคติต่อพฤติกรรมในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) หมายถึง การประเมินทางบวก-ลบ ของบุคคลต่อการกระทำนั้นหรือเป็นความรู้สึกโดยรวมของบุคคลที่เป็นทางบวก-ลบ หรือการตัดสินว่าเป็นสิ่งที่ดี-เลว ของบุคคลต่อการกระทำพฤติกรรมหรือสนับสนุน-ต่อต้านการกระทำนั้น

การเลือกคูครอง หมายถึง การที่ชายหรือหญิงจะเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาเป็นคูครอง โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสมทางด้านต่าง ๆ ภายในตัวของบุคคล สภาพแวดล้อมรอบตัวของบุคคลที่ตนจะเลือกมาเป็นคูครอง เช่น ความคล้ายคลึงกันของบุคคลในด้านทัศนคติ ระดับการศึกษาที่มีความเท่าเทียมกัน การนับถือศาสนาเหมือนกัน เป็นต้น

ดังนั้น เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของบุคคลที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนตามหลักชีวิตธรรม 4 ได้แก่ ศีลเสมอกัน ศรัทธาเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน

จากทฤษฎีและผลงานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งในส่วนของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ยังไม่มีปรากฏชัดถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง และเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิตธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน ว่ามีความสัมพันธ์กัน แต่จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง กลุ่มตัวอย่างมีทั้งนิสิต นักศึกษา บุคลากรจากบริษัทต่างๆ เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลวิจัยจะพบว่า มีทัศนคติต่อการเลือกคู่ครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยคาดว่าเจตคติต่อการเลือกคู่ครองจะส่งผลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิตธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน

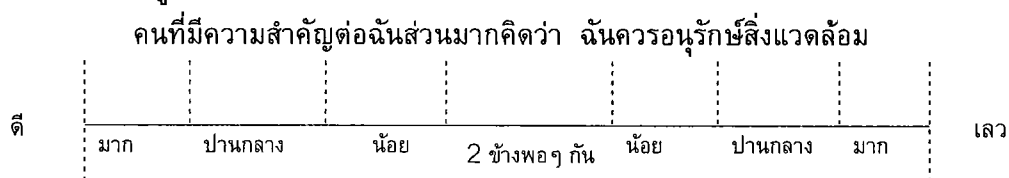
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) หมายถึง การรับรู้ของ บุคคลว่า ผู้ที่มีความสำคัญต่อเขาสวนมากคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น (Ajzen and fishbein ;1980 :57) การรับรู้นี้อาจตรงหรือไม่ตรงก็ได้ การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) จะต้องให้มีความเฉพาะในแง่การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) เวลา (Time) และบริบท (Context) ที่สอดคล้องกับเจตนาเชิงพฤติกรรม (I)

การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)

ไอเซนและฟิชบาย (Ajzen and fishbein;1980) เสนอวิธีการวัด 2 วิธี คือ

1. การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงโดยตรง เป็นการประเมินความเชื่อของบุคคลที่มีต่อความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญสำหรับเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้นๆ รูปแบบหนึ่งที่ใช้กัน คือ

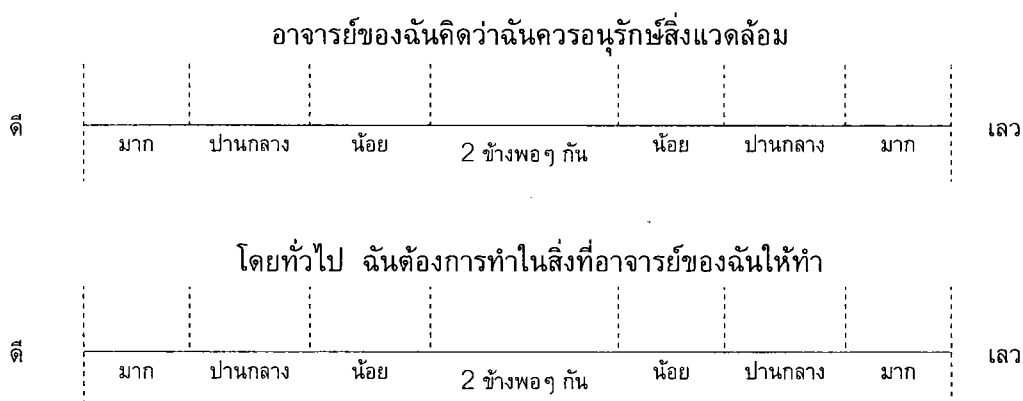

2. การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Belief) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply) จากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงนี้จะเป็นตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ความเชื่อของกลุ่มอ้างอิงเป็น

ความเชื่อของบุคคลที่ว่า บุคคลเฉพาะหรือกลุ่มคนเฉพาะคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น เช่น อาจารย์ของฉันคิดว่าฉันควรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงนี้ จะเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่เฉพาะเจาะจงมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งเป็นความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญสำหรับเขา (Ajzen and Fishbein 1980:73) การหาความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง อาจทำได้โดยการถามคำถามต่อไปนี้

นักเรียนคิดว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบ้างที่มีความสำคัญต่อนักเรียนและนักเรียนนึกถึงเมื่อนักเรียนจะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากนั้นทำการคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง เช่นเดียวกับการคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรม โดยพิจารณาเฉพาะกลุ่มอ้างอิงเด่นชัดที่มีความถี่สูง เมื่อได้กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดแล้ว ก็สามารถนำไปสร้างมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงได้ดังตัวอย่าง

การหาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงทำได้ในลักษณะเดียวกัน โดยให้ผู้ตอบกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษาตอบคำถาม ตัวอย่างเช่น

กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (หรือความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง)

- มีคนหรือกลุ่มคนใดบ้าง ที่จะสนับสนุนให้ท่านเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาที ในเดือนหน้า
- มีคนหรือกลุ่มคนใดบ้าง ที่จะคัดค้านให้ท่านเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาที ในเดือนหน้า
- มีคนหรือกลุ่มคนใดอีกบ้างที่ท่านนึกถึง เมื่อท่านคิดจะเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาที ในเดือนหน้า

คำตอบที่ได้นำมาหาความถี่ เพื่อหาว่ากลุ่มอ้างอิงที่มีความถี่สูง (Model Accessible Referents) ซึ่งใช้ร้อยละ 75 ของความเชื่อทั้งหมด จากนั้นนำมากำหนดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ตัวอย่างเช่น

ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Beliefs ; NB) หรือความหนักแน่นของ
ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative beliefs strength)

- ครอบครัวของฉันคิดว่า.....

ฉันควร :____:____:____:____:____:____: ฉันไม่ควร

เดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาที ในเดือนหน้า

แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation To Comply ; MC)

- โดยทั่ว ๆ ไปท่านต้องการทำตามสิ่งที่ครอบครัวประสงค์ให้ท่านทำมากนัก
เพียงใด

ไม่เลย:____:____:____:____:____:____:มาก

จากนั้นคำนวณหาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงซึ่งวัดทางอ้อม (Subjective Norm ; SN)
จากผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Beliefs) กับ
แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation To Comply) ดังสมการ (Ajzen. 1991 :
195 ; Ajzen. Revised 2006 : 12)

$$SN = \sum NB_i MC_i$$

เช่นเดียวกันกับการสร้างมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ และการ
ประเมินผลของการกระทำ ในการสร้างมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative
Beliefs) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation To Comply) ต้องพิจารณาถึง
การให้มาตรวัดที่ดีที่สุดด้วย

สรุป การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงได้ 2 ทางคือ ทางตรงและทางอ้อม การวัด
ทางตรงถามถึงคนที่มีความสำคัญสำหรับผู้ตอบคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น การ
วัดทางอ้อมจะวัดจากกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
ในการวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Ajzen and
Fishbein) จะเน้นการถามถึง "ผู้ที่มีความสำคัญสำหรับผู้ตอบ" แต่ในการแนะวิธีการหาแหล่ง
อ้างอิงแนะให้ถามถึงทั้งที่ผู้สนับสนุนหรือคัดค้าน แทนที่จะเน้นว่าผู้ที่มีความสำคัญในเรื่องนั้นๆ
สำหรับผู้ตอบ เช่น แหล่งอ้างอิงที่เป็นบริษัทโฆษณาหรือคนขายสินค้าที่นำมาเป็นที่หมายของ
พฤติกรรม กรณีเช่นนี้การให้คะแนนมาตรแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็น 2 ขั้ว ก็ชอบ
ด้วยเหตุผล แต่ถ้าการหาแหล่งอ้างอิงเด่นชัดที่มีความถี่สูงเน้นถึง "ผู้คนที่มีความสำคัญสำหรับ
ผู้ตอบในเรื่องนั้น" การให้คะแนนแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นขั้วเดียวก็จัดว่า
เหมาะสม

ความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า ผู้ที่มีความสำคัญต่อเขาส่วนมากคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง โดยตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนใหญ่มาจากงานวิจัยที่นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย และตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงก็สามารถที่จะทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ เช่นงานวิจัยของอัญชลี โมกขาว(2539) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล ของรัฐจำนวน 450 คน พบว่า ระดับการศึกษาและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษาและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมในการปฏิบัติ การพยาบาลวิชาชีพได้ร้อยละ 7.25 ($R(2) = .0725$)

งานวิจัยของการุณย์ สุตยสรณาคม (2539) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและ เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเป็นตำรวจของข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวน สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดขอนแก่น จำนวน 304 คน พบว่า กลุ่มตำรวจที่มีเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเป็นตำรวจสูงประเมินความเชื่อเกี่ยวกับผลกรรมาการเป็นตำรวจด้านบวกสูงกว่ากลุ่มตำรวจที่มีเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเป็นตำรวจต่ำหลายด้าน กลุ่มตำรวจที่มีเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเป็นตำรวจสูงมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทุกกลุ่มสูงกว่ากลุ่มตำรวจที่มีเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเป็นตำรวจต่ำ และมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามบิดา มารดา สูงกว่ากลุ่มตำรวจที่มีเจตนาเชิงพฤติกรรมในการ เป็นตำรวจต่ำ

งานวิจัยของสุวัฒนา ดังสิขบุตร (2540) ศึกษาเรื่องเจตนาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนในโครงการ พัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากศูนย์โรงเรียน 6 แห่ง จำนวนทั้งหมด

100 คน พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์เชิงพหุคูณกับเจตนาเชิงพฤติกรรม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .48616 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ .23635

งานวิจัยของสุทธิมา ตระกูลสุ (2541) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับความตั้งใจในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด สกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 373 คน พบว่า ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการปฏิบัติตน เพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.001$ และ $p < 0.05$ และพบว่าทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ HIV ได้ร้อยละ 3.9

งานวิจัยของพัชรีย์ ประเสริฐกิจ (2541) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ค่านิยมวิชาชีพและเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล กับการปฏิบัติการพยาบาลในการศึกษาสิทธิประโยชน์ผู้ป่วย ของพยาบาลวิชาชีพ งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลศูนย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานตึกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำนวน 317 คนพบว่า ตัวแปรที่ร่วมกันทำนายการปฏิบัติการพยาบาลในการรักษาสิทธิประโยชน์ผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ค่านิยมวิชาชีพ การคล้อยตามหัวหน้างานและการคล้อยตามผู้ร่วมงาน สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติการพยาบาลในการรักษาสิทธิประโยชน์ผู้ป่วยได้ร้อยละ 17.45 ($R^2=.1745$)

งานวิจัยของสมบัติ พันศิริพัฒน์ (2546) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้โทรศัพท์และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับการเลือกใช้โทรศัพท์ ของนักศึกษาโรงเรียนพาณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาโรงเรียนพาณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 294 คน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับการเลือกใช้โทรศัพท์ ร้อยละ 57 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลรองลงมาได้แก่ รายได้ผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือนร้อยละ 25.64 และเจตคติต่อการเลือกใช้โทรศัพท์ร้อยละ 15.19 ตามลำดับ

งานวิจัยของศรสมน เชิดชูสีมา (2549) ศึกษาเรื่องการศึกษาทัศนคติ ความเชื่อ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของผู้ปกครองที่มีต่อการสนับสนุนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กวดวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาค

เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานครเขต 2 จำนวน 351 คน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในเชิงบวก ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเชื่อว่า กลุ่มอ้างอิง ได้แก่ ญาติ สามี หรือ ภรรยาเพื่อน หรือเพื่อนบ้าน ครู หรืออาจารย์ และเด็กนักเรียน หรือบุตรหลาน คิดว่าเขาควรสนับสนุนให้นักเรียนกวดวิชา ผู้ปกครองเพศหญิงมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าผู้ปกครองเพศชายที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

งานวิจัยของประภัสสร พรหมบุตร (2549) ศึกษาเรื่องการศึกษาทัศนคติ ความเชื่อ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการเรียนกวดวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานครเขต 2 จำนวนโรงเรียน 8 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 422 คน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในเชิงบวก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเชื่อว่า กลุ่มอ้างอิง ได้แก่ แม่ พ่อ เพื่อน ครู-อาจารย์ พี่ และญาติ คิดว่าเขาควรเรียนกวดวิชา และมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง โดยนักเรียนต้องการที่จะทำตามในสิ่งที่ “แม่” ประสงค์ให้ทำมากที่สุด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีแผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งในส่วนของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ยังไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน แต่จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ผลวิจัยจะพบว่า บุคคลจะมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง อาทิ เพื่อน บิดามารดา ครู อาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ ผู้วิจัยคาดว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะส่งผลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน เพราะว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวทำนายในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนได้ดีตามกรอบของทฤษฎี

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control)

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ เป็นการสะท้อนจากประสบการณ์ในอดีต และการคาดคะเนปัจจัยเอื้ออำนวยและสิ่งขัดขวางหรืออุปสรรค (Ajzen 1988:132) ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนไม่ได้เกี่ยวข้องกับจำนวนของการควบคุมภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงแต่พิจารณาถึงความเป็นไปได้จากผลของการรับรู้

ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่มีต่อการบรรลุถึงเป้าหมายพฤติกรรม ซึ่งการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจะแปรผันไปตามสถานการณ์และการกระทำ

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความหมายในแง่แรงจูงใจสำหรับเจตนา ซึ่งปัจจัยดังกล่าวทำให้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนไม่เข้าช้อนกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A theory of reasoned action) การรับรู้การควบคุมนี้จะทำหน้าที่เป็นตัวทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม นอกเหนือจากเจตคติต่อพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล โดยไอเซน หวังว่า ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน จะขยายไปครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้น (Olson and Zanna 1993) แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดีกับแนวคิดเรื่องการรับรู้ความสามารถของตน (Self - efficacy) ของ Bandura (1977, 1982) ต่างกันตรงแนวคิดที่ว่า การรับรู้ความสามารถของตนจะเน้นถึงปัจจัยภายในขณะที่การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมจะเน้นทั้งปัจจัยภายใน เช่น ความสามารถ ข้อมูล ทักษะ และปัจจัยภายนอก (เช่น เวลา เงิน การขึ้นกับผู้อื่น) ซึ่งการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองจะเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลรับรู้ว่าจะสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้ตามการคาดคะเนของตน ภายใต้สถานการณ์หนึ่ง ๆ หรือไม่ หรือทำได้ในระดับใด Bandura, Adams and Beyer (1977) Bandura, Adams, Hardy et al. (1980) ได้แสดงให้เห็นว่า ความเชื่อมั่นในความสามารถของตน จะมีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรม โดยบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองว่าความสามารถของตนจะมีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรม โดยบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตน (Self - efficacy) ว่าสามารถกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ นอกจากนี้แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเงื่อนไขสนับสนุน (Facilitating Condition) ของ Triandis (1977) อีกด้วย

ตามแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) และเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) สามารถทำนายพฤติกรรมได้ เหตุผล 2 ประการที่ไอเซน (Ajzen :1991 ;Ajzen and Diver :1991 ,1992) นำมาใช้ในการเสนอสมมติฐานดังกล่าวคือ

1. หากทำให้เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มีความคงที่ การที่บุคคลจะมีความพยายามมากหรือน้อย ในการกระทำพฤติกรรมเป้าหมายขึ้นกับการรับรู้การควบคุม เช่น ถ้าคน 2 คนมีความตั้งใจหรือมีเจตนา (I) ที่หนักแน่นเท่ากันในการกระทำพฤติกรรม (B) บุคคลที่มีความเชื่อมั่นว่าเขาสามารถควบคุมการกระทำพฤติกรรมได้ มีความเป็นไปได้ที่จะพยายามกระทำพฤติกรรม(B) ดังกล่าวน่ามากกว่าบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นว่าเขาสามารถควบคุมการกระทำพฤติกรรมได้

2. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) นี้สามารถนำไปใช้แทนการวัดความสามารถในการควบคุมจริงได้ ในบางครั้งอาจพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) อาจไม่สะท้อนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) อย่างแท้จริง หากบุคคลมีข้อมูลหรือข่าวสารน้อยเกี่ยวกับพฤติกรรม (B) หรือข้อกำหนดในการกระทำพฤติกรรม (B) หรือทรัพยากรที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงไปหรือมีตัวแปรใหม่ที่ไม่คุ้นเคยเพิ่มเข้ามาในสถานการณ์ ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) อาจเพิ่มความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรมได้น้อยมาก และส่งผลให้เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ของบุคคลลดลง แม้ว่าบุคคลนั้นจะมีเจตคติต่อพฤติกรรม (A_b) ทางบวก หรือกลุ่มอ้างอิงจะเห็นด้วยกับการกระทำพฤติกรรมนั้นก็ตาม อย่างไรก็ตามที่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) สอดคล้องกับความเป็นจริง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ก็ยังสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมได้เป็นอย่างดี

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมโดยตรง (ถือเป็นภาค 2 ของทฤษฎี) มีได้ 2 กรณี คือ (Ajzen and Madden 1986:459-460 ; Ellen and Ajzen 1992:5)

1. พฤติกรรม (B) ที่ถูกทำนายต้องเป็นพฤติกรรม (B) ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลอย่างเต็มที่ หรือเป็นพฤติกรรม (B) ที่บุคคลรับรู้ว่าจะสามารถควบคุมการกระทำพฤติกรรมนั้นได้น้อย ในกรณีดังกล่าวการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะช่วยในการทำนายพฤติกรรม (B) ได้เป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้ามถ้าพฤติกรรม (B) นั้นบุคคลรับรู้ว่าจะสามารถควบคุมการกระทำได้เต็มที่เจตนาเชิงพฤติกรรม (I) เพียงตัวเดียวก็มีความเพียงพอในการใช้ทำนายพฤติกรรม โดยไม่ต้องอาศัยการรับรู้การควบคุมมาช่วยทำนายแต่อย่างใด

2. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะต้องสะท้อนความสามารถในการควบคุมอย่างแท้จริงหรือบุคคลมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ที่ตรงกับความเป็นจริง ในเงื่อนไขดังกล่าวการเพิ่มตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) จะช่วยให้การอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แนวคิดการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control)

ในปี ค.ศ. 1986 Ajzen and Madden ได้เสนอรูปแบบของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) และทดสอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยเสนอวิธีการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ไว้ 2 วิธี คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ทางตรง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ทางอ้อม

1 การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ทางตรง เป็นการสะท้อนถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการรับรู้ความยากง่ายในการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ โดยการถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบถึงความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถที่เขาจะควบคุมการกระทำนั้น บนมาตรา 7 ช่วง ที่มีคำตอบ 2 ขั้ว เช่น

- "สำหรับฉันการบริจาคโลหิตเป็นสิ่งที่" คำตอบ ยาก-ง่าย
- "หากฉันต้องการ ฉันสามารถบริจาคโลหิตได้" คำตอบ เป็นไปไม่ได้-เป็นไปได้
- "ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับฉันว่าจะบริจาคโลหิตหรือไม่" คำตอบ ถูก-ผิด
- "ฉันสามารถควบคุมตัวของฉันเองได้เพียงพอที่จะบริจาคหรือไม่บริจาคโลหิต"

คำตอบ ควบคุมได้น้อย-ควบคุมได้เต็มที่

- "ฉันสามารถสร้างความมั่นใจได้น้อยมากที่จะบริจาคโลหิต" คำตอบ ไม่เห็นด้วย-เห็นด้วย

ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) ของไอเซน (Ajzen) เครื่องมือในการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ทางตรง ต้องสามารถประเมินความมั่นใจของบุคคลว่า เขาสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาได้หรือไม่ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่แตกต่างกันหลาย ๆ ข้อ เช่น บางข้อประเมินถึงการรับรู้ถึงความยากง่ายในการกระทำพฤติกรรมหรือการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) นั้น ซึ่งข้อคำถามที่สร้างขึ้น เป็นลักษณะเดียวกับการรับรู้ความสามารถของตน ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเฉพาะที่ต้องการศึกษา (Ajzen, Revised 2006 : 6-7) ตัวอย่างเช่น

- สำหรับฉันการเดินทางบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้า ฉันคิดว่า

เป็นไปได้ :____:____:____:____:____:____: เป็นไปไม่ได้

- ถ้าฉันการเดินทางบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้า ฉันคิดว่า

เป็นจริงได้อย่างแน่นอน :____:____:____:____:____:____: ไม่เป็นจริงอย่างแน่นอน

สำหรับข้อคำถามอื่น ๆ ต้องประเมินเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Behavior's Controllability) ซึ่งเป็นความเชื่อของบุคคลว่าเขาสามารถควบคุม

ตนเองในการทำพฤติกรรมนั้นได้หรือไม่ หรือการเกิดพฤติกรรมนั้นขึ้นอยู่กับตัวเขาเองหรือไม่ ตัวอย่างเช่น

- ท่านเชื่อว่าตัวท่านสามารถควบคุมตนเองได้มากน้อยเพียงใด ในการเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวัยละ 30 นาทีในเดือนหน้า

ไม่สามารถควบคุมได้ : _____: ควบคุมได้อย่างแน่นอน

- ส่วนใหญ่แล้ว การที่ฉันจะเดินหรือไม่เดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวัยละ 30 นาทีในเดือนหน้า ฉันคิดว่าขึ้นอยู่กับตัวฉันเอง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง : _____: ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ควรจะมีข้อคำถามที่ประเมินทั้งการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และต้องมีความสอดคล้องภายในสูง (Ajzen. Revised 2006 :7)

2. การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม (Ajzen and Madden ,1988) ได้อธิบายการหาการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม โดยการทำวิจัยนำร่อง ช่วงแรกถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบปัจจัยสนับสนุน หรือขัดขวางการกระทำพฤติกรรมและช่วงหลังถามว่าแต่ละปัจจัยเกิดขึ้นบ่อยเพียงไร บนมาตรา 7 ช่วง ที่มีข้อความ 2 ปลายมาตรา การคิดคะแนนทำโดยคำตอบที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุปัจจัยที่ตรงกันมารวมกัน ซึ่งการวัดวิธีดังกล่าวไม่ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับตัวแปรการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ที่เพิ่มเข้ามาในทฤษฎีให้เห็นเด่นชัด และขาดการเสนอสมการที่จะทำให้อ่านเข้าใจได้ยิ่งขึ้นเหมือนกับการวัดเจตคติต่อพฤติกรรม (A_b) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ทางอ้อมของฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein and Ajzen)

งานวิจัยที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมากที่สุดคือ งานวิจัยของไอเซนและไดเวอร์ (Ajzen and Driver :1991) โดยเสนอว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม จะเห็นได้ว่าตัวกำหนดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ได้รับอิทธิพลความเชื่อเช่นเดียวกับเจตคติต่อพฤติกรรม (A_b) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) แต่ถ้าเป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (Control Belief) ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมที่เป็นตัวกำหนดเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) พฤติกรรม (B) นี่เป็นความเชื่อเกี่ยวกับการมี

หรือทรัพยากรหรือโอกาส ความเชื่อเหล่านี้อาจได้รับอิทธิพลจาก (Ajzen and Diver 1991:188)

- ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นในอดีต
- การบอกเล่าของผู้อื่นเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น
- การสังเกตจากประสบการณ์ของเพื่อนและคนคุ้นเคย
- ตัวแปรอื่น ๆ ที่เพิ่มหรือลดการรับรู้ความยากของการกระทำพฤติกรรมนั้น

ส่วนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าปัจจัยที่ควบคุมการกระทำพฤติกรรมนั้นเป็นปัจจัยส่งเสริมหรือขัดขวางการแสดงพฤติกรรม (B)

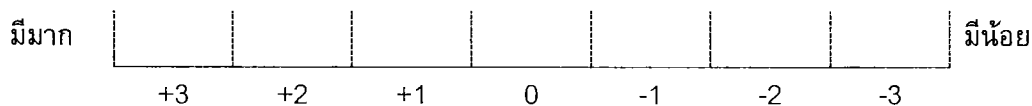
ดอลและไอเซน (Doll and Ajzen :1992) ได้เสนอว่า ประสบการณ์ทางตรงเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นจะให้ข้อมูลที่หลากหลายมากกว่าประสบการณ์ทางอ้อมที่ได้จากคำบอกเล่าของผู้อื่น นอกจากนี้ ประสบการณ์ทางตรงสามารถเพิ่มความมั่นใจอย่างเห็นได้ชัดว่าความสำเร็จของพฤติกรรม (I) ได้อีกด้วย

สำหรับวิธีการหาความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม ก็ใช้วิธีเดียวกับการหาความเชื่อเด่นชัดของเจตคติต่อพฤติกรรม (A_b) และความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB) โดยการถามคำถามให้กลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างตอบเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนหรือขัดขวางต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น เช่น

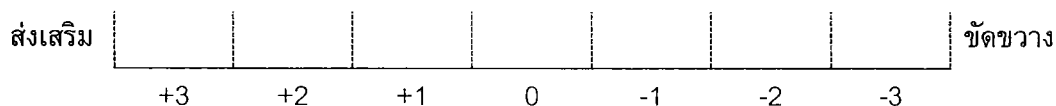
“การบริจาคนอภินิหารในโอกาสข้างหน้าที่คุณบริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จะมีหน่วยเคลื่อนที่มารับบริจาคที่โรงเรียนของนักเรียน นักเรียนคิดว่าหากนักเรียนบริจาคโลหิตมีปัจจัยอะไรที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการบริจาคนอภินิหารของนักเรียน”

จากนั้นก็นำมาคัดเลือกหาปัจจัยเด่นชัดที่มีความถี่สูงเช่นเดียวกัน แล้วนำมาสร้างเป็นมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม ดังตัวอย่าง

CK : โอกาสที่ฉันจะมีความเจ็บป่วยทางด้านร่างกาย

PK : ความเจ็บป่วยทางร่างกายสำหรับฉันเป็นปัจจัยส่งเสริมหรือขัดขวางการบริจาคนอภินิหาร

ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) กับความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (Behavioral Beliefs หรือ b_i) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$PBC = f \left[\sum_{k=1}^q CKPK \right] \dots\dots\dots(8)$$

PBC = การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

CK = ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม

PK = การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม

q = จำนวนปัจจัยการควบคุมพฤติกรรม

เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างข้อคำถาม 2 ข้อข้างต้น จะเห็นได้ว่าถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบ -3 ทั้งคู่ เมื่อนำมาคูณกันได้ +9 มีความหมายว่าส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะไปบริจาคโลหิตซึ่งดูสมเหตุสมผล หรือถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบ ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (CK) เป็น +3 และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (PK) เป็น -3 คูณกันได้ -9 ก็ยังดูสมเหตุสมผลเช่นกัน เพราะเมื่อกลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงความเจ็บป่วยทางร่างกายเป็นปัจจัยขัดขวางการบริจาคโลหิต และโอกาสที่ปัจจัยขัดขวางดังกล่าวจะเกิดก็มีมากเพราะฉะนั้นความเป็นไปได้ที่กลุ่มตัวอย่างจะไปบริจาคโลหิตย่อมลดน้อยลง

จะเห็นได้ว่าลักษณะข้อคำถามตามตัวอย่างข้างต้นมีความแตกต่างจากการเขียนข้อคำถามในมาตรวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ทางอ้อมที่ไอเซน (Ajzen) เคยเสนอไว้ เพื่อให้เห็นถึงประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสังเกตในมาตรวัดดังกล่าวชัดเจนมากขึ้น จะขอยกตัวอย่างในงานวิจัยของ ไอเซนและไดรเวอร์ (Ajzen and Driver : 1991) ดังนี้

ฉันสามารถปั่นเขาในบริเวณที่มีอากาศดีสำหรับการปั่นเขา

จริง   +3   +2   +1   0   -1   -2   -3   เท็จ

สำหรับการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีข้อคำถามดังนี้

อากาศดีทำให้การปั่นเขา เป็นสิ่งที่.....

ง่าย   +3   +2   +1   0   -1   -2   -3   ยาก

จากตัวอย่างข้อคำถาม 2 ข้อข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นข้อคำถามที่ให้คำตอบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือถ้ากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าเขาสามารถปีนเขาในบริเวณที่มีอากาศดีสำหรับการปีนเขาได้จริง กลุ่มตัวอย่างก็ควรจะมีการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมที่ว่า อากาศดีทำให้การปีนเขาเป็นสิ่งที่ง่ายเช่นกัน ประเด็นที่น่าสนใจคือ ถ้ากลุ่มตัวอย่างประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (CK) เป็นบวก (+3) ทั้งคู่ จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาการแปลความหมายเนื่องจาก ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าสามารถปีนเขาในบริเวณที่มีอากาศดีสำหรับการปีนเขาจริง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ว่าอากาศดีทำให้การปีนเขาเป็นสิ่งที่ง่าย เมื่อนำคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (CK) คูณกับคะแนนการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (PK) ได้เป็นผลบวก เท่ากับว่าส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มจะไปปีนเขามากขึ้น ซึ่งดูสมเหตุสมผล หรือถ้ากลุ่มตัวอย่างมีการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (CK) (-3) และประเมินการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (PK) ในทางบวก (+3) เมื่อนำความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม (CK) x การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (PK) ได้ (-9) ก็ยังดูสมเหตุสมผล เพราะถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีการรับรู้ว่าอากาศดีทำให้การปีนเขาง่าย แต่เขาอาจไม่มีความเชื่อว่าเขาสามารถปีนเขาได้แม้ว่าจะมีอากาศดีก็ตามเพราะฉะนั้นแนวโน้มที่เขาจะปีนเขาก็ย่อมลดน้อยลง

ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (Elicitation of Accessible Control Factors) (Ajzen. Revised ,2006 : 13)

การหาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมทำได้ในลักษณะเดียวกัน โดยให้ผู้ตอบกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษาตอบคำถาม ตัวอย่างเช่น

ปัจจัยควบคุมเด่นชัด (หรือความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม)

- มีปัจจัยหรือภาวการณ์ใดบ้างที่เอื้อให้ท่านสามารถเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้า
- มีปัจจัยหรือภาวการณ์ใดบ้างที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากหรือเป็นอุปสรรคต่อการที่ท่านจะเดินบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้า
- มีปัจจัยใดบ้างอีกบ้างที่ทำให้ท่านนึกถึง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อการเดินของท่านบนเครื่องวิ่งอย่างน้อยวันละ 30 นาทีในเดือนหน้า

คำตอบที่ได้นำมาหาความถี่ เพื่อหาปัจจัยควบคุมที่มีความถี่สูง จากนั้นนำมากำหนดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม ตัวอย่างเช่น

ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (Control Beliefs; C) หรือ ความหนักแน่นของความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (Control belief strength)

- ฉันคาดว่า ในเดือนหน้าฉันต้องใช้เวลาสำหรับการทำงานเป็นอย่างมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง: _____: _____: _____: _____: _____: _____: เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม (Control Belief Power; P)

- การใช้เวลาสำหรับงานของฉันในเดือนหน้าอาจ
ยุ่งยากมาก : _____: _____: _____: _____: _____: _____: ไม่ยุ่งยากเลย

จากนั้นคำนวณหาการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมซึ่งวัดทางอ้อม (Perceived Behavioral Control; PBC) จากผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมกับการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม ดังสมการ (Ajzen, 1991 : 195 ; Ajzen, Revised 2006 : 13)

$$PBC = \sum C_i P_i$$

เช่นเดียวกับการสร้างมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral B) และการประเมินผลการกระทำ (Outcome Evaluation) ในการสร้างมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม(Control Beliefs) และการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม (Control Belief Power) ต้องพิจารณาถึงการให้มาตรวัดที่ดีที่สุดด้วย

สรุป การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมสามารถวัดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมคล้ายกับตัวแปรความเชื่อเกี่ยวกับกรรมหรือผลของการกระทำและการประเมินผลกรรมหรือผลของการกระทำกับเจตคติต่อพฤติกรรม และกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน, แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) มี 2 ภาค ภาค 1 ระบุว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) เป็นตัวร่วมกับเจตคติต่อพฤติกรรม (A_b) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) ในการมีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ส่วนภาคที่ 2 ระบุว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ส่งผลต่อพฤติกรรม (B) โดยตรงไม่ผ่านเจตนาเชิงพฤติกรรม (I)

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC) กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC) ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ เป็นการสะท้อนจากประสบการณ์ในอดีต และการคาดคะเนปัจจัยเอื้ออำนวยและสิ่งขัดขวางหรืออุปสรรค จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) โดยตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ส่วนใหญ่มาจากงานวิจัยที่นำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย และตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) ก็สามารถที่จะทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ได้

เช่นงานวิจัยของจิระนันท์ พากเพียร(2540) ศึกษาเรื่องการทำนายและอธิบายพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล ในคลินิกทันตกรรมของนักศึกษาทันตภิบาล : ทดสอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาทันตภิบาล ชั้นปีที่ 2 จำนวน 86 คน ที่กำลังฝึกงานในคลินิกทันตกรรม ภาคการศึกษาสุดท้าย พบว่า ตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถทำนายเจตนาที่จะทำพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกพฤติกรรม (6 พฤติกรรม)

งานวิจัยของรัฐเกล้า ชาตะวราหะ (2543) ศึกษาเรื่องผลของการเตือนตัวเองของผู้เรียนและพฤติกรรมคาดหวังของครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ความสามารถของตน และความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 6 ห้องเรียน สุ่มห้องเรียน 4 ห้อง แล้วสุ่มเข้ากลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 จะเรียนโดยได้รับพฤติกรรมคาดหวังจากครูและมีการเตือนตัวเอง กลุ่ม 2 จะเรียนโดยได้รับพฤติกรรมคาดหวังจากครูและไม่มีการเตือนตัวเอง พบว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยได้รับพฤติกรรมคาดหวังจากครู มีการรับรู้ความสามารถของตนด้านคณิตศาสตร์ต่ำกว่าผู้เรียนที่เรียนโดยไม่ได้รับพฤติกรรมคาดหวังจากครู ผู้เรียนที่เรียนโดยมีการเตือนตนเองมีความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนโดยไม่มีการเตือนตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยของพรรณทิพา เหมแหวน (2543) ศึกษาตัวแปรบางประการจากโมเดลความเชื่อด้านสุขภาพ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเองของผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ที่มารับบริการคลินิกภูมิคุ้มกัน แผนกผู้ป่วยนอก

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ติดเชื้อเอดส์ที่มารับบริการคลินิก ภูมิคุ้มกัน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวน 216 คน พบว่า ตัวแปรที่ร่วมกัน ทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ติดเชื้อเอดส์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม การรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติ และการรับรู้ถึงอุปสรรคของการปฏิบัติ ซึ่งทั้ง 3 ตัวแปรร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ติดเชื้อเอดส์ได้ร้อยละ 19.37

นฤมล ภาณุเตชะ (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับที่ของการตั้งครรภ์ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค และการสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ และศึกษาอำนาจการพยากรณ์พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ 20 สัปดาห์ขึ้นไป ที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ หรือมีความดันโลหิตมากกว่า 140/90 มิลลิเมตรปรอท จำนวน 150 คน พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การรับรู้ประโยชน์ และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การรับรู้อุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางลบ กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การรับรู้สมรรถนะแห่งตนและการรับรู้อุปสรรค สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ได้ 51.8% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งในส่วนของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ยังไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิตธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน ปัญญาเสมอกัน แต่จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ผลวิจัยจะพบว่า บุคคลจะมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ ผู้วิจัยคาดว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจะส่งผลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิตธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน

ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของเจตคติต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) (Ajzen 1991 : 188-189)

เจตนา (I) ของบุคคลขึ้นอยู่กับความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบทั้ง 3 ของแต่ละบุคคล โดยที่องค์ประกอบทั้งสามจะมีน้ำหนักที่บ่งบอกถึงความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ที่เป็นตัวกำหนดเจตนา (I) (ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม (B) อีกทอดหนึ่ง) น้ำหนักความสำคัญเชิงสัมพัทธ์นี้อาจเปลี่ยนแปลงได้จากพฤติกรรม (B) หนึ่งไปอีกพฤติกรรม (B) หนึ่ง และจากสถานการณ์หนึ่งไปอีกสถานการณ์หนึ่ง ในบางพฤติกรรม (B) อาจพบว่าเจตคติต่อพฤติกรรม (AB) มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) มากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) หรือเจตคติต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) พอ ๆ กัน

ประเด็นหนึ่งที่ถูกหยิบยกขึ้นมาให้เห็นถึงความพอเพียงของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) ซึ่งประเด็นนี้ไอเซน (Ajzen : 1991) ก็ยอมรับในเรื่องนี้ โดยกล่าวว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) เป็นเพียงตัวแปรหนึ่งที่เข้ามาเพิ่มในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A theory of reasoned action) และน่าจะมีตัวแปรอื่นที่อาจยอมรับได้ว่า มีส่วนช่วยในการทำนายพฤติกรรม นอกเหนือจากตัวแปรหลักที่นำเสนอไว้ในทฤษฎี

ความสำคัญของประสบการณ์ในอดีตก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่ถูกพิจารณาว่ามีความสำคัญในการช่วยทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ ไอเซนได้อธิบายว่า หากบุคคลสามารถระบุปัจจัยภายในและภายนอกที่กำหนดพฤติกรรมได้ทั้งหมด การทำนายพฤติกรรมก็จะมีคลาดเคลื่อนน้อยลง ประสบการณ์ในอดีต จะเป็นตัวทำนายพฤติกรรมในอนาคตได้ดีที่สุดในกรณีที่ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม และพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลมีความคงที่ หากทฤษฎีประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมครบถ้วน ทฤษฎีนั้นก็เพียงพอในการทำนายพฤติกรรม โดยไม่ต้องนำประสบการณ์ในอดีตเข้ามาร่วมวิเคราะห์ด้วย เนื่องจากการเพิ่มตัวแปรประสบการณ์ในอดีตเข้าไป ทำให้สามารถอธิบายความแปรปรวนที่เป็นระบบในพฤติกรรมได้ดีขึ้น ก็แสดงว่า ตัวแปรต่าง ๆ ที่เสนอไว้ยังไม่มีความเพียงพอในการทำนายพฤติกรรม ยอตัวอย่าง เช่น งานวิจัยของไอเซนและไดรเวอร์ (Ajzen and Driver :1991) Beck and Ajzen (1991) Van Ryn and Vinokur (1990) จากการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ในอดีตสามารถเพิ่มการอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมได้ ซึ่งนักวิจัยบางท่านได้ให้ข้อคิดว่า การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นอาจเป็นจากอุปนิสัยเดิมของบุคคล แต่กระนั้นก็ไม่สามารถสรุปได้ว่า ประสบการณ์ในอดีตทั้งหมดที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม และจะ

เป็นตัวทำนายพฤติกรรมในทฤษฎีตัวหนึ่งที่มีความแม่นยำ ถ้าพบว่าประสบการณ์ในอดีตและการแสดงพฤติกรรมของบุคคลมีสหสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ Kothandapani (1971:9) กล่าวว่า การที่จะคาดคะเนหรือทำนายพฤติกรรมจากทัศนคติได้อย่างเหมาะสม ทำได้โดยการวัดทัศนคติของบุคคลในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึก ความเชื่อ และความตั้งใจที่จะกระทำ และในขณะเดียวกันก็ศึกษาถึงพฤติกรรมหรือการปฏิบัติจริง ๆ Kothandapani อธิบายว่า ส่วนประกอบของแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับ “ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม” (Intention to Act) จะเป็นส่วนที่เป็นตัวแทนของส่วนประกอบทางพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (Behavioral Component) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออกที่บุคคลอื่นสังเกตได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยอื่น ๆ ที่พบว่า ส่วนประกอบของทัศนคติด้านการปฏิบัติจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและวิธีการวัดของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย ซึ่งทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) สามารถที่จะมี เจตคติต่อพฤติกรรม (AB) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (PBC) สามารถร่วมกันทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) ได้ตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (A Theory of Planned Behavior) และผู้วิจัยคาดว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้สามารถที่จะร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลัก สมชีวิธรรม 4 ได้

ตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว (Family Communication)

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลง มิติของการดำเนินชีวิตไปอย่างพลิกผัน ไม่ใช่เพียงแต่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวเท่านั้น ที่สำคัญกว่านั้นก็คือ การเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมของบทบาทและหน้าที่ของบุคคลหลักในครอบครัว คือ สามีภรรยา การแต่งงานในแบบเดิมนั้น บทบาทหน้าที่ของทั้ง 2 ฝ่ายถูกกำหนดไว้โดยชัดเจน กล่าวคือ ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ดูแลด้านเศรษฐกิจและความเป็นอยู่สำคัญๆ ขณะที่ฝ่ายหญิงมีบทบาทเป็นช้างเท้าหลัง มีหน้าที่ดูแลลูกและงานบ้าน หากครอบครัวใดทั้ง 2 ฝ่าย ทำหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่บกพร่องก็จัดได้ว่าเป็นครอบครัวที่ดีมีความสุข ส่วนครอบครัวที่ล้มเหลว ก็คือ ครอบครัวที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้ เช่น สามีเอาแต่ดื่มเหล้าเข้าสังคม ไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว หรือภรรยาติดเล่นไพ่ ไม่รับผิดชอบต่อการดูแลลูก และงานบ้าน เป็นต้น การสื่อสารภายในครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์) ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

ความหมายของรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

รูปแบบ แบบ หรือแบบแผน (Pattern) หมายถึง พฤติกรรม การประพฤติปฏิบัติที่กระทำซ้ำๆ จนเกิดเป็นลักษณะที่ชัดเจน แน่นนอน มีแนวโน้มที่สามารถทำนายได้ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ;2526:14)

การสื่อสาร ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Communication” หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า “ผู้ส่งสาร” (Source) ไปยังอีกบุคคลหนึ่งซึ่งเรียกว่า “ผู้รับสาร” (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel) (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ;2526:13) ซึ่งสอดคล้องวัชร อੰนาค กล่าวไว้ว่า การสื่อสาร (Communication) หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งส่งข่าวสารไปยังอีกบุคคลหนึ่ง มีผลทำให้ผู้รับข่าวสารนั้นมีการตอบสนองที่อยู่ภายใน และที่แสดงออกมา (วัชร อੰนาค : 2540)

ครอบครัว เป็นหน่วยสังคมที่เล็กที่สุด และเป็นสังคมแห่งแรกที่เด็กที่เกิดมาจะได้รับความรักความอบอุ่นจากสมาชิกในครอบครัวบางครอบครัวมีสมาชิกเพียง 2 คน คืออยู่เฉพาะสามี ภรรยา (ถ้าไม่มีบุตร) บางครอบครัวมีสมาชิก ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป คือ มีบุตรอยู่ร่วมด้วย เรียกว่าครอบครัวเดี่ยว และบางครอบครัวมีสมาชิกอยู่รวมกัน หลายครอบครัว ในบ้านหลังเดียวกัน ประกอบด้วย ปู่ ย่า ตา ยาย และญาติพี่น้อง เรียกว่า “ครอบครัวขยาย” (วัชร อੰนาค : 2540)

ภายในครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ที่แสดงออกโดยสื่อบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ในที่นี้คือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับลูก เป็นการพิจารณาในระดับบุคคล ที่เริ่มดำเนินมาและเป็นไปในช่วงวัยเด็ก จนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ;2526:14)

สรุปได้ว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว (Family Communication) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของผู้เป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครองไปยังบุตร หรือผู้ที่อยู่ภายใต้การดูแลที่ต้องการสอนหรือถ่ายทอดความคิดในลักษณะซ้ำๆ จนเกิดเป็นแบบแผน ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรหรือผู้อยู่ใต้การดูแลยังเป็นเด็กจนจบจนปัจจุบัน

การสื่อสารประกอบด้วย ข่าวสาร 2 อย่าง คือ

1. ข่าวสารที่เป็นคำพูด หรือ ภาษาพูด (วจนภาษา)
2. ข่าวสารที่ไม่เป็นคำพูด (อวจนภาษา) หรือภาษาท่าทางซึ่งรวมถึง ภาษากาย การสบตา สีหน้า น้ำเสียง การสัมผัส ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอารมณ์

การสื่อสาร มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการอยู่ร่วมกันในครอบครัว ดังได้กล่าวแล้วว่า ปัญหาในครอบครัว ส่วนใหญ่ เช่น ความขัดแย้งในครอบครัว ระหว่าง สามี ภรรยา พ่อ แม่ ลูก

และกับสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว เช่น ย่า ตา ยาย และญาติพี่น้อง มีสาเหตุเพราะ มีการสื่อสารในครอบครัวที่ไม่เหมาะสม ซึ่งทั้งนี้ เนื่องมาจาก

1. การที่ไม่เคยเรียนรู้ เรื่องการสื่อสารมาก่อน
2. การมีความขัดแย้งมานานจนไม่อาจสื่อสารที่ดีต่อกันได้

การสื่อสารในครอบครัวที่เหมาะสม จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ครอบครัวมีความมั่นคง มีความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัว และช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และเป็นการส่งเสริมสุขภาพจิตของสมาชิกในครอบครัวด้วย (วัชร อดิศักดิ์ : 2540)

การสื่อสารของมนุษย์

ความรู้พื้นฐานเรื่องการสื่อสาร (วัชร อดิศักดิ์ : 2540)

การอยู่ร่วมกับคนอื่น เราจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งทางกายภาพ เช่น การแบ่งเบาภาระงาน ซึ่งช่วยให้เราใช้แรงน้อยลง และการเกื้อกูลกันทางจิตภาพ การอยู่ร่วมกันในสังคม ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ สนุกสนาน รู้สึกปลอดภัย โดยเฉพาะในปัจจุบัน ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร โลกไม่มีพรมแดนขีดกัน โดยมีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยรับส่งข่าวสารได้อย่างรวดเร็วผู้มีข้อมูลข่าวสารกว้างไกลย่อมได้เปรียบ ในทุกๆด้าน มนุษย์ในยุคโลกไร้พรมแดนจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทางภาษา และการสื่อสารที่ดี

องค์ประกอบของการสื่อสาร (วัชร อดิศักดิ์ : 2540)

องค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารนั้นมี ๔ ประการ เพราะถ้าหากขาดองค์ประกอบประการใดประการหนึ่งไป การสื่อสารก็จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย องค์ประกอบทั้งหมด ๔ ประการ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (Sender) หมายถึง บุคคล หรือหน่วยงานที่เป็นผู้สร้างสาร หรือแหล่งกำเนิดสาร แล้วส่งสารไปยังบุคคลอื่น หรือไปยังหน่วยงานอื่นด้วยวิธีใดวิธีการหนึ่ง หรืออาจหลายวิธี เช่น การพูด การเขียน การแสดงท่าทาง เป็นต้น ผู้ส่งสารจึงถือเป็นองค์ประกอบประการแรก ที่ทำให้กระบวนการสื่อสารเกิดขึ้น เพราะเป็นผู้เริ่มต้นการสื่อสารนั่นเอง ดังนั้นผู้ส่งสารอาจเป็นบุคคลคนเดียว กลุ่มบุคคล หน่วยงาน หรือสถาบันองค์กรก็ได้ ผู้ส่งสารควรตระหนักอยู่เสมออีกคือ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสารที่จะส่งออกไปนั้นอย่างแจ่มชัด มีวัตถุประสงค์ชัดเจน เข้าใจถึงความสามารถและความพร้อมในการรับสารของผู้ที่ตนจะสื่อสารด้วย รวมทั้งเลือกใช้วิธีการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การสื่อสารครั้งนั้นบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

2. สาร (Message) หมายถึง เรื่องราวหรือสิ่งต่างๆที่อาจอยู่ในรูปของข้อมูล ความรู้ ความคิด ความรู้สึก ฯลฯ ที่ผู้ส่งสารต้องการส่งไปให้ผู้อื่นได้รับ และเกิดการตอบสนอง สารประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ

2.1 รหัสของสาร ได้แก่ ภาพ สัญลักษณ์ หรือสัญญาณต่าง ๆ ที่มนุษย์ใช้แสดงออก แทนความคิด หรือความรู้สึกต่างๆ

2.2 เนื้อหาของสาร ได้แก่ มวลความคิด และประสบการณ์ที่ผู้ส่งสารต้องการจะถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเพื่อความเข้าใจร่วมกัน เนื้อหาของสารจะแฝงไปกับรหัสของสาร เมื่อผู้รับสารสามารถ ถอดรหัสของสารได้ ก็แสดงว่าเข้าใจเนื้อหาของสารนั้นแล้ว เราแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เนื้อหาของสารที่เป็นข้อเท็จจริง เป็นองค์ความรู้ หลักเกณฑ์ หรือข้อสรุปที่ผ่านการพิสูจน์มาแล้ว มีเหตุผลยอมรับได้ว่าเป็นความจริง สามารถอ้างอิงได้ และอย่างที่สองคือ เนื้อหาของสารที่เป็นข้อคิดเห็น คือ ความรู้สึกหรือความคิดส่วนตัวของผู้ส่งสาร โดยอาจจะเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงก็ได้

2.3 การจัดสาร ได้แก่ การนำเนื้อหาของสารมาเรียบเรียงอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ใจความตามเนื้อหาที่ต้องการ ด้วยการเลือกใช้รหัสของสารที่เหมาะสม เช่น การเลือกใช้คำ การใช้ท่าทางประกอบ การจัดลำดับความ การอธิบาย เป็นต้น สารที่ได้รับการจัดอย่างดี จะทำให้สารมี จะทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งสารต้องการ

3. สื่อและช่องทาง (Medium and Channel) คือ สิ่งที่เป็นตัวกลางทำให้สารเคลื่อนตัวออกไปจากผู้ส่งสาร มีทั้งสื่อที่อยู่ตามธรรมชาติ เช่น อากาศ คลื่นแสง คลื่นเสียง และสื่อที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือผลิตขึ้น เช่น โทรศัพท์ หนังสือ นิตยสาร แถบบันทึกเสียง โดยสารจะถูกถ่ายทอดเข้าสู่ระบบการรับรู้ของมนุษย์ เช่น อวัยวะ หรือประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ของมนุษย์ ซึ่งก็เป็นช่องทางของผู้ส่งสารผ่านช่องทางของสารไปสู่ผู้รับสาร

4. ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึง จุดหมายปลายทางที่สารจะส่งไปถึง ผู้รับสารอาจเป็นบุคคลเดียว หรือเป็นกลุ่มก็ได้ ถ้าหากผู้รับสารตอบสนองได้ตรงกับความต้องการของผู้ส่งสาร ก็แสดงว่าผู้รับสารเข้าใจความหมายของสารที่ส่งมา ผู้รับสารจึงมีหน้าที่แปลความหมายของสารส่งสารต่อไปยังผู้รับสารคนอื่น ๆ ตามที่ผู้ส่งสารกำหนดจุดมุ่งหมายไว้

การแบ่งการสื่อสารภายในครอบครัวเป็น 4 แบบ คือ (Eswara : 1974)

1. การปล่อยปละมีลักษณะ Socio-Orientation ต่ำ และ Concept-Orientation ต่ำ
2. การปกป้องมีลักษณะ Socio-Orientation สูง และ Concept-Orientation ต่ำ
3. แบบเปิดเสรีมีลักษณะ Socio-Orientation ต่ำ และ Concept-Orientation สูง
4. แบบประนีประนอม มีลักษณะ Socio-Orientation สูง และ Concept-Orientation สูง

1. การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissez-Faire) คือ ลักษณะพฤติกรรม การสื่อสารภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ – ลูกนั้น ไม่ได้เน้นหรือยึดถือทั้ง Socio-Orientation และ Concept-Orientation อย่างมาก คือเป็นไปอย่างอิสระเสรี ไม่มีกรอบหรือแนวทางที่เป็น แบบอย่างว่าลูกจะต้องเชื่อฟัง คล้อยตามความคิดเห็นทัศนะของพ่อแม่ หรือห้ามไม่ให้โต้เถียง ขัดแย้ง ในขณะที่เดียวกันเด็กก็จะไม่ได้รับการแนะนำ หรือสนับสนุนจากพ่อแม่ให้กล้าเปิดเผย ตัวเองหรือกล้าแสดงความคิดเห็นต่างๆ ด้วย

2. การสื่อสารภายในครอบครัวแบบการปกป้อง (Protective) มีลักษณะของพฤติกรรม การสื่อสารที่ให้ความสำคัญกับสังคม ประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติ ปลุกฝังกันมาเป็นอย่างมาก และเป็นลำดับแรก ในขณะที่ยึดถือหรือให้ความสำคัญต่อเรื่องของความคิด ความถูกต้องของเนื้อหา ข้อเท็จจริง ที่สื่อความกันนั้นเป็นอันดับรองลงไป การสื่อสารในลักษณะนี้จะแสดงให้เห็นได้จาก การที่เด็กจะถูกสั่งสอนให้เชื่อฟัง คล้อยตามผู้ใหญ่ เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันในครอบครัวหรือติดต่อ สัมพันธ์กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและราบรื่นเด็กจะถูกสอนไม่ให้แสดงความคิดเห็น หรือขัดแย้ง โต้เถียง แม้ในความคิดของตนเองจะไม่เห็นด้วยหรือคิดที่ไม่เห็นด้วยก็ตาม

3. การสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี (Pluralistic) มีลักษณะของพฤติกรรม การสื่อสารที่ให้ความสำคัญในการที่ให้เด็กรู้จักพัฒนาความคิดที่เป็นของตนเอง และการแสดงออก แม้ความคิดเห็นเหล่านั้นจะแตกต่างกัน ลักษณะที่สังเกตได้ก็คือ เด็กจะถูกอบรมสั่งสอนให้รู้จักมี ความคิดใหม่ๆ และกล้าที่จะแสดงออกโดยการอภิปราย ถกเถียงในประเด็นเรื่องราวต่างๆ ใน สถานการณ์รอบตัวกับบุคคลอื่นๆ รู้จักกล้าตัดสินใจด้วยตนเองโดยไม่ต้องกลัวว่าความคิดเห็น ที่ขัดแย้งไม่ตรงกับพ่อแม่ นั้น จะทำให้พ่อแม่ไม่พอใจหรือเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ และโดยไม่ต้องพะวงอยู่กับสังคม ความเชื่อ ค่านิยม ประเพณีมากนัก คือให้ความสำคัญกับการเชื่อฟัง ผู้ใหญ่ การคล้อยตาม ความสามัคคีกลมเกลียวเป็นเรื่องรองลงไป

4. การสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม (Consensual) มีลักษณะของ พฤติกรรมสื่อสารที่เน้นย้ำ ยึดถือ หรือให้ความสำคัญทั้ง Socio-Orientation และ Concept-Orientation อย่างมากทั้ง 2 แนวทางกล่าวคือเรื่องของสังคม ประเพณี และแบบ แผน ที่ยึดถือปฏิบัติปลุกฝังกันมา ก็เน้นย้ำให้ความสำคัญ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ละเลยที่จะให้ ความสำคัญกับการสอนให้เด็กรู้จักพัฒนาความคิดเห็นที่เป็นตัวของตัวเอง และการแสดงออก แม้ความคิดเห็นเหล่านั้นจะแตกต่างกันก็ตาม

จากแนวคิดทฤษฎีของเดวิด เคนธอร์และวิลเลียมเลป (David Kantor and William Lehr) ซึ่งแยกแยะข้อดี และข้อด้อยของการสื่อสารภายในครอบครัวแต่ละรูปแบบ ที่ก่อให้เกิด ผลทางบุคลิกภาพ โดยสามารถนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับรูปแบบการสื่อสารภายใน ครอบครัวซึ่งแบ่งเป็น 4 แบบดังนี้

1. การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissez-Faire) ผลคือทำให้บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีการสื่อสารภายในครอบครัวแบบนี้รู้สึกขาดความรัก มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ไม่เชื่อความยุติธรรมไม่มีโอกาสได้เรียนรู้หรือได้รับการฝึกฝนให้มีคุณธรรมความดีต่างๆ ขาดความเป็นระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความขยันขันแข็ง และไม่มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. การสื่อสารภายในครอบครัวแบบการปกป้อง (Protective) ผลคือทำให้บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีการสื่อสารภายในครอบครัวแบบนี้รู้สึกหวั่นไหว รู้สึกขาดความอบอุ่น การปฏิบัติตามคำสั่งบิดามารดาเป็นประจำ ทำให้ขาดความคิดริเริ่ม ไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

3. การสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี (Pluralistic) ผลคือทำให้บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีการสื่อสารภายในครอบครัวแบบนี้มีโอกาสหัดคิดริเริ่มและกล้าตัดสินใจตั้งแต่เรื่องเล็กไปจนถึงเรื่องใหญ่ และจะสร้างนิสัยให้กล้าแสดงความคิดเห็น เชื่อมั่นในตนเอง ฟังตนเองได้ แต่บางครั้งการแสดงออกอาจขาดสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ และขาดการประนีประนอม

4. การสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม (Consensual) ผลคือทำให้บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีการสื่อสารภายในครอบครัวแบบนี้รู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเอง ออกมาอย่างเปิดเผย ขณะเดียวกันก็ยอมรับฟังความคิดเห็น ความเชื่อของผู้อื่นด้วย รู้จักพิจารณาไตร่ตรองด้วยวิจารณญาณทั้งสองด้าน และให้รู้จักมีส่วนร่วมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น ด้วยการประนีประนอมและมีสัมมาคารวะ แม้จะมีข้อขัดแย้งไม่ลงรอยกัน หรือมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน

สรุป รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวในการให้ความหมายของผู้วิจัยคือ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว (Family Communication) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของผู้เป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครองไปยังบุตร หรือผู้ที่อยู่ภายใต้การดูแล ที่ต้องการสอนหรือถ่ายทอดความคิดในลักษณะต่างๆ จนเกิดเป็นแบบแผน ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรหรือผู้อยู่ใต้การดูแลยังเป็นเด็กจนจบจนปัจจุบัน แบบแผนการสื่อสารภายในครอบครัวนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. การปล่อยปละ หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล โดย

- ไม่ได้เน้นย้ำในการสอนให้ลูกเป็นผู้มีสัมมาคารวะ หรือต่อผู้ใหญ่
- ไม่สอนให้เป็นคนรักษาน้ำใจกับไม่สอนให้ลูกกล้าแสดงออกในความคิดเห็น และ

เหตุผลของตนเอง

- ปล่อยให้บุตรดำเนินชีวิตอย่างอิสระเสรี ไม่มีการบงกชหรือแนวทางใดๆ ให้ผู้เป็นบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล ต้องรักษาและปฏิบัติตาม

2. การปกป้อง หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล โดย

- เน้นเรื่องการมีกรอบกฎเกณฑ์การปฏิบัติ มีความเคารพนบนอบ หรือมีสัมมาคารวะต่อผู้ที่มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่

- ไม่เน้นการสอนให้ลูกหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลกล้าแสดงออกซึ่งความคิดและเหตุผลของตนเอง

3. แบบเปิดเสรี หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล โดย

- เน้นเรื่องของการให้เป็นคนกล้าแสดงออก ซึ่งเหตุผล ความคิด หรือความต้องการของตน

- ให้ความสำคัญรองลงมาในเรื่องการรักษาใจการมีสัมมาคารวะต่อผู้ที่มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่

4. แบบประนีประนอม หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล โดย

- เน้นให้ความเคารพนบนอบต่อผู้ที่มีอาวุโสกว่า หรือผู้ใหญ่กว่า และเป็นผู้รู้จักรักษาน้ำใจผู้อื่น

- เน้นสอนให้บุตรและผู้อยู่ใต้การดูแลเป็นคนที่ยึดมั่นแสดงออกในความคิด และเหตุผลที่ถูกต้อง

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบดังกล่าว เกิดจากการพัฒนาจากพื้นฐานลักษณะรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว 2 แบบ ได้แก่

- แบบ Socio-Oriented ซึ่งเน้นการเชื่อฟังผู้ใหญ่ หลีกเหลี่ยงความขัดแย้ง และการรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน

- แบบ Concept-Oriented ซึ่งเน้นการแสดงออก และการกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

การวัดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

ผู้วิจัยใช้แบบวัดของจุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองและการสมรส : ศึกษาเฉพาะนักศึกษาปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร แบบวัดของจุฑานาฏ ผดุงเจริญ

(2543) ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวของบุคคล มีทั้งหมด 27 ข้อ ข้อคำถามมี 4 แบบคือ การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissez-Faire) การสื่อสารภายในครอบครัวแบบการปกป้อง (Protective) การสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี (Pluralistic) และการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม (Consensual) แบบวัดเป็นมาตรประเมินค่า คำถามที่ใช้วัดแบบการสื่อสารภายในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย 27 ข้อ ใช้วัดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน โดยใช้วิธีทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามของคำถามทั้งหมด ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นจากการเขียนโปรแกรมคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เท่ากับ .7070

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว (Family Communication) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของผู้เป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครองไปยังบุตร หรือผู้ที่อยู่ภายใต้การดูแล ที่ต้องการสอนหรือถ่ายทอดความคิดในลักษณะต่างๆ จนเกิดเป็นแบบแผน ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรหรือผู้อยู่ใต้การดูแลยังเป็นเด็กจนวบจนปัจจุบัน แบบแผนการสื่อสารภายในครอบครัวนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. การปล่อยปละ (Laissez-Faire)
2. การปกป้อง (Protective)
3. แบบเปิดเสรี (Pluralistic)
4. แบบประนีประนอม (Consensual)

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบดังกล่าว เกิดจากการพัฒนาจากพื้นฐานลักษณะรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว 2 แบบ ได้แก่

- แบบ Socio-Oriented ซึ่งเน้นการเชื่อฟังผู้ใหญ่ หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง และการรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน
- แบบ Concept-Oriented ซึ่งเน้นการแสดงออก และการกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ครองนั้น มีงานวิจัยที่มีความใกล้เคียงคือ งานวิจัยของจุฑานาวุฒ ผดุงเจริญ (2543) ศึกษาเรื่องศึกษาเรื่องอิทธิพลของรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองและการสมรส : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาปริญญาโท ของ

มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยของรัฐ 5 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 443 คน พบว่า ทักษะคิดในการเลือกคู่ครองและการสมรสมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว ได้แก่ ทักษะคิดในการเลือกคู่ครองและการสมรสโดยรวม ทักษะคิดเกี่ยวกับความจำเป็นในการมีคู่ครอง และทักษะคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเลือกคู่ครอง โดยมีความสัมพันธ์ดังนี้ ทักษะคิดในการเลือกคู่ครองและการสมรสโดยรวม พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวกลุ่มเปิดเสรี (Pluralistic) มีความแตกต่างจากกลุ่มปล่อยปละ (Laissez-Faire) ทักษะคิดเกี่ยวกับความจำเป็นในการมีคู่ครอง พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวกลุ่มเปิดเสรี (Pluralistic) มีความแตกต่างจากกลุ่มปกป้อง (Protective) และกลุ่มปล่อยปละ (Laissez-Faire) และทักษะคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจในการเลือกคู่ครอง พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวกลุ่มปล่อยปละ (Laissez-Faire) มีความแตกต่างจากกลุ่มเปิดเสรี (Pluralistic) กลุ่มประนีประนอม (Consensual) และกลุ่มปกป้อง (Protective) บิดามารดาเป็นผู้นำครอบครัวที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการกำหนดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อทักษะคิดในการเลือกคู่ครองและการสมรสของบุตรในอนาคต และมีงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว เช่น งานวิจัยของเพลินพิศ จันทระศักดิ์ (2541) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของพฤติกรรมสื่อสารในครอบครัวกับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่น ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคมจำนวน 246 คน พบว่า พฤติกรรมสื่อสารในครอบครัวในส่วนของคุณภาพการสื่อสารของมารดาอยู่ในระดับสูง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวเป็นแบบเน้นเหตุผล สถานภาพสมรสของบิดามีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสื่อสารในครอบครัว ทักษะคิดของผู้ปกครองที่มีบุตรมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของวัยรุ่นในด้านความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น ความรู้สึกเกลียดชังไม่เป็นมิตร และการทางจิต และยังพบว่า ทักษะคิดของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรยังมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการสื่อสารในครอบครัวของบิดาและมารดา คุณภาพการสื่อสารในครอบครัวของบิดามีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของเด็กรุ่นในด้านความรู้สึกเกลียดชังไม่เป็นมิตร คุณภาพการสื่อสารในครอบครัวของมารดา มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของเด็กรุ่นในด้านความรู้สึกไม่ชอบการติดต่อกับคนอื่น ด้านซึมเศร้า และด้านความรู้สึกเกลียดชังไม่เป็นมิตร

งานวิจัยของเพลินพิศ จันทระศักดิ์ (2542) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมสื่อสารในครอบครัวของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม และผู้ป่วยจิตเวชวัยรุ่นโรงพยาบาลศรีธัญญา จำนวน กลุ่มละ 50 คน พบว่า คุณภาพการสื่อสารของมารดาอยู่ในระดับสูง ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรม

สื่อสารในครอบครัวระหว่างวัยรุ่นปกติกับผู้ป่วยจิตเวช ปรากฏว่า พฤติกรรมสื่อสารในครอบครัวของบิดามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยของวรรณดี หมู่เย็น (2544) ศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ นักเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2542 อาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน พบว่า การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกจากบิดามารดา ปรากฏว่า การสื่อสารในครอบครัวเชิงลบจากบิดามารดา เป็นตัวทำนายความฉลาดทางอารมณ์ มีตัวทำนาย 2 ตัว ที่สามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางอารมณ์ ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกจากมารดา และการสื่อสารในครอบครัวเชิงลบจากมารดา โดยที่การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกจากมารดา เป็นตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายเป็นลำดับที่ 1 การสื่อสารในครอบครัวเชิงลบจากมารดาเป็นตัวแปรที่มีอำนาจทำนายเป็นลำดับที่ 2 โดยตัวแปรทั้ง 2 นี้สามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 11.40 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .000 ยังพบว่า การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกจากบิดามารดา และการสื่อสารในครอบครัวเชิงลบจากบิดามารดา เป็นตัวทำนายความฉลาดทางอารมณ์ ทั้ง 2 ตัวสามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางอารมณ์ โดยที่การสื่อสารในครอบครัวเชิงบวกจากบิดามารดา เป็นตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายเป็นลำดับที่ 1 การสื่อสารในครอบครัวเชิงลบจากบิดามารดา เป็นตัวแปรที่มีอำนาจการทำนายเป็นลำดับที่ 2 ตัวแปรทั้ง 2 สามารถร่วมกันทำนายความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 12.23 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .000

งานวิจัยของชินานาฏ จิตดารมย์ (2545) ศึกษาเรื่องผลของการใช้โปรแกรมฝึกทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต่อการสื่อสารในครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ ผู้ปกครองและนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนทำอาชีพยา อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 22 ครอบครัว (44 คน) แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 11 ครอบครัว (22 คน) พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในครอบครัว หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเกี่ยวกับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในครอบครัว หลังการทดลองทันที และหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ

งานวิจัยของพนัธัมภ์ อุปถัมภ์ (2548) ศึกษาเรื่องการสื่อสารและความสัมพันธ์ในครอบครัวกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครกลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ วัยรุ่นที่มีอายุ 13-21 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการศึกษาอย่างต่ำ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 400 คน พบว่า รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี (Pluralistic) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง (Protective) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissez-Faire) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

สรุป จากงานวิจัยที่ผ่านมา ทั้งในส่วนของตัวแปรต้นและตัวแปรตามยังไม่มี ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ ได้แก่ การสื่อสารภายใน ครอบครัวแบบปล่อยปละ การสื่อสารภายในครอบครัวแบบการปกป้อง การสื่อสารภายใน ครอบครัวแบบเปิดเสรี และการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอมกับเจตนาในการ เลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน ปัญญา เสมอกัน แต่มีงานวิจัยที่ใกล้เคียงคืองานวิจัยของจุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) มีตัวแปรตามคือ ทัศนคติในการเลือกคู่ครองและการสมรส ตัวแปรต้นคือ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ และมีงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวจากบิดามารดาจะมีผลต่อบุตร ผู้วิจัยจึงคาดว่ารูปแบบการ สื่อสารภายในครอบครัว จะส่งผลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
  2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
  3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การจัดกระทำ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

เป็นนิสิต นักศึกษาชายหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 39,562 คน ในมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 9 มหาวิทยาลัย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 12 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร รวมจำนวน 21 มหาวิทยาลัย และนับถือศาสนาพุทธ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งประเภทตามสถานภาพทางมหาวิทยาลัย ได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ มหาวิทยาลัยรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างมา 2 มหาวิทยาลัยในแต่ละประเภทได้จำนวน 4 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยละ 100 คน รวมจำนวน 400 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นแรก กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดคือ เพื่อสร้างแบบวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ขั้นที่สอง ศึกษา นิยาม เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจตัวแปรจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ครอง

ขั้นที่สาม นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่สอง มากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ และสร้างแบบสอบถามปลายเปิด โดยหาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลของการกระทำ กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดปัจจัยเด่นชัด แล้วนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุม ความชัดเจน และปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปให้บัณฑิต นักศึกษาในกลุ่มประชากรที่คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างเป็นระบบจำนวน 50 คน เพื่อหาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับเจตนาในการเลือกคู่ครอง ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับปัจจัยเกื้อหนุนและปัจจัยขัดขวางเจตนาในการเลือกคู่ครอง และคำคุณศัพท์เกี่ยวกับเจตนาในการเลือกคู่ครอง

ขั้นที่สี่ ผู้วิจัยนำความเชื่อเด่นชัด ที่ได้จากระยะที่ 3 มาหาความถี่และคัดความเชื่อที่มีความถี่สูง เรียกว่า ความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูง ของกลุ่มตัวอย่างมาสร้างแบบวัดอีก 3 แบบวัด ได้แก่ แบบวัดเจตคติทางอ้อม แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม

ตัวอย่าง การหาความเชื่อสำหรับเจตนาในการเลือกคู่ครอง

ก. การหาความเชื่อเด่นชัดที่มีต่อการเลือกคู่ครอง

(ก.) ท่านคิดว่า การที่ท่านจะเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับท่านจะก่อให้เกิดผลอย่างไรบ้าง? โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

เช่น ด้านดี คือ สามารถเข้ากันได้ดี ด้านไม่ดี คือ ทำให้เกิดความน่าเบื่อกัน

ข. การหา กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดที่มีต่อการเลือกคู่ครอง

(ข.) 1 เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับท่าน ท่านจะนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มคนใดซึ่งมีความสำคัญต่อการเลือกคู่ครองของท่านบ้าง? โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

เช่น บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน คือ เพื่อน บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน คือ บิดา มารดา

ค. การหาปัจจัยควบคุมเด่นชัดที่มีต่อการเลือกคู่ครอง

(ค.) ปัจจัยใดบ้างที่เป็นการส่งเสริม หรือขัดขวาง เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับท่าน โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

เช่น ปัจจัยส่งเสริม คือ ชอบ ปัจจัยขัดขวาง คือ ไม่ชอบ

ง. การหาคำคุณศัพท์ที่มีต่อการเลือกคู่ครอง

(ง.) สำหรับท่านการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับท่าน การกระทำนี้เป็นสิ่งที่.....

เช่น คำคุณศัพท์ในทางที่ดี คือ เป็นไปได้ คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี คือ เป็นไปไม่ได้

พิจารณาคัดเลือกข้อความเชื่อเด่นชัดที่จะนำไปสร้างข้อคำถามในแบบวัด

- ความเชื่อเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองตามหลักธรรมสมัชชีธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอของนิสิต นักศึกษา มีวิธีพิจารณาดังนี้ นำแบบสอบถามปลายเปิดไปสำรวจความเชื่อจากกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อต่างๆ ที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล จัดกลุ่มความเชื่อที่มีผลต่อการกระทำเหมือนกันเข้าด้วยกัน แจกแจงความถี่ของกลุ่มความเชื่อ พิจารณาความเชื่อเหล่านั้น จัดเป็นกลุ่มตัวอย่างความเชื่อเด่นชัด ซึ่งพิจารณาเลือกข้อความเชื่อเหล่านั้นด้วยวิธีการเลือกข้อความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูงทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75 ของความเชื่อทั้งหมด หรือ 5-10 อันดับแรกตามเกณฑ์ที่กำหนดในทฤษฎี

- บุคคล หรือกลุ่มอ้างอิง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองของนิสิต นักศึกษา และคำคุณศัพท์ที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อการเลือกคู่ครอง มีวิธีพิจารณาเช่นเดียวกับผลของการกระทำ

- นำความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูงของกลุ่มตัวอย่างมาสร้างแบบวัดเจตคติในการเลือกคู่ครองทางอ้อม แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม และแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม

สำหรับแบบวัดเจตคติทางตรงในการเลือกคู่ครองตามหลักสมัชชีธรรม 4 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมัชชีธรรม 4 แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมัชชีธรรม 4 และเจตนาในการเลือกคู่ครองนั้น ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ในการวัด จากนั้นสร้างแบบวัด ซึ่งพิจารณาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบ

ลักษณะของเครื่องมือ ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 8 แบบวัด การวิจัยนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. แบบวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 8 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .902
2. แบบวัดเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 16 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .885
3. แบบวัดเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 20 ข้อ คัดค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟารวมของแบบวัดเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง เท่ากับ .888
4. แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 4 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .885
5. แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 12 ข้อ คัดค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟารวมของแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเลือกคู่ครอง เท่ากับ .964
6. แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 12 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .930
7. แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 19 ข้อ คัดค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟารวมของแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมต่อการเลือกคู่ครอง เท่ากับ .865
8. แบบวัดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว มีจำนวน 27 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายใน แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .798

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ และคะแนนรวม เลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแบบวัดที่สามารถแยกค่าอำนาจรายข้อได้นั้นคือ แบบวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แบบวัดเจตคติทางตรงในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว ยกเว้นชุดมาตราวัดที่มีพื้นฐานมาจากความเชื่อได้แก่ แบบ

วัดเจตคติทางอ้อมในการการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แบบวัดทางอ้อม จะไม่มีการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายรายข้อของความเชื่อ เนื่องจากตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ถือว่าความเชื่อที่คนในกลุ่มตัวอย่างตอบมาในขั้นของการตอบแบบวัดปลายเปิด เป็นความเชื่อเด่นชัดของแต่ละบุคคล ซึ่งนำความเชื่อเหล่านี้ ไปหาความถี่ แล้วคิดเฉพาะความเชื่อที่มีผู้กล่าวถึงซ้ำๆ กัน ร้อยละ 75 ของความเชื่อทั้งหมด หรือ 5-10 อันดับแรก จัดเป็นความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูง ของกลุ่มตัวอย่างและเป็นความเชื่อที่เป็นตัวกำหนดเจตคติ และทฤษฎีมีแนวคิดให้นำไปสร้างมาตราวัดเจตคติได้เลย โดยไม่ต้องวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายรายข้อซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของไอเซน

2. ความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญในด้านการสร้างเครื่องมือ ทฤษฎีของไอเซน จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับนิยามของแต่ละตัวแปร จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

3. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำข้อมูลแบบวัดเจตคติในการเลือกคู่ครองตามหลักสม ชีวิธรรม 4 แบบวัดเจตคติทางตรง แบบวัดเจตคติทางอ้อม แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม และแบบวัดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว ไปทดลองใช้กับกลุ่มนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ซึ่งเป็นกลุ่มสำหรับทดสอบเครื่องมือ โดยเก็บข้อมูลเหมือนเก็บข้อมูลจริงทุกประการ นำมาหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการวัดความคงที่ภายในด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีของครอนบาค โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window 15.00

แบบวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

แบบวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เป็นการที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่

ศรัทธาเสมอกัน เป็นการที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านความเชื่อในสิ่งต่างๆ ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องการทำความดีความเชื่อในการทดแทนคุณบิดามารดา ความเชื่อในความรัก

ศีลเสมอกัน เป็นการที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านการประพฤติปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การศึกษา การรักษาศีล การปฏิบัติธรรม

จาคะเสมอกัน เป็นการที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านการเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ให้กับบุคคลอื่น ได้แก่ การทำบุญทำทาน การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ผู้ประสบภัยพิบัติ คนพิการ คนด้อยโอกาส การให้ตามประเพณีในโอกาสต่างๆ

ปัญญาเสมอกัน เป็นการที่นิสิต นักศึกษามีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ และการมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัด ดังนี้

1. การวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จะต้องมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ การกระทำ เป้าหมาย เวลา และบริบทของพฤติกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกับการกระทำซึ่งหมายถึง การเลือกคู่ครอง เป้าหมาย ได้แก่ การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เวลา คือช่วงที่มีความตั้งใจจะเลือกคู่ครองภายในระยะเวลา 2 ปีข้างหน้า และบริบท คือ การรับรู้ถึงระดับของการเป็นไปได้ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

2. ผู้วิจัยกำหนดเจตนาที่จะเลือกคู่ครองให้สอดคล้องกับหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศีลเสมอกัน ศรัทธาเสมอกัน จาคะเสมอกัน ปัญญาเสมอกัน และนำมาสร้างแบบวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ตัวอย่างแบบวัด

ในช่วง 2 ปีข้างหน้า

00 * ฉันตั้งใจจะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้							เป็นไปได้ไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก

* ฉันพยายามจะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้							เป็นไปได้ไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก

เกณฑ์การให้คะแนนเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

เนื่องจากลักษณะข้อคำถามเป็นประโยคข้อความประกอบด้วยมาตราวัดการประเมินค่า 7 ระดับ โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านบวก และคะแนนน้อยไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านลบ การให้คะแนนจะให้ +3 ถึง -3 ตั้งแต่เป็นไปได้ (+3 คะแนน) จนถึงเป็นไปได้ไม่ได้ (-3 คะแนน) ส่วนข้อคำถามด้านลบให้คะแนนกลับกัน คิดคะแนนรวม ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่มีเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 สูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

แบบวัดเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

เจตคติในการเลือกคู่ครอง เป็นความรู้สึกพึงพอใจของนิสิต นักศึกษาที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนตามหลักชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน ปัญญาเสมอกัน วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวัดเจตคติในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางตรง เป็นมาตราจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) ศึกษาตามแบบของออสกู๊ดและคณะ (Ajzen and Fishbein ; 1980 อ้างอิงมาจาก Osgood, Sucl, and Tannenbaum : 1975)

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัด ดังนี้

1. การวัดเจตคติในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จะต้องมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ การกระทำ เป้าหมาย เวลา และบริบทของพฤติกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกับการกระทำซึ่งหมายถึง การเลือกคู่ครอง เป้าหมาย ได้แก่ การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เวลา คือช่วงที่มีความตั้งใจจะเลือกคู่ครองภายในระยะเวลา

2 ปีข้างหน้า และบริบท คือ การรับรู้ถึงระดับของการเป็นไปได้ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

2. ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายของเจตคติที่จะเลือกคู่ครอง
3. ผู้วิจัยกำหนดเจตคติที่จะเลือกคู่ครองให้สอดคล้องกับหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศีลเสมอกัน ศรัทธาเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน
4. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดปลายเปิด ไปสอบถามความเชื่อเด่นชัดของนิสิต นักศึกษา โดยให้นิสิต นักศึกษานึกถึงความเชื่อเกี่ยวกับผลดี (+) และผลเสีย (-) ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และตอบในแบบฟอร์มที่กระตุ้นให้ผู้ตอบเขียนคำคุณศัพท์ในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดี (ดูภาคผนวก ก ข้อ 1)
5. นำแบบวัดปลายเปิดไปสอบถามกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน
6. ผู้วิจัยคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดที่ได้มาจากแบบวัดการสำรวจความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง โดยนำเอาความเชื่อเด่นชัดที่ความถี่สูงมาจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
7. ผู้วิจัยเลือกคำคุณศัพท์ในกลุ่มที่มีความถี่สูงร้อยละ 75 หรือ 5-10 อันดับแรกมาสร้างแบบวัดเจตคติทางตรงในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ตัวอย่างแบบวัด

(ก.) การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน เป็นสิ่งที่.....							
เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก
ดี							ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก
ควรทำ							ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก

เกณฑ์การให้คะแนนเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

เนื่องจากลักษณะข้อคำถามเป็นประโยคข้อความประกอบด้วยมาตรวัดการประเมินค่า 7 ระดับ โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านบวก และคะแนนน้อยไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านลบ การให้คะแนนจะให้ +3 ถึง -3 ส่วนข้อคำถามด้านลบให้คะแนนกลับกัน

คิดคะแนนรวม ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่มีเจตคติต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางตรงสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

แบบสอบถามเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การวัดทางอ้อม เป็นการรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำนั้น กับการประเมินผลของการกระทำแต่ละอย่าง เป็นประโยคประกอบมาตรวัด 7 ระดับ แต่ละข้อมีค่าคะแนนระหว่าง 7 ถึง 1 ผลที่ได้นำมาคูณกันเป็นรายข้อ แล้วหาผลรวมเป็นคะแนนเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การวัดแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ เป็นการที่นิสิต นักศึกษาเชื่อว่าเมื่อเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 แล้ว จะทำให้เกิดผลต่าง ๆ จากการเลือกคู่ครองมากน้อยเพียงใดมาตรวัดตั้งแต่เป็นไปได้ (7 คะแนน) จนถึง เป็นไปไม่ได้ (1 คะแนน)

ตอนที่ 2 การประเมินผลของการกระทำแต่ละอย่าง เป็นการที่นิสิต นักศึกษาประเมินผลของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ว่ามีคุณค่า หรือเป็นสิ่งดี-เลว เพียงใด มาตรวัดตั้งแต่ดี (7 คะแนน) จนถึง ไม่ดี (1 คะแนน)

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัด ดังนี้

1. การวัดเจตคติต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จะต้องมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ การกระทำ เป้าหมาย เวลา และบริบทของพฤติกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกับการกระทำซึ่งหมายถึง การเลือกคู่ครอง เป้าหมาย ได้แก่ การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เวลา คือช่วงที่มีความตั้งใจจะเลือกคู่ครองภายในระยะเวลา 2 ปีข้างหน้า และบริบท คือ การรับรู้ถึงระดับของการเป็นไปได้ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

2. ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายของเจตคติที่จะเลือกคู่ครอง

3. ผู้วิจัยกำหนดเจตคติที่จะเลือกคู่ครองให้สอดคล้องกับหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศีลเสมอกัน ทรัพย์สินเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน

4. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดปลายเปิด ไปสอบถามความเชื่อเด่นชัดของนิสิต นักศึกษา โดยให้นิสิต นักศึกษานึกถึงความเชื่อเกี่ยวกับผลดี (+) และผลเสีย (-) ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และตอบในแบบฟอร์มที่กระตุ้นให้ผู้ตอบเขียนคำคุณศัพท์ในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดี (ดูภาคผนวก ก ข้อ 1)

5. นำแบบวัดปลายเปิดไปสอบถามกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

6. ผู้วิจัยคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดที่ได้มาจากแบบวัดการสำรวจความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง โดยนำเอาความเชื่อเด่นชัดที่ความถี่สูงมาจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

7. ผู้วิจัยเลือกคำคุณศัพท์ในกลุ่มที่มีความถี่สูงร้อยละ 75 หรือ 5-10 อันดับแรกมาสร้างแบบวัดเจตคติทางตรงในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ตัวอย่าง

00. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้สามารถมีความเข้าใจกันได้ง่าย
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง 2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ข) ความเข้าใจกันเป็นสิ่งที่.....
 ดี

 ไม่ดี

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง 2   น้อย   ปานกลาง   มาก

เกณฑ์การให้คะแนนเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

เนื่องจากลักษณะข้อคำถามเป็นประโยคข้อความประกอบด้วยมาตราวัดการประเมินค่า 7 ระดับ โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านบวก และคะแนนน้อยไว้ทางคุณศัพท์ที่เป็นด้านลบ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ เป็น 7-1 และตอบการประเมินผลของการกระทำเป็น 7-1 นำความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) และการประเมินผลของการกระทำแต่ละอย่าง (ei) นำมาคูณกันเป็นรายข้อ แล้วหาผลรวมเป็นคะแนนเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง ผลของการคำนวณผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองหลักสมชีวิธรรม 4 มากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นการรับรู้ของนิสิต นักศึกษาว่าบิถามารดา เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับนิสิต นักศึกษา โดยรับรู้ว่าบิถามารดา เพื่อนที่อ้างอิงนั้นคิดว่านิสิต นักศึกษาควรหรือไม่ควรเลือกคู่ครองตามหลักชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน ปัญญาเสมอกัน วัดได้โดยแบบแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวัดทางตรง การรับรู้ของนิสิต นักศึกษาว่าบิถามารดา เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับนิสิต นักศึกษา โดยรับรู้ว่าบิถามารดา เพื่อนที่อ้างอิงนั้นคิดว่านิสิต นักศึกษาควรหรือไม่ควรเลือกคู่ครองตาม

หลักชีวิตธรรม 4 เป็นมาตรฐานประเมินค่า 7 ระดับ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในทางบวกมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัด

1. การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จะต้องมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ การกระทำ เป้าหมาย เวลา และบริบทของพฤติกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกับการกระทำซึ่งหมายถึง การเลือกคู่ครอง เป้าหมาย ได้แก่ การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เวลา คือช่วงที่มีความตั้งใจจะเลือกคู่ครองภายในระยะเวลา 2 ปีข้างหน้า และบริบท คือ การรับรู้ถึงระดับของการเป็นไปได้ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4
2. ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่จะเลือกคู่ครอง
3. ผู้วิจัยกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครองให้สอดคล้องกับหลักสมชีวิธรรม 4
4. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดปลายเปิด ไปสอบถามความเชื่อเด่นชัดของนิสิต นักศึกษา โดยให้นิสิต นักศึกษานึกถึงความเชื่อเกี่ยวกับผลดี (+) และผลเสีย (-) ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และตอบในแบบฟอร์มที่กระตุ้นให้ผู้ตอบเขียนคำคุณศัพท์ในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดี (ดูภาคผนวก ก ข้อ 1)
5. นำแบบวัดปลายเปิดไปสอบถามกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน
6. ผู้วิจัยคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดที่ได้มาจากแบบวัดการสำรวจความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง โดยนำเอาความเชื่อเด่นชัดที่ความถี่สูงมาจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
7. ผู้วิจัยเลือกคำคุณศัพท์ในกลุ่มที่มีความถี่สูงร้อยละ 75 หรือ 5-10 อันดับแรกมาสร้างแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ตัวอย่างแบบวัด

(0.) บุคคลที่มีความสำคัญต่อฉัน ส่วนมากคิดว่าฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก		

เกณฑ์การให้คะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง

เนื่องจากลักษณะข้อคำถามเป็นประโยคข้อความประกอบด้วยมาตราวัดการประเมินค่า 7 ระดับ โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางค่าคุณศัพท์ที่เป็นด้านบวก และคะแนนน้อยไว้ทางคุณศัพท์ที่เป็นด้านลบ การให้คะแนนจะให้ +3 ถึง -3 ส่วนข้อคำถามด้านลบให้คะแนนกลับกัน คิดคะแนนรวม ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นการรับรู้ของนิสิต นักศึกษาว่าบิดามารดา เพื่อนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับนิสิต นักศึกษา โดยรับรู้ว่าบิดามารดา เพื่อนที่อ้างอิงนั้นคิดว่านิสิต นักศึกษาควรหรือไม่ควรเลือกคู่ครองตามหลักศีลธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอ กัน คีลเสมอ กัน จาคะเสมอ กัน ปัญญาเสมอ กัน วัดได้โดยแบบแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง คือ

วัดโดยทางอ้อม วัดจากการรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Belief) กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นมาตรประเมินค่า 7 ระดับ ผลจากการวัดนำมาคูณเป็นรายข้อการวัดแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่ม เป็นการรับรู้การคาดหวังของนิสิต นักศึกษา ต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวนิสิต นักศึกษาซึ่งนิสิต นักศึกษาจะประเมินว่าบิดามารดา เพื่อนที่มีความสำคัญต่อนิสิต นักศึกษาคิดว่านิสิต นักศึกษาควรหรือไม่ควรที่จะเลือกคู่ครองตามหลักศีลธรรม 4 เป็นมาตรประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ ควรทำ (7 คะแนน) จนถึง ไม่ควรทำ (1 คะแนน)

ตอนที่ 2 แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นระดับความต้องการของนิสิต นักศึกษาที่จะกระทำตามบิดามารดา เพื่อนที่มีความสำคัญต่อนิสิต นักศึกษามากน้อยเพียงใด เป็นมาตรประเมินค่า 7 ระดับ ตั้งแต่ ต้องการ (7 คะแนน) จนถึง ไม่ต้องการ (1 คะแนน)

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัด ดังนี้

1. การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักศีลธรรม 4 จะต้องมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ การกระทำ เป้าหมาย เวลา และบริบทของพฤติกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกับการกระทำซึ่งหมายถึง การเลือกคู่ครอง เป้าหมาย ได้แก่ การเลือกคู่ครองตามหลักศีลธรรม 4 เวลา คือช่วงที่มีความตั้งใจจะเลือกคู่ครองภายในระยะเวลา 2 ปีข้างหน้า และบริบท คือ การรับรู้ถึงระดับของการเป็นไปได้ของการเลือกคู่ครองตามหลักศีลธรรม 4

2. ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่จะเลือกคู่ครอง
3. ผู้วิจัยกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ว่ามีอิทธิพลต่อการเลือกคู่ครองให้สอดคล้องกับหลักสมชีวิธรรม 4
4. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดปลายเปิด ไปสอบถามความเชื่อเด่นชัดของนิสิต นักศึกษา โดยให้นิสิต นักศึกษานึกถึงความเชื่อเกี่ยวกับผลดี (+) และผลเสีย (-) ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และตอบในแบบฟอร์มที่กระตุ้นให้ผู้ตอบเขียนคำคุณศัพท์ในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดี (ดูภาคผนวก ก ข้อ 1)
5. นำแบบวัดปลายเปิดไปสอบถามกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน
6. ผู้วิจัยคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดที่ได้มาจากแบบวัดการสำรวจความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง โดยนำเอาความเชื่อเด่นชัดที่ความถี่สูงมาจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
7. ผู้วิจัยเลือกคำคุณศัพท์ในกลุ่มที่มีความถี่สูงร้อยละ 75 หรือ 5-10 อันดับแรกมาสร้างแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ตัวอย่างแบบวัด

00. ก) พ่อแม่ของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ							ไม่ควรทำ
มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ท่านต้องการทำตามในสิ่งที่ พ่อแม่ของท่าน ต้องการให้ท่านทำเพียงใด

ต้องการ							ไม่ต้องการ
มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

เกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

เกณฑ์การให้คะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

เนื่องจากลักษณะข้อคำถามเป็นประโยคข้อความประกอบด้วยมาตราวัดการประเมินค่า 7 ระดับ การให้คะแนน 7 ถึง 1 ตั้งแต่ ควรทำ (7 คะแนน) จนถึง ไม่ควรทำ (1 คะแนน) โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านบวกและคะแนนน้อยไว้ทางคุณศัพท์ที่เป็นด้านลบ

เกณฑ์การให้คะแนนแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

เนื่องจากลักษณะข้อคำถามเป็นประโยคข้อความประกอบด้วยมาตราวัดการประเมินค่า 7 ระดับ การให้คะแนน 1 ถึง 7 ตั้งแต่ ต้องการ (7 คะแนน) จนถึง ไม่ต้องการ (1 คะแนน) โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านบวกและคะแนนน้อยไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านลบ

นำความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง นำมาคูณกันเป็นรายข้อ แล้วหาผลรวมของการคำนวณ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม เป็นการรับรู้ของนิสิต นักศึกษาว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน ปัญญาเสมอกัน วัดได้โดยแบบแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวัดทางตรง จะเป็นการประเมินความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถที่นิสิต นักศึกษาจะควบคุมการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ให้สำเร็จมากน้อยเพียงใด วัดจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นมาตราประเมินค่า 7 ระดับ มีข้อความบนปลายข้อ 3 คู่ ได้แก่ ง่าย-ยาก เป็นไปได้-เป็นไปได้ และควบคุมได้เต็มที่-ควบคุมได้ยาก คะแนนอยู่ระหว่าง +3 ถึง -3 ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในทางบวกมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำ

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัด

1. การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จะต้องมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ การกระทำ เป้าหมาย เวลา และบริบทของพฤติกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกับการกระทำซึ่งหมายถึงการเลือกคู่ครอง เป้าหมาย ได้แก่ การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เวลา คือช่วงที่มีความตั้งใจจะเลือกคู่ครองภายในระยะเวลา 2 ปีข้างหน้า และบริบท คือ การรับรู้ถึงระดับของการเป็นไปได้ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4
2. ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมต่อการเลือกคู่ครอง
3. ผู้วิจัยกำหนดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมต่อการเลือกคู่ครองให้สอดคล้องกับหลักสมชีวิธรรม 4

4. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดปลายเปิด ไปสอบถามความเชื่อเด่นชัดของนิสิต นักศึกษา โดยให้นิสิต นักศึกษานึกถึงความเชื่อเกี่ยวกับผลดี (+) และผลเสีย (-) ของการเลือกคู่ครองตามหลักศีลธรรม 4 และตอบในแบบฟอร์มที่กระตุ้นให้ผู้ตอบเขียนคำคุณศัพท์ในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดี (ดูภาคผนวก ก ข้อ 1)

5. นำแบบวัดปลายเปิดไปสอบถามกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

6. ผู้วิจัยคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดที่ได้มาจากแบบวัดการสำรวจความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง โดยนำเอาความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูงมาจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

7. ผู้วิจัยเลือกคำคุณศัพท์ในกลุ่มที่มีความถี่สูงร้อยละ 75 หรือ 5-10 อันดับแรกมาสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมศีลธรรม 4

ตัวอย่างแบบวัด

สำหรับการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน เป็นสิ่งที่.....

ง่าย	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	ยาก
เป็นไปได้	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	เป็นไปได้ไม่ได้
ฉันควบคุมได้	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	ฉันควบคุมไม่ได้

เกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง

เนื่องจากลักษณะข้อคำถามเป็นประโยคข้อความประกอบด้วยมาตราวัดการประเมินค่า 7 ระดับ โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านบวก และคะแนนน้อยไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านลบ การให้คะแนนจะให้ +3 ถึง -3 ส่วนข้อคำถามด้านลบให้คะแนนกลับกัน คิดคะแนนรวม ผู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงสูงกว่าผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า

แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม เป็นการรับรู้ของนิสิต นักศึกษาว่าเป็น การยากหรือง่ายที่จะเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน ปัญญาเสมอกัน วัดได้โดยแบบแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวัดทางอ้อม เป็น วัดจากการรวมผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม กับการรับรู้อิทธิพลของปัจจัย ควบคุม เป็นมาตรประเมินค่า 7 ระดับ ผลจากการวัดนำมาคูณเป็นรายชื่อ การวัดแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม เป็นความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีปัจจัยที่ สนับสนุนมากและมีปัจจัยที่ขัดขวางน้อยเพียงใด นิสิต นักศึกษาจะเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิ ธรรม 4 ถ้า นิสิต นักศึกษาเชื่อว่าเขามีปัจจัยที่สนับสนุนมาก และมีปัจจัยที่ขัดขวางน้อยเพียงใด นิสิต นักศึกษาจะเชื่อว่าตัวนิสิต นักศึกษาสามารถจะเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้มาก เพียงนั้น แบบสอบถามมีมาตรประมาณค่า 7 ระดับ มีข้อความ 2 ปลาย ที่คัดให้เหมาะสม ตั้งแต่ ฉันควบคุมได้ (7 คะแนน) จนถึง ฉันควบคุมไม่ได้ (1 คะแนน)

ตอนที่ 2 การรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม เป็นการประเมินของนิสิต นักศึกษาว่าปัจจัย ควบคุมเด่นชัดเป็นปัจจัยส่งเสริม หรือขัดขวางการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาเพียงใด เป็นมาตรประเมินค่า 7 ระดับ มีมาตรวัด ตั้งแต่ ส่งเสริม (7 คะแนน) จนถึง ขัดขวาง (1 คะแนน)

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัด ดังนี้

1. การวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลือกคู่ครองตามหลัก สมชีวิธรรม 4 จะต้องมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทั้ง 4 ได้แก่ การกระทำ เป้าหมาย เวลา และบริบทของพฤติกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกับการกระทำซึ่งหมายถึง การเลือกคู่ครอง เป้าหมาย ได้แก่ การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เวลา คือช่วงที่มีความ ตั้งใจจะเลือกคู่ครองภายในระยะเวลา 2 ปีข้างหน้า และบริบท คือ การรับรู้ถึงระดับของการ เป็นไปได้ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4
2. ผู้วิจัยกำหนดเป้าหมายของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการ เลือกคู่ครอง
3. ผู้วิจัยกำหนดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมต่อการเลือกคู่ครองให้ สอดคล้องกับหลักสมชีวิธรรม 4

4. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดปลายเปิด ไปสอบถามความเชื่อเด่นชัดของนิสิต นักศึกษา โดยให้นิสิต นักศึกษานึกถึงความเชื่อเกี่ยวกับผลดี (+) และผลเสีย (-) ของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชวีธรรม 4 และตอบในแบบฟอร์มที่กระตุ้นให้ผู้ตอบเขียนคำคุณศัพท์ในทางที่ดี และในทางที่ไม่ดี (ดูภาคผนวก ก ข้อ 1)

5. นำแบบวัดปลายเปิดไปสอบถามกลุ่มนิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน

6. ผู้วิจัยคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดที่ได้มาจากแบบวัดการสำรวจความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง โดยนำเอาความเชื่อเด่นชัดที่ความถี่สูงมาจัดหมวดหมู่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

7. ผู้วิจัยเลือกคำคุณศัพท์ในกลุ่มที่มีความถี่สูงร้อยละ 75 หรือ 5-10 อันดับแรกมาสร้างแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมในการเลือกคู่ครองทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชวีธรรม 4

ตัวอย่าง

00. ก) โอกาสที่ฉัน จะมีทัศนคติตรงกัน ในการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การมีทัศนคติตรงกัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

เกณฑ์การให้คะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง

เนื่องจากลักษณะข้อคำถามเป็นประโยคข้อความประกอบด้วยมาตราวัดการประเมินค่า 7 ระดับ การให้คะแนน 7 ถึง 1 โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคำคุณศัพท์ที่เป็นด้านบวกและคะแนนน้อยไว้ทางคุณศัพท์ที่เป็นด้านลบ ส่วนข้อคำถามด้านลบให้คะแนนกลับกัน คิดคะแนนรวม นำความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม และการรับรู้อิทธิพลของปัจจัยควบคุม นำมาคูณกันเป็นรายข้อ ผลของการคำนวณผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

แบบวัดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว เป็นลักษณะที่ติดต่อ สื่อสาร หรือถ่ายทอดความคิด ในลักษณะซ้ำๆ จนเกิดเป็นแบบแผน ซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรเป็น เด็กจนปัจจุบัน แบบแผนการสื่อสารภายในครอบครัวนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. การปล่อยปละ (Laissez-Faire) เป็นลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล โดย
  - ไม่ได้เน้นย้ำในการสอนให้ลูกเป็นผู้มีสัมมาคารวะ หรือต่อผู้ใหญ่
  - ไม่สอนให้เป็นคนรักษาน้ำใจกับไม่สอนให้ลูกกล้าแสดงออกในความคิดเห็น และเหตุผลของตนเอง
  - ปล่อยให้บุตรดำเนินชีวิตอย่างอิสระ ไม่มีกรอบหรือแนวทางใดๆ ให้ผู้เป็น บุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล ต้องรักษาและปฏิบัติตาม
2. การปกป้อง (Protective) เป็นลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือ ผู้ปกครองที่มีต่อบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล โดย
  - เน้นเรื่องการมีกรอบกฎเกณฑ์การปฏิบัติ มีความเคารพนบอบ หรือมีสัมมา คารวะต่อผู้ที่มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่
  - ไม่เน้นการสอนให้ลูกหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลกล้าแสดงออกซึ่งความคิดและ เหตุผลของตนเอง
3. แบบเปิดเสรี (Pluralistic) เป็นลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือ ผู้ปกครองที่มีต่อบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล โดย
  - เน้นเรื่องของการให้เป็นคนกล้าแสดงออก ซึ่งเหตุผล ความคิด หรือความ ต้องการของตน
  - ให้ความสำคัญรองลงมาในเรื่องการรักษาใจการมีสัมมาคารวะต่อผู้ที่มีอาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่
4. แบบประนีประนอม (Consensual) เป็นลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร หรือผู้อยู่ใต้การดูแล โดย
  - เน้นให้ความเคารพนบต่อผู้อาวุโสกว่า หรือผู้ใหญ่กว่า และเป็นผู้รู้จักรักษา น้ำใจผู้อื่น
  - เน้นสอนให้บุตรและผู้อยู่ใต้การดูแลเป็นคนที่ยกแสดงออกในความคิด และ เหตุผลที่ถูกต้อง

การนิยามรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบดังกล่าว เกิดจากการ พัฒนาจากพื้นฐานลักษณะรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว 2 แบบ ได้แก่

- แบบ Socio-Orientation ซึ่งเน้นการเชื่อฟังผู้ใหญ่ หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง และการรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน
- แบบ Concept-Orientation ซึ่งเน้นการแสดงออก และการกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

เกณฑ์การให้คะแนนรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว วัดได้โดยแบบวัดของจุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) ประกอบด้วยข้อคำถาม 27 ข้อ ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน โดยใช้วิธีทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของข้อคำถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .7070 ซึ่งแบ่งข้อคำถามเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีกลุ่มละ 8 ข้อ ดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ข้อ 11, 12, 13, 14, 15, 22, 23, 24 เป็นข้อความที่ใช้วัดรูปแบบการสื่อสารการปล่อยปละ

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ข้อ 6, 7, 8, 9, 10, 19, 20, 21 เป็นข้อความที่ใช้วัดรูปแบบการสื่อสารแบบปกป้อง

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 16, 17, 18 เป็นข้อความที่ใช้วัดรูปแบบการสื่อสารแบบเปิดเสรี

กลุ่มที่ 4 ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 25, 26, 27 เป็นข้อความที่ใช้วัดรูปแบบการสื่อสารแบบประนีประนอม

ซึ่งคำถามจะมีคำตอบให้เลือกแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่

บ่อยมาก = 5 ค่อนข้างบ่อย = 4 ปานกลาง = 3 ค่อนข้างน้อย = 2 น้อยมาก = 1 ไม่เคย = 0

หากนิสิต นักศึกษาได้คะแนนรูปแบบการสื่อสารทั้ง 4 แบบสูงแสดงว่า บิดามารดามีการสื่อสารในรูปแบบดังกล่าวสูงกว่านิสิต นักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยในเรื่องการติดต่อกับมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และบัณฑิตวิทยาลัยได้ให้ความอนุเคราะห์ในการออกจดหมายของเก็บกลุ่มตัวอย่างจากทั้ง 4 มหาวิทยาลัย เมื่อได้จดหมายแล้ว ผู้วิจัยได้นำจดหมายไปส่งให้หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งอย่างเป็นทางการ

2. เมื่อทำการติดต่อกับมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่งอย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยก่อนแจกแบบสอบถามจะถามก่อนว่าอยู่ชั้นปีไหน หากว่าอยู่ชั้นปีที่ 3 และ 4 จะขอความกรุณาตอบแบบสอบถาม หากอยู่ชั้นปีอื่นก็จะไม่ทำการเก็บ แล้วผู้วิจัยก็แจกแบบสอบถามด้วยตนเองและรอรับแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบสอบถาม

ครบทุกข้อหรือไม่ แล้วเก็บรวบรวมไว้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป แต่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่รู้จักในการเก็บกลุ่มตัวอย่าง จึงง่ายต่อการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและจำแนกลักษณะของตัวแปรโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-7 ใช้สถิติการวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)
3. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8 ใช้สถิติการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ชนิด Stepwise โดยมีการแปลงตัวแปรทางชีวสังคม เพื่อให้เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จะถูกแปลงให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ซึ่งรายละเอียดการแปลงมีดังนี้ ตัวแปรเพศมี 2 เพศ ชายกับหญิง หลักการสร้างคือแปลงเป็น 0 กับ 1 ให้กลุ่มชายเป็นฐาน ให้มีค่าเป็น 0 กลุ่มหญิง มีค่าเป็น 1 และ มหาวิทยาลัยรัฐบาลเป็นฐาน มีค่าเป็น 0 มหาวิทยาลัยเอกชน มีค่าเป็น 1 และชั้นปี 3 เป็นฐานมีค่าเป็น 0 ชั้นปีที่ 4 มีค่าเป็น 1

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง เจตนาในการเลือกคู่ครองและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง : ศึกษาตามหลักสมชีวิธรรม 4 ข้อครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นนิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รวมจำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์การแปลผล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
R ²	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
p	แทน	พื้นที่ใต้โค้งปกติตรงตำแหน่งของค่าสถิติที่คำนวณได้
t	แทน	ค่าสถิติที่พิจารณา t-distribution
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง คือ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง เจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว แบ่งเป็น 2 ส่วน

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง เจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

2.2 ผลการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรในทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนและตัวแปรทางสังคม ได้แก่ ตัวแปรเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง เจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของนิสิต นักศึกษา จำแนกตามลักษณะทั่วไป

ลักษณะทั่วไป		จำนวน (400 คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	249	62.3
	หญิง	151	37.8
ชั้นปี	ชั้นปีที่ 3	355	88.8
	ชั้นปีที่ 4	45	11.3
สถานภาพของมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	100	25.0
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	100	25.0
	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	100	25.0
	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	100	25.0
อายุ	20 ปี	100	25.0
	21 ปี	300	75.0

จากตาราง 1 พบว่า นิสิต นักศึกษาจำนวน 400 คน เป็นเพศชายจำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3 เพศหญิงจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 เป็นนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 88.8 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 11.3 โดยสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยแห่งละ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และนิสิต นักศึกษามีอายุ 20 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25 นิสิต นักศึกษามีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 75

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ในเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ($n = 400$ คน)

ตัวแปร	พิสัยของ คะแนน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
เจตคติทางตรง	-3 ถึง +3	2.04	0.89
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	-3 ถึง +3	1.84	1.01
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง	-3 ถึง +3	1.09	1.34
เจตคติทางอ้อม	1 ถึง 49	22.12	5.67
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	1 ถึง 49	19.15	6.52
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	1 ถึง 49	19.07	5.39
เจตนาในการเลือกคู่ครอง	-3 ถึง +3	1.71	0.99

จากตาราง 2 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง และเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองในทิศทางบวก ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 2.04$ และ 22.12) มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในทิศทางบวก ในระดับมากและปานกลางตามลำดับ ($\bar{x} = 1.84$ และ 19.15) มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมในทิศทางบวก ในระดับมากและปานกลางตามลำดับ ($\bar{x} = 1.09$ และ 19.07) รวมทั้งมีความตั้งใจในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกันในทิศทางบวก ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.71$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ในเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทางด้านศีลเสมอกัน ($n = 400$ คน)

ตัวแปร	พิสัยของคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เจตคติทางตรง	-3 ถึง +3	2.03	0.74
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	-3 ถึง +3	1.77	1.09
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง	-3 ถึง +3	1.06	1.37
เจตคติทางอ้อม	1 ถึง 49	23.57	4.64
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	1 ถึง 49	17.01	6.61
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	1 ถึง 49	17.02	5.24
เจตนาในการเลือกคู่ครอง	-3 ถึง +3	1.64	0.96

จากตาราง 3 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง และเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองในทิศทางบวก ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 2.03$ และ 23.57) มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในทิศทางบวก ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.77$ และ 17.01) มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และ มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมในทิศทางบวก ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.06$ และ 17.02) รวมทั้งมีความตั้งใจในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกันในทิศทางบวก ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.64$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามใน
เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
ทางด้านจาจะเสมอกัน ($n = 400$ คน)

ตัวแปร	พิสัยของ คะแนน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
เจตคติทางตรง	-3 ถึง +3	2.40	0.66
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	-3 ถึง +3	1.99	1.04
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง	-3 ถึง +3	1.43	1.14
เจตคติทางอ้อม	1 ถึง 49	21.97	4.84
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	1 ถึง 49	18.01	6.61
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	1 ถึง 49	18.22	5.71
เจตนาในการเลือกคู่ครอง	-3 ถึง +3	1.85	0.97

จากการตาราง 4 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง
และเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองในทิศทางบวก ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 2.40$ และ
21.97) มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในทิศทางบวก
ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.99$ และ 18.01) มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง
และ มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมในทิศทางบวก ในระดับมาก ($\bar{x} =$
1.43 และ 18.22) รวมทั้งมีความตั้งใจในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะ
เสมอกันในทิศทางบวก ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.85$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม
 ในเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่
 4 ทางด้านปัญญาเสมอกัน ($n = 400$ คน)

ตัวแปร	พิสัยของคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
เจตคติทางตรง	-3 ถึง +3	2.27	0.82
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	-3 ถึง +3	1.86	1.15
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง	-3 ถึง +3	1.73	1.00
เจตคติทางอ้อม	1 ถึง 49	23.21	7.95
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	1 ถึง 49	18.63	6.62
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	1 ถึง 49	17.56	5.48
เจตนาในการเลือกคู่ครอง	-3 ถึง +3	1.84	1.13

จากการตาราง 5 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง และเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองในทิศทางบวก ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 2.27$ และ 23.21) มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมในทิศทางบวก ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.86$ และ 18.63) มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมในทิศทางบวก ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.73$ และ 17.56) รวมทั้งมีความตั้งใจในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญญาเสมอกันในทิศทางบวก ในระดับมาก ($\bar{x} = 1.84$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรอิสระด้านรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวของนิสิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ($n = 400$ คน)

ตัวแปร	พิสัยของคะแนน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
แบบปล่อยปละ	1 ถึง 6	3.65	0.94
แบบปกป้อง	1 ถึง 6	3.77	0.95
แบบเปิดเสรี	1 ถึง 6	3.56	1.30
แบบประนีประนอม	1 ถึง 6	3.56	1.44

จากตาราง 6 พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65, 3.77, 3.56$ และ 3.56)

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง เจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

ในส่วนนี้ ได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณชนิด Stepwise (Multiple Regression Analysis) เพื่อเป็นการทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 โดยได้แบ่งผลการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4
2. ผลการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 โดยจำแนกตามตัวแปร

ตาราง 7 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม ทางด้านศรัทธาเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปร	r
เจตคติทางตรง & เจตคติทางอ้อม	.125*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.244**
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	.408**

จากตาราง 7 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองทางด้านศรัทธาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.125$, $p<.05$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมทางด้านศรัทธาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.244$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมทางด้านศรัทธาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.408$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 3

ตาราง 8 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอ (n = 400 คน)

ตัวแปร	r
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางตรง	.290**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	.355**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง	.215**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางอ้อม	.175**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.153**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	.222**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารแบบปล่อยปละ	.105*
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปกป้อง	-.044
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี	.084
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม	.068

จากตาราง 8 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.290, p<.01$ และ $r=.175, p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.355, p<.01$ และ $r=.153, p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.215, p<.01$ และ $r=.222, p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 ส่วนรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอ ยกเว้น รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือก

คู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.105, p<.05$) จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 7 บางส่วน

ตาราง 9 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม ทางด้านศีลเสมอกัน ($n = 400$ คน)

ตัวแปร	r
เจตคติทางตรง & เจตคติทางอ้อม	.132*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.424**
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	.345**

จากตาราง 9 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.132, p<.05$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.424, p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.345, p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 3

ตาราง 10 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปร	r
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางตรง	.175**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	.337**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง	.322**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางอ้อม	.287**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.297**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	.199**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารแบบปล่อยปละ	.091*
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปกป้อง	-.026
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี	.104*
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม	.102*

จากตาราง 10 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.175, p<.01$ และ $r=.287, p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.337, p<.01$ และ $r=.297, p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.322, p<.01$ และ $r=.199, p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 ส่วนรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกันยกเว้น รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอมมี

ความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.104$, $p<.05$ และ $r=.102$, $p<.05$) จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 7 บางส่วน

ตาราง 11 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม ทางด้านจาคะเสมอกัน ($n = 400$ คน)

ตัวแปร	r
เจตคติทางตรง & เจตคติทางอ้อม	.181**
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.343**
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	.332**

จากตาราง 11 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองทางด้านจาคะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.181$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมทางด้านจาคะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.343$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมทางด้านจาคะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.332$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 3

ตาราง 12 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปร	r
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางตรง	.258**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	.301**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง	.310**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางอ้อม	.206**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.302**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	.236**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารแบบปล่อยปละ	.060
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปกป้อง	.079
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี	.087
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม	.079

จากตาราง 12 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.258$, $p<.01$ และ $r=.206$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.301$, $p<.01$ และ $r=.302$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.310$, $p<.01$ และ $r=.236$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 ส่วนรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะเสมอกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 7

ตาราง 13 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม ทางด้านปัญญาเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปร	R
เจตคติทางตรง & เจตคติทางอ้อม	.178**
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.373**
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	.344**

จากตาราง 13 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองทางด้านปัญญาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.178$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมทางด้านปัญญาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.373$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมทางด้านปัญญาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.344$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 3

ตาราง 14 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปร	R
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางตรง	.363**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	.363**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง	.427**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางอ้อม	.160**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.404**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม	.213**
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารแบบปล่อยปละ	.014
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปกป้อง	-.032
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี	.005
เจตนาในการเลือกคู่ครอง & รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม	.004

จากตาราง 14 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.363$, $p<.01$ และ $r=.160$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.363$, $p<.01$ และ $r=.404$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 5 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.427$, $p<.01$ และ $r=.213$, $p<.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 ส่วนรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 7

ตาราง 15 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE	β	t	Sig.
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.260	.047	.267	5.511**	.000
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	.114	.035	.255	4.736**	.000
เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง	.246	.052	.223	3.261**	.000
แบบเปิดเสรี	.212	.127	.201	2.668**	.003
R ² = .222		F = 10.063		Sig. F = .000	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 15 พบว่า เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัย และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และตัวแปรเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว ร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ได้ร้อยละ 22.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .267 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .255 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .223 มหาวิทยาลัยของรัฐบาลมีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เท่ากับ .134 และรูปแบบการสื่อสารแบบเปิดเสรีเท่ากับ .201

ตาราง 16 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE	β	t	Sig.
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	.202	.033	.278	6.030**	.000
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.211	.044	.239	4.766**	.002
แบบปกป้อง	-.182	.058	-.179	-3.120**	.000
R ² = .217		F = 9.768		Sig. F = .000	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 16 พบว่า เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัย และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกันได้ร้อยละ 21.70 โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .287 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .239 และรูปแบบการสื่อสารแบบปกป้องเท่ากับ -.179

ตาราง 17 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE	β	t	Sig.
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	.183	.041	.215	4.410**	.000
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.184	.046	.198	3.954**	.000
เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง	.232	.072	.175	3.243**	.001
แบบเปิดเสรี	.115	.127	.160	1.024**	.003
แบบประนีประนอม	-.104	.113	-.143	-.845**	.004
R ² =.183		F=7.883		Sig. F =.000	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 17 พบว่า เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัย และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะเสมอกัน ได้ร้อยละ 18.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .01$) โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .215 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .198 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .175 และรูปแบบการสื่อสารแบบเปิดเสรีเท่ากับ .160 รูปแบบการสื่อสารแบบประนีประนอมเท่ากับ -.143

ตาราง 18 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน (n = 400 คน)

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE	β	t	Sig.
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	.401	.051	.355	7.900**	.000
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.216	.047	.221	4.613**	.000
เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง	.252	.067	.183	3.794**	.000
R ² = .309		F=15.801		Sig. F =.000	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 18 พบว่า เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัย และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาจะเสมอกัน ได้ร้อยละ 30.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .01$) โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .355 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .221 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .183

ตาราง 19 ค่าอิทธิพลของเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านรวม (n = 400 คน)

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE	β	t	Sig.
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม	.224	.036	.278	6.168**	.000
เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง	.376	.068	.257	5.552**	.000
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.217	.045	.233	4.888**	.000
R ² = .319		F = 16.539		Sig. F = .000	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 19 พบว่า เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัย และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านรวม ได้ร้อยละ 31.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .01$) โดยมีตัวแปรที่สามารถเข้าไปมีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .278 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .257 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .233

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวมี 4 แบบ ได้แก่ การสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissez-Faire) การสื่อสารภายในครอบครัวแบบการปกป้อง (Protective) การสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี (Pluralistic) และการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม (Consensual) กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน
6. เพื่อศึกษาอิทธิพลเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน จากตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ

สมมติฐานของการวิจัย

1. เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) กับการประเมินผลของการกระทำ (ei)) ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (nbi) กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (mci)) ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

3. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (ci) กับการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (pi)) ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

4. เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

5. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

6. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

7. รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

8. ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้างนี้ ประชากรเป็นนิสิต นักศึกษาชายหญิงที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเลือกโดยการสุ่มแบบแบ่งประเภทตามสถานภาพทางมหาวิทยาลัยจำนวน 4 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 400 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบวัด 8 ชุด มีรายละเอียดดังนี้
  - 2.1 แบบวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 8 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .902
  - 2.2 แบบวัดเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 16 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .885
  - 2.3 แบบวัดเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 20 ข้อ คัดค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบวัดเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง เท่ากับ .888
  - 2.4 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 4 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .885
  - 2.5 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 12 ข้อ คัดค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการเลือกคู่ครอง เท่ากับ .964
  - 2.6 แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 12 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .930
  - 2.7 แบบวัดการการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จำนวน 19 ข้อ คัดค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมต่อการเลือกคู่ครอง เท่ากับ .865
  - 2.8 แบบวัดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ มีจำนวน 27 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .798
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิต นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 4 สัปดาห์ คือ แบ่งเก็บเก็บกลุ่มตัวอย่างจาก 4 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยเก็บมหาวิทยาลัยละ 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายลักษณะของตัวแปร ใช้สถิติการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 1-7 และใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 8

สรุปผลการวิจัย

1. ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนสามารถใช้ในการอธิบายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสม ชีวีธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันของนิสิต นักศึกษาได้ ในการทดสอบสมมติฐานพบว่า

1.1 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองที่วัดทางตรงกับเจตคติต่อการเลือกคู่ครองที่วัดทางอ้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่วัดทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่วัดทางอ้อม การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่วัดทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่วัดทางอ้อมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวีธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน ทางด้านปัญญาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวีธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอมมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวีธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ร่วมกับการเพิ่มตัวแปรรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ และตัวแปรทางชีวสังคม สามารถเข้ามามีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันได้ ซึ่งจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า

2.1 เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวีธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน เพศอายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวีธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ร้อยละ

22.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .267 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .255 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .223 มหาวิทยาลัยของรัฐบาลมีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เท่ากับ .134 และรูปแบบการสื่อสารแบบเปิดเสรีเท่ากับ .201

2.2 เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน เพศอายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน ร้อยละ 21.70 โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .287 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .239 และรูปแบบการสื่อสารแบบปกป้องเท่ากับ -.179

2.3 เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาคะเสมอกัน เพศอายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาคะเสมอกัน ร้อยละ 18.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .215 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .198 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .175 และรูปแบบการสื่อสารแบบเปิดเสรีเท่ากับ .160 รูปแบบการสื่อสารแบบประนีประนอมเท่ากับ -.143

2.4 เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญญาเสมอกัน เพศอายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาคะเสมอกัน ร้อยละ

30.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < .01$) โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .355 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .221 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .183

2.5 เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญญาเสมอกัน เพศอายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านรวมร้อยละ 31.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < .01$) โดยมีตัวแปรที่สามารถเข้าไปมีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .278 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .257 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .233

อภิปรายผล

การอภิปรายผลจะแยกพิจารณาเป็น 3 ประเด็น ตามความสำคัญของปัญหาดังนี้

1. การนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนไปใช้ในการศึกษาเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันของนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

2. การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันของนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จากตัวแปรทางโครงสร้างของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ร่วมกับการเพิ่มตัวแปรทางสังคม คือ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำนาย

3. แนวทางการปรับเปลี่ยนเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน โดยอาศัยผลจากการวิจัย

ส่วนที่ 1 การนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนไปใช้ในการศึกษาเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสม ชีวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันของนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

1.1 เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) กับการประเมินผลของการกระทำ (ei)) ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน ผลจากการศึกษาพบว่า เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง ทางด้านศรัทธาเสมอกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .125 ($p<.05$) ทางด้านศีลเสมอกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .132 ($p<.05$) ทางด้านจาคะเสมอกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .181 ($p<.01$) ทางด้านปัญญาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .178 ($p<.01$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ทั้งนี้เป็นเพราะเจตคติต่อพฤติกรรมตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีหนึ่งองค์ประกอบคือ อารมณ์ความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยมีพื้นฐานมาจากความเชื่อเชิงประเมินค่ากล่าวคือ เจตคติทางตรงและเจตคติทางอ้อมมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน เจตคติทางตรงที่ใช้วัดในงานวิจัยจะตั้งอยู่บนนิยามขององค์ประกอบด้านความรู้สึกเพียงองค์ประกอบเดียว และเจตคติทางอ้อมนั้น จากแนวคิดทฤษฎีของไอเซน (Ajzen) เจตคติทางอ้อมมาจากความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ และกับการประเมินผลของการกระทำซึ่งจะมีความใกล้เคียงกับองค์ประกอบของความรู้สึก จากแนวคิดนี้ เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยจะเห็นถึงความสอดคล้องของคำตอบที่ได้จากการวัดเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับการวัดเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กันไปทางทิศทางบวกพบว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษาที่มีความเชื่อว่า การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันเป็นสิ่งที่ให้ผลทางบวก ว่าเป็นสิ่งที่ดี ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของไอเซน และแมดเดน (Ajzen and Maddan.1986) พบว่า เจตคติทางตรงต่อการมาเรียนวิชาหนึ่ง และเป้าหมายในการได้เกรด A มีความสัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของเรวดี วัฒนกุลโกศล (2533) พบว่า เจตคติทางตรงต่อพฤติกรรมการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากงานวิจัยดังกล่าวสามารถสนับสนุนได้ว่าเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง กล่าวได้นิสิต นักศึกษามีเจตคติทางตรงและเจตคติทางอ้อมต่อ

การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 โดยนิสิต นักศึกษาเห็นด้วยว่าการเลือกคู่ครองควรเลือกบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน

1.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (nbi) กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (mci)) ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน ผลจากการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ทางด้านศรัทธาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .244 ($p < .01$) ทางด้านศีลเสมอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .424 ($p < .01$) ทางด้านจาคะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .343 ($p < .01$) ทางด้านปัญญาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .373 ($p < .01$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้นๆ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงขึ้นอยู่กับผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน ซึ่งเป็นความเชื่อที่ว่าบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในกลุ่มอ้างอิงประสงค์จะให้ตนทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า ตนต้องการทำตามที่กลุ่มอ้างอิงแต่ละกลุ่มต้องการให้ตนทำเพียงใด กลุ่มอ้างอิงในที่นี้ คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อบุคคลผู้นั้น เช่น พ่อแม่ เพื่อน หรือบุคคลรอบข้างที่มีความสำคัญต่อเขา จากแนวคิดนี้ เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยจะเห็นถึงความสอดคล้องของคำตอบที่ได้จากการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางบวก พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษาจะประเมินความคิดเห็นของกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด ควบคู่กับความต้องการที่จะกระทำตามความคิดเห็นของกลุ่มอ้างอิงเหล่านั้น เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษาความเชื่อว่า บิดามารดา เพื่อน หรือบุคคลอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมที่มีความคิดเห็นว่า ควรเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน และกลุ่มตัวอย่างต้องการที่จะทำตามความคิดเห็นนั้น กลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษาประเมินว่าความคิดเห็นในภาพรวมว่า บุคคลที่มีความสำคัญต่อนิสิต นักศึกษาคิดว่า นิสิต นักศึกษาควรเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน จากแนวคิดดังกล่าว ผลการศึกษานี้

สอดคล้องกับงานวิจัยของฟิชไบน์ และชแทสซัน (Fishbein and Stasson, 1991) พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อพฤติกรรมการเข้าร่วมอบรมประจำภาคเรียนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.67$, $p<.001$) และงานวิจัยของราชัญ บุญธิมา (2536) พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากงานวิจัยสามารถสนับสนุนได้ว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง กล่าวได้ว่านิสิต นักศึกษามีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 โดยนิสิต นักศึกษาเห็นด้วยว่าการเลือกคู่ครองควรนำความคิดเห็นของบุคคลรอบข้างที่มีความสำคัญต่อตัวของนิสิต นักศึกษาเองเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจเลือกบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ศรัทธาเสมอ กัน ศีลเสมอ กัน จาคะเสมอ กัน และปัญญาเสมอ กัน

1.3 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวก การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม (ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม (ci) กับการรับรู้อำนาจของปัจจัยควบคุม (pi)) ทางด้านศรัทธาเสมอ กัน ทางด้านศีลเสมอ กัน ทางด้านจาคะเสมอ กัน และทางด้านปัญญาเสมอ กัน ผลจากการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมที่วัดโดยทางอ้อม ทางด้านศรัทธาเสมอ กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .408 ($p<.01$) ทางด้านศีลเสมอ กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .345 ($p<.01$) ทางด้านจาคะเสมอ กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .332 ($p<.01$) ทางด้านปัญญาเสมอ กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .344 ($p<.01$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า เป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม และการรับรู้การควบคุม ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุม เป็นความเชื่อเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีทรัพยากรหรือโอกาสที่จำเป็นในการทำพฤติกรรม จากแนวคิดนี้ เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยจะเห็นถึงความสอดคล้องของคำตอบที่ได้จากการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองกับการวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางบวก พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษาจะคาดคะเนที่จะพบเกี่ยวกับปัจจัยควบคุมในการเลือกคู่ครองตามหลัก

สมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน รวมถึงประเมินว่าสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสนับสนุนการกระทำ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะใช้ข้อมูลเหล่านี้ประกอบการประเมินว่า การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันเป็นสิ่งที่ง่าย และเขาสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง จากแนวคิดดังกล่าว ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของไอเซน และไดร์เวอร์ (Ajzen and Driver, 1991) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมการกระทำกิจกรรมนั้นหนทางการทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมการกระทำกิจกรรมนั้นหนทางการทางอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของมณฑนา สิริรัตโนภาส (2538) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคโลหิตทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคโลหิตทางอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากงานวิจัยสามารถสนับสนุนได้ว่าการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครอง กล่าวได้นิสิต นักศึกษามีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 โดยนิสิต นักศึกษารับรู้ว่าเป็นการยากหรือง่ายที่จะทำการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน

1.4 เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองและเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน ผลจากการศึกษาพบว่า เจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางตรงและเจตคติต่อการเลือกคู่ครองทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .290 ($p < .01$) และ .175 ($p < .01$) ทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .175 ($p < .01$) และ .287 ($p < .01$) ทางด้านจาคะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .258 ($p < .01$) และ .206 ($p < .01$) ทางด้านปัญญาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .363 ($p < .01$) และ .160 ($p < .01$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ทั้งนี้เพราะเจตคติทางตรงและเจตคติทางอ้อมมีลักษณะที่คล้ายเคียงกัน กล่าวคือ เจตคติทางตรงในงานวิจัยนี้จะใช้เจตคติอยู่บนนิยามขององค์ประกอบด้านความรู้สึกเพียงองค์ประกอบเดียว ส่วนเจตคติทางอ้อมนั้นมาจากความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ และการประเมินผลของการกระทำซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะที่ใกล้เคียงกับ

ความรู้สึก เจตคติต่อพฤติกรรม เป็นการประเมินทางบวก-ลบของบุคคลต่อการกระทำนั้นหรือเป็นความรู้สึก โดยส่วนรวมของบุคคลที่เป็นทางบวก-ลบ หรือสนับสนุน-ต่อต้านการกระทำนั้นๆ โดยทั่วไป ถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อการทำพฤติกรรมนั้นมากเท่าใด บุคคลก็ควรจะมีเจตนาหนักแน่นที่จะทำพฤติกรรมมากเท่านั้น หรือทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีเจตคติทางลบต่อการทำพฤติกรรมมากเพียงใด บุคคลก็ควรมีเจตนาหนักแน่นที่จะไม่ทำพฤติกรรมมากเพียงนั้น จากแนวคิดดังกล่าว ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของของไอเซน และแมดเดน (Ajzen and Maddan.1986) พบว่า เจตคติทางตรงต่อการมาเรียนวิชาหนึ่ง และเป้าหมายในการได้เกรด A มีความสัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นงานวิจัยที่สนับสนุนทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนว่าเจตคติทางตรงและเจตคติทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 และมีงานวิจัยเกี่ยวกับเจตนาต่อการเลือกคู่ครอง ดังเช่นงานวิจัยของสุภาพร วิวัฒน์อัศวิน (2546) พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติในการมีคู่ครองของบุคลากรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปจรรย์ วัฒนาก (2546) พบว่า นิสิตมีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองอยู่ในระดับสูง

1.5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอ กัน ทางด้านศีลเสมอ กัน ทางด้านจาคะเสมอ กัน และทางด้านปัญญาเสมอ กัน ผลจากการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอ กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .355 ($p<.01$) และ .153 ($p<.01$) ทางด้านศีลเสมอ กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .337 ($p<.01$) และ .297 ($p<.01$) ทางด้านจาคะเสมอ กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .301 ($p<.01$) และ .302 ($p<.01$) ทางด้านปัญญาเสมอ กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .363 ($p<.01$) และ .404 ($p<.01$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง เป็นการประเมินความเชื่อของบุคคลที่มีต่อความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญสำหรับเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้นๆ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม เป็นผลรวมของผลคุณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงนี้จะเป็นตัวกำหนดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ความเชื่อของกลุ่มอ้างอิงเป็นความเชื่อของบุคคลที่ว่า บุคคลเฉพาะหรือกลุ่มคนเฉพาะคิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งจากแนวคิดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความคล้ายคลึงใกล้เคียงกันทางด้านการประเมินความเชื่อของบุคคล ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญสำหรับเขา จากแนวคิดนี้ ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอาร์วอร์น รุ่งทวิวิช (2541) พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของตรศมน เชิดชูสีมา (2549) พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในเชิงบวก ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเชื่อว่า กลุ่มอ้างอิง ได้แก่ ญาติ สามี หรือ ภรรยา เพื่อน หรือเพื่อนบ้าน ครู หรืออาจารย์ และเด็กนักเรียน หรือบุตรหลาน คิดว่าเขาควรสนับสนุนให้นักเรียนกวดวิชา ผู้ปกครองเพศหญิงมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าผู้ปกครองเพศชาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

1.6 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน ผลจากการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .215 ($p<.01$) และ .222 ($p<.01$) ทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .322 ($p<.01$) และ .199 ($p<.01$) ทางด้านจาคะเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .310 ($p<.01$) และ .236 ($p<.01$) ทางด้านปัญญาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .427 ($p<.01$) และ .213 ($p<.01$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 6 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง เป็นการสะท้อนถึงความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการรับรู้ความยากง่ายในการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม จะเห็นได้ว่าตัวกำหนดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม จากแนวคิดนี้การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมมีความคล้ายคลึงกัน ผลการวิจัยนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอาร์วอร์น รุ่งทวิวิช (2541) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงมี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ โพธิ์วัน (2546) พบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อกีฬาทางตรงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อกีฬาทางอ้อม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r=.511$)

1.7 รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน ผลจากการศึกษาพบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบปล่อยปละกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .105 ($p<.05$) รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอมกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .104 ($p<.05$ และ .102 ($p<.05$) เป็นไปตามสมมติฐาน 7 รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบเปิดเสรี และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวแบบประนีประนอม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน และทางด้านจาคะเสมอกัน จากผลการวิจัยจะสอดคล้องกับงานวิจัยของพนัสม์ อุปถัมภ์ (2548) พบว่า รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

ส่วนที่ 2 การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันของนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จากตัวแปรทางโครงสร้างของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ร่วมกับการเพิ่มตัวแปรทางสังคม คือ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำนาย

2.1 ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ร้อยละ 22.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>.01$) โดยมี

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .267 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .255 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .223 มหาวิทยาลัยของรัฐบาลมีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 เท่ากับ .134 และรูปแบบการสื่อสารแบบเปิดเสรีเท่ากับ .201 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 8 ทั้ง 3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลสามารถทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรศมน เชิดชูสีมา (2549) พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในเชิงบวก ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเชื่อว่า กลุ่มอ้างอิง ได้แก่ ญาติ สามี หรือ ภรรยาเพื่อน หรือเพื่อนบ้าน ครู หรืออาจารย์ และเด็กนักเรียน หรือบุตรหลาน คิดว่าเขาควรสนับสนุนให้นักเรียนกวดวิชา ผู้ปกครองเพศหญิงมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่า ผู้ปกครองเพศชายที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 งานวิจัยของสุภาพร วิวัฒน์อัศวิน (2546) พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายทัศนคติในการมีคู่ครองของบุคลากรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของรวิญเกล้า ชาตะวราหะ (2543) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยได้รับพฤติกรรมคาดหวังจากครู มีการรับรู้ความสามารถของตนด้านคณิตศาสตร์ต่ำกว่าผู้เรียนที่เรียนโดยไม่ได้รับพฤติกรรมคาดหวังจากครู ผู้เรียนที่เรียนโดยมีการเตือนตนเองมีความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนโดยไม่มีการเตือนตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของจิระนันท์ พากเพียร (2540) พบว่า ตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถทำนายเจตนาที่จะทำพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวสามารถทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพันธ์มภ์ อุปถัมภ์ (2548) พบว่า รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี (Pluralistic) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง (Protective) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ (Laissez-Faire) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส

2.2 ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ ที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ ที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือก

คู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปะ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม ร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปะ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกันร้อยละ 21.70 โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .287 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .239 และรูปแบบการสื่อสารแบบปกป้องเท่ากับ -.179 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 8 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของจิระนันท์ พากเพียร (2540) พบว่า ตัวแปรตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ได้แก่ เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถทำนายเจตนาที่จะทำพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาคะเสมอกัน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ ที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาคะเสมอกัน เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปะ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาคะเสมอกัน ร้อยละ 18.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .01$) โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การ

รับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .215 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .198 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .175 และรูปแบบการสื่อสารแบบเปิดเสรีเท่ากับ .160 รูปแบบการสื่อสารแบบประนีประนอมเท่ากับ -.143 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 8 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาะเสมอกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของวงศ์ศรีแสงบรรจง (2545) พบว่า เจตคติต่อการกระทำพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ของครูคณิตศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ ที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัย ทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านปัญหาเสมอกัน ร้อยละ 30.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .01$) โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .355 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .221 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .183 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 8 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ เจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านจาะเสมอกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณโพธิ์วัน (2546) พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรงร่วมกันอธิบายเจตนาในการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาได้ร้อยละ 14.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า

สัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาทางตรงเท่ากับ .333 ($p < .05$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชชิตา สุกิจปาณีนิจ (2547) พบว่า ทักษะคิดต่อการทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกาย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกาย และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายสามารถทำนายความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.5 ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านรวม ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทางชีวสังคม เจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรง และรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวทั้ง 4 แบบ ที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านรวม เพศ อายุ สถานภาพทางมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง และชั้นปี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเสรี รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม และเจตคติต่อการเลือกคู่ครอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม มีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านรวม ร้อยละ 31.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .01$) โดยมีตัวแปรที่สามารถเข้าไปมีอิทธิพลต่อเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเท่ากับ .278 เจตคติต่อการเลือกคู่ครองเท่ากับ .257 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .233

ส่วนที่ 3 แนวทางการปรับเปลี่ยนเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน โดยอาศัยผลจากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันคือ การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จากผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมสามารถทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทางด้านศรัทธา

เสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน ส่วนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกัน กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันสูง และมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทางด้านศีลเสมอกันสูง ดังนั้นในการส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษามีความตั้งใจในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน จำเป็นต้องคำนึงถึงความเชื่อเกี่ยวกับผลที่จะได้รับจากการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน การประเมินผลจากการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน ความเชื่อเกี่ยวกับการมีโอกาสนี้เลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน และการรับรู้ถึงอำนาจในการควบคุมปัจจัยดังกล่าวที่กลุ่มตัวอย่างมีอยู่เดิม เพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับเปลี่ยนความตั้งใจในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้านที่เหมาะสม โดยอาศัยวิธีการทางจิตวิทยาในการเปลี่ยนความเชื่อเดิม พร้อมทั้งปลูกฝังความเชื่อที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้านต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปเสริมสร้างความพร้อมในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกันในกลุ่มนิสิต นักศึกษา หรือกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการปลูกฝังความเชื่อที่เกี่ยวกับผลของการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน และเป็นประโยชน์พื้นฐานต่อบุคคลที่เตรียมความพร้อมในการเลือกคู่ครอง ช่วยให้เกิดปัญหาการหย่าร้าง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1) ควรประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ในการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ทางด้านศรัทธาเสมอกัน ทางด้านศีลเสมอกัน ทางด้านจาคะเสมอกัน และทางด้านปัญญาเสมอกัน เพื่อเป็นการทดสอบความสามารถของทฤษฎี และมีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการเลือกคู่ครองตามหลักสมชิวีธรรม 4 ทั้ง 4 ด้าน ว่ามีตัวแปรอื่นที่นอกเหนือจากตัวแปรรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวหรือไม่ที่สามารถทำนายได้เพียงได้ก็ตัว

2) เพื่อเป็นการยืนยันในเชิงประจักษ์ว่า การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม4 นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตสมรส ก็ควรศึกษาว่าผู้ที่มีการเลือกคู่ครองตามหลักนี้ ประสบความสำเร็จจริงหรือไม่ ซึ่งอาจศึกษาในแบบระยะยาว หรือศึกษาเป็นรายกรณี หรือการศึกษาแบบสหสัมพันธ์ ซึ่งสองแบบหลังอาจไม่สามารถระบุความเป็นเหตุและผลได้ชัดเจน

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิพานิชย์.(2518).ความสัมพันธ์ในครอบครัว.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- กรพันธ์ พรหมศิริ.(2537).ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการเลือกคู่ครองของ
นายทหารเรือ.ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา.คณะรัฐศาสตร์
กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรองทิพย์ จันแยม.(2538).ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อบุคคล
กับการยอมรับค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น.วิทยานิพนธ์ (นศ.ม.)
ภาควิชาประสมสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา ปฏิยุทธ์.(2541).ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและอำนาจแห่งตนในการควบคุม
ทางสุขภาพที่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทาง
เพศสัมพันธ์ ของนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัด นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
สังคมศาสตร์ (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชนิษฐา โพชนุกูล.(2522).ทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อการเลือกคู่ครอง และการ
วางแผนครอบครัว.วิทยานิพนธ์ (สศ.ม.) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ กรุงเทพฯ:บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- งามตา วนินทานนท์.(2536).ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่
เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร.รายงานการวิจัยฉบับที่ 50. สถาบันวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- งามตา วนินทานนท์.(2538). ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่
เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร.สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ:บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- งามตา วนินทานนท์.(2545).รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องการวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและ
ผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- จรรยา สุภาพ..หลักสูตรศาสตรบัณฑิตพื้นฐาน.ปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 (ไทยวัฒนาพานิช 2526) หน้า
326-327.
- จรรยา เศรษฐบุตร.(2536).ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัว และอิทธิพล
ภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัด

- บุรุษย์.ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปันจิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิรวัดนา มั่นยืน.(2536).ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาและทางจิตของนิสิตในกรุงเทพมหานคร.ปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิรวัดนา มั่นยืน และรุ่งทิพย์ สมานรักษ์.(2536).การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการหลบหนีการเรียนของ นักเรียนมัธยมศึกษา : รายงานการวิจัย.กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- จิระนันท์ พากเพียร.(2540).การทำนายและอธิบายพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล ในคลินิกทันตกรรมของนักศึกษาทันตภิบาล : ทดสอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.วิทยาศาสตร์ (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา.(2538).สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาเบื้องต้น.ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จันเพ็ญ คุปต์กาญจนากุล.(2526).ตัวแบบสมมุติฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส : การทดสอบเฉพาะกรณีข้าราชการกระทรวงอุตสาหกรรม.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑานาฏ ผดุงเจริญ.(2543).อิทธิพลของรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองและการสมรส: ศึกษาเฉพาะนักศึกษาปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อมวลชน).คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉันทนา วุฒิไกรจารี.(2544).การศึกษาปัจจัยก่อนการสมรส ปัจจัยการเลือกคู่ครองและทัศนคติต่อการสมรสระหว่างแรงงานที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรส: ศึกษากรณีแรงงานในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคมบัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ฉันทชนก สายสมบัติ.(2541). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางเลือกคู่ครองของนายทหาร สังกัดบก.ทหารสูงสุด. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อมวลชน).คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์.(2524). เพศศึกษาแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์ และวิธาน สุชีวกุปต์.(2538).หลักหารดำรงชีวิตในสังคม.กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ไชย ณ พล.(2542).จิตวิทยาแห่งความรัก : หลักการเลือกคู่ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และการ
อยู่คนเดียวอย่างล้ำค่า.กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์.(2515).ประมวลคำสอนสังคมวิทยาชนบท.คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฐานันดร เปียศิริ .(2545).ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน
ไฟฟ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันพัฒนศึกษาศาสตร์.

ดนัย ไชยโยธา.(2546).ความรักกับจุดหมายของชีวิต.กรุงเทพฯ : โอเดียร์สโตร์.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ.(2533).เค้าโครงการวิจัย “ความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธ
ศาสนาที่เกี่ยวกับสุขภาพจิต การทำงาน และจริยธรรมของคนไทย”.เสนอเพื่อขอ
ทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.อัดสำเนา.

เดือนจิตต์ พลสังข์.(2543).ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเรื่องการเลือกคู่ครองของนักศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตร สาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร กระทรวง
สาธารณสุข.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. วิทยาศาสตร์ (สาธารณสุขศาสตร์) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทวีศักดิ์ ธีระบัญชาศักดิ์.(2543).การศึกษาความคิดเห็นต่อการคบเพื่อนต่างเพศ การเลือก
คู่ครองและการสมรสของนักเรียนนายร้อยตำรวจ.วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรม
หาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ธวัชชัย ศรีพรงาม.(2547).ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่าง
ปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและปั่นด้าย.ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรม
หาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.

ธีระพร อูวรรณโณ.(2535).เจตคติ:การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก.กรุงเทพมหานคร : คณะครุ
ศาสตร์ กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(อัดสำเนา).

- ธรรมนูญ กิติกุล.(2542).ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักเรียนนายร้อยตำรวจ.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศึกษาศาสตร์ (ประชากรศึกษา) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธรรมนูญ นวลใจ. .ดร., ศาสตราจารย์และศิลปินแห่งการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ.
(กรุงเทพมหานคร:สยามการพิมพ์).
- นภา ปิยะศิรินันท์.(2541).ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของ
นักศึกษาสถาบันราชภัฏ. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม
กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิภา นิธยาณ.(2520).การปรับตัวและบุคลิกภาพ : จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต.กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิภาพร โชติสุตเสนห์.(2545).ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม
กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ถวิล ธาราโกษณ์ และศรัณย์ ดำริสุข.(2543).พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน.กรุงเทพฯ :
อักษราพิพัฒน์.
- ถาวร แซ่ตั้ง.(2529).การทำนายพฤติกรรมกรรมการเลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ภาสกร รัตนปนัดดา.(2544).การเปรียบเทียบแรงจูงใจและคุณลักษณะในการเลือกคู่ครอง
ระหว่างผู้ที่มีการทำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ.ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม. คณะจิตวิทยาสังคม กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวัน ภูจุญกุล.(2546).ความคิดเห็นของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีต่อการมี
เพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส.ปริญญาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์.
คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภัสสร ลิมานนท์.(2529).โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษา ทศนคติ และค่านิยมของสตรีไทย
เกี่ยวกับการสมรส.สถาบันประชากรศาสตร์ กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- มาลีรัตน์ วงศ์ฤทธิ์.(2541).ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีพฤติกรรม
ตามแผนในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมมารดาต้านการป้องกันโรคติดเชื้อเฉียบพลัน

- ระบบหายใจในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี.วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต. วิทยาศาสตร์ (สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มาลาภรณ์ บุตรเมฆ.(2540).การสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตสมรส
วัยรุ่น.ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.(2537).หลักและทฤษฎีการสื่อสาร.พิมพ์ครั้งที่ 10 ,2 เล่ม
(นนทบุรี : สุโขทัยธรรมราช): 2 : 636-639.
- มนต์ฤดี กรองแฉว.(2539).การทดลองเพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อการปฏิบัติทางเพศของนักเรียน
วัยรุ่นโดยใช้สื่อ náกั้ว.ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ
กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประทีป จินนี่.(2540).เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับ
พฤติกรรม(วป.521).สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประชิด สุขอนันต์.(2545).ปัจจัยส่วนบุคคลและสถานการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสุขและ
พฤติกรรมฆ่าตัวตายในนักเรียนมัธยมศึกษา. ภาควิชาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะ
พัฒนาสังคม กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประพิมพร อันพาพรหม.(2543). ศึกษาเรื่องการศึกษาค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทาง
เพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) ภาควิชาพลศึกษา สาขาสุขศึกษา กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ.(2526). ทักษะคิด: การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย .
กรุงเทพมหานคร: พีระพัฒนา.
- ประสาธ อิศรปรีดา.(2523). จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- ปจรรย์ วัฒนกร.(2546).ทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อการเลือกคู่ครอง.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.(2543). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียา อันตระกูล. (2522). ความรู้และทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขต
กรุงเทพมหานครในด้านเพศศึกษาและการวางแผนครอบครัว. ปริญญาลังคมวิทยา

มหาวิทยาลัย สาขาสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์ กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พะเยาว์ ละกะเต็บ.(2538). ตัวแบบสมมุติฐานการยอมรับเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส. วิทยานิพนธ์
สังคมวิทยามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรมนต์ โอโบอ้อม.(2548).ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้การอบรมปลูกฝังอย่าง
เหมาะสมจากบิดามารดาของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น.ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
คณะพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พรรัก อินทามระ.(2536).การศึกษาผลของการเล่นสร์สร้างแบบชี้แนะกับแบบกึ่งชี้แนะที่มีต่อ
การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุและความคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน.ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พรทิพย์ วงศ์เพชรสง่า.(2528). การยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษา
มหาวิทยาลัย:การศึกษาเบื้องต้น. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยามหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต).(2532).พุทธธรรม.กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พัฒน์ สุจันงค์.(2532).สังคมกับปัญหาสภาวะแวดล้อม.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

พรรณี (ชูชัย) เจนจิต.(2528).จิตวิทยาการเรียนการสอน : จิตวิทยาการศึกษาสำหรับครูในชั้น
เรียน .พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง).กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.

พรรณทิพา เหมแหวน.(2543).ตัวแปรบางประการจากโมเดลความเชื่อด้านสุขภาพ การรับรู้
ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วย
ติดเชื้อเอดส์ ที่มารับบริการคลินิกภูมิคุ้มกัน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ.(2536).จิตวิทยาครอบครัว. [กรุงเทพฯ] : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2538).วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง
ล่าสุด).สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก และอ้อมเดือน สดมณี.(2529).การยึดหลักทางศาสนาในการดำเนิน
ชีวิตของชาวชนบทไทยและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง. [กรุงเทพฯ] : สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พูนผล สุวรรณพัฒน์.(2516).อิทธิพลของการศึกษาที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณี
เกี่ยวกับครอบครัวและการสมรสในเขตเทศบาลจังหวัดสุรินทร์.ปริญญาศึกษาศาสตร

- มหาวิทยาลัย สาขาการศึกษาศาสตร์ (พัฒนาชุมชน) กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน.(2518).ลักษณะสังคมไทย.กรุงเทพฯ] : บพิธ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
- ยุทธนา ภาระนันท์ และ นิภาพร โชติสุดเสนห์.(2545).ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ป้องกันโรคเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ในทหารเกณฑ์.รายงานการวิจัย สำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ยุพิน จันทรเรือง.(2530).ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาถิ่นล้านนา ที่มีต่อทักษะการพูด และทักษะการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใน เขตการศึกษา 8.วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โยธิน ต้นสนยุทธ และคนอื่น ๆ.(2533).จิตวิทยา.กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รัตนา พุ่มสุวรรณ.(2544).คำนิยามต่อพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาปริญญาตรี สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รัชชิตา สุกิจปาณีนิจ.(2547).การศึกษาพฤติกรรมประหยัดในการซื้อเครื่องแต่งกายของนิสิตชั้น ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัฐเกล้า ชาตะวราหะ.(2543).ผลของการเตือนตัวเองของผู้เรียนและพฤติกรรมคาดหวังของครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ความสามารถของตน และความสนใจในวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อีสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รุจิเรศ พิษิตานนท์.(2546). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมฉลาดเลือกกินของ นักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รุจิเรข แพทย์คุณ.(2546). ปัจจัยทางชีวสังคมและสัมพันธภาพของพ่อกับแม่ และพ่อแม่กับลูก ที่ เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการมีคูครองของพนักงานบริษัทไทยแอร์พอร์ตส์กราวด์ เซอร์วิส เซส จำกัด . สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รัชนิกร เศรษฐ์.(2528).สังคมวิทยาชนบท.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- รานี ศิลปะชัย.(2547).ความสัมพันธ์ทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา : ศึกษากรณี จังหวัดระยอง.ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

.....ราชบัณฑิตยสถาน.2542.พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.

กรุงเทพมหานคร : เว็บ<http://rirs3.royin.go.th/riThdict/lookup.htm>

วรรณดี แสงประทีปทอง.(2544).เจตคติ : แนวคิด วิธีการวัดและมาตรวัด.[นนทบุรี] : สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วรรณภากรณ์ โภคภิรมย์.(2545).การดำรงชีวิตสมรสที่ยั่งยืนในทัศนะของผู้ที่เคยแต่งงานแล้ว.

ภาคินพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วรรณภา กริระตระกูล.(2545).พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน.ภาคินพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วรรณี วรรณชาติ.(2541).ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนแบบเสี่ยง
เอ็ดส์ของนักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย. ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะ
พัฒนาสังคม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วงศ์ศรี แสงบรรจง.(2545).การทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
คณิตศาสตร์ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต. ครุศาสตร์ (การศึกษาคณิตศาสตร์) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชุดา มาตันบุญ. (2544). การสื่อสารเพื่อการเลือกคู่ครองของกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบเที่ยว
กลางคืน. ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาอิสระ กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิลาสินี พึ่งลัดดา.(2545).การเลือกคู่ครองของคนไทยเชื้อสายจีน : กรณีศึกษาในเขตเทศบาล
นคร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศิลปศาสตร์ (ประชากรศึกษา)
กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิทวัส ช่างคร.(2544).ค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมในชุมชนมัสยิดมหานาค.
วิทยานิพนธ์ (มณ.ม.) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัด
สำเนา.

ตรศมน เชิดชูสีมา.(2549).การศึกษาทัศนคติ ความเชื่อ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของ
ผู้ปกครองที่มีต่อการสนับสนุนให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกวดวิชา.ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ศิริสุข ยืนหาญ.(2533).แบบแผนการเลือกคู่ครอง : ศึกษาเฉพาะประชากรในเขต กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ (สม.ม.). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี.(2531).เจตคติ.กรุงเทพฯ : ดี.ดี. บุ๊คส์ไตร์.
- ศักดิ์ สามูล .(2545).ศึกษาเรื่องการศึกษาค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) ภาควิชาพลศึกษา สาขาสุขศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์พิสุทธิ์ อัครสิริวิรุณ.(2544).ความคาดหวังของวัยรุ่นที่มีต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สังคมศาสตร์ (วิจัยประชากรและสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คันสนีย์ นิโรจน์.(2545).ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภชัย สุพรรณทอง.(2544).ปัจจัยทางจิตและสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้งอย่างมีจริยธรรมของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ.ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริวรรณ โพธิ์วัน.(2546).ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนาในการกระทำพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬาและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อการเล่นกีฬา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคกลาง ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน.ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริวรรณ ทิมวงศ์.(2532).อิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวชนชั้นล่างที่มีลักษณะอำนาจนิยมในสังคมไทย.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร สิริยากุล.(2534).การศึกษาทัศนคติของบุตรวัยรุ่นที่มีต่อรูปแบบการสื่อสารในครอบครัว. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริพิชญ์ กฤษณะเสรี.(2546).ค่านิยมของวัยรุ่นไทยเกี่ยวกับความรัก คู่ครอง และการแต่งงาน. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนเา.

- สรินยา แก้วจินดา. (2544). การเลือกคูครองของพยาบาลสังกัดโรงพยาบาลของรัฐใน กรุงเทพมหานคร.ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สิริพรรณ บุรี.(2548).ปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนักเรียนช่วง ชั้นที่ 3 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สิรินธร วงศ์ทองศักดิ์. (2545). ความแตกต่างระหว่างเพศและอายุในการเลือกคุณสมบัติของ คู่ครอง. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สินีนางู หงส์ระนัย.(2545).ผลของวิธีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจต่อเจตคติ ความเชื่อ การ คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม เจตนา และพฤติกรรมของมารดา ที่เจตนาจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หรือเลี้ยงลูกด้วยนมผสม.วิทยานิพนธ์ (ศศ.ม.) สาขา จิตวิทยาสังคม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ พันศิริพัฒน์.(2546).ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเจตคติต่อการใช้โทรศัพท์และการคล้อย ตามกลุ่มอ้างอิงกับการเลือกใช้โทรศัพท์ ของนักศึกษาโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรี บริหารธุรกิจ.ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกธุรกิจศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมจิตต์ จุลสัมพันธ์สกุล.(2548).อิทธิพลของการใช้สารชักจูงที่มีผลต่อการยอมรับการใช้บริการ ไปรษณีย์ประกันชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต คณะพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์.
- สำราญ วรเดชะคงคา.(2534).ผลของการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่มีต่อการพัฒนาจิตลักษณะ ของนักเรียนที่เข้าโครงการบรรพชาภาคฤดูร้อน ที่วัดม่วง เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร.ปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรม ศาสตร์ประยุกต์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน มิตร.
- สร้อยวลัย สุขดา (2543) ศึกษาเรื่องการศึกษาค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของ นักศึกษา ในมหาวิทยาลัยของรัฐ.วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) ภาควิชาพลศึกษา สาขาสุข ศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุชา จันทรเฒ. (2519). จิตวิทยากับการดำรงชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล.
- สุชา จันทรเฒ.(2529). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ และวรรณ โสมประยูร.(2521).เพศศึกษา.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ และ วรรณ โสมประยูร.(2544). เพศศึกษาระดับประถม : วัยแรกเริ่ม. กรุงเทพฯ:สุภาพใจ.
- สุทธิวรรณ ชินสาย.(2548).เจตคติต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาสุศึกษา กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุชาติ นันทินันต์.(2537).ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพล ปธานวนิช.(2534).เกณฑ์การเลือกคู่ครองที่มีผลต่อความมั่นคงของสถาบันครอบครัว. วิทยานิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภาวดี เตชะเกรียงศักดิ์.(2535).ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส ของสตรีสมรสวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่ทำงานแล้ว ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (ศส.ม.) ภาควิชาจิตวิทยา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร วิวัฒน์อัศวิน.(2546). ปัจจัยทางชีวสังคม อัตมโนทัศน์ และความฉลาดทางอารมณ์กับทัศนคติในการมีคู่ครองของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ .สารนิพนธ์ (กศ.ม.) (จิตวิทยาพัฒนาการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภารัฐ ยอดระบำ.(2548).ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการด้านบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะรับผิดชอบครอบครัวของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สุวรรณ เจตวงศ์.(2541).ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสของคนไทย.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สังคมศาสตร์ (วิจัยประชากรและสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวัฒนา ตั้งสิขบุตร.(2540).เจตนาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อโครงการพัฒนา
และส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ (วิทยาศาสตร์ศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพัตรา บุญญานุภาพพงศ์.(2547).ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขต
กรุงเทพมหานคร.วิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาเพศศาสตร์ (สหสาขาวิชา) กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ.(2519).สังคมวิทยา. แผนกสังคมวิทยา มานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 3.
- สุพัตรา สุภาพ.(2540).สังคมและวัฒนธรรม.ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะ
รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุमितตรา เจิมพันธ์.(2545).จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- หรรษา เลหาเสรีกุล.(2537). การเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์กับลักษณะทางพุทธ
ศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียนวัยรุ่น.ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์. (2521). การเลือกคู่ครองของข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่สำเร็จ
การศึกษาจากมหาวิทยาลัย. ปริญญามานุษยศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา. คณะสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อัจฉราพร สุวรรณทล.(2529).การทำนายและการทำความเข้าใจเจตนาและพฤติกรรมการให้ม
บุตรของมารดาตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.วิทยานิพนธ์ปริญญาคูศาสตรม
หาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อัญชลี โมกขาว.(2539).ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับความตั้งใจกระทำพฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลของรัฐ.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. พยาบาลศาสตร์ (การบริหารการพยาบาล) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชนา อินอ้อด.(2548).พฤติกรรมการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ในครัวเรือนของประชาชนกรุงเทพมหานคร.ปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อภิญา โพธิ์ศรีทอง.(2536).ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุของพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.ปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อนุชา สมจิต.(2539).การศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลจากการปฏิบัติกรรมฐาน ด้วยการเจริญสติปัฏฐานสี่ ซึ่งฝึกสอนโดยคุณแม่ ดร.สิริ กรินชัย.ปริญญาโทมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล.(254).ความมั่นคงในชีวิตสมรส : ศึกษากรณีเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.ภาคินพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรนุช เลิศจรรยาภักษ์.หลักและทฤษฎีการสื่อสารเบื้องต้น.(หน้า 83)
- อรนุช จันทรสุริยะเจษฎา.(2547).มโนภาพแห่งตน และชีวิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของพนักงานบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมเมืองใหม่บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ.ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรพินท์ ชูชม.(2545).เอกสารคำสอน วิชา วป502 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดทางพฤติกรรมศาสตร์.สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อริยา รินสอน.(2535).ค่านิยมของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เอมอร มณีวัฒนา.(2538).ความสัมพันธ์ในครอบครัว กับคุณภาพชีวิตสมรสของคู่สมรสในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- อุบลรัตน์ พิษณุยะนนท์.(2531).*คุณภาพชีวิตสมรส : ศึกษากรณีข้าราชการสังกัด กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- อุทิศ เชาวลิท.(2521).*ทัศนคติเกี่ยวกับการสมรสของนักเรียนโรงเรียนสารพัดช่างในเขต กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยบัณฑิต กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- อุมาพร ตรังคสมบัติ.(2545).*จิตวิทยาชีวิตคู่และการบำบัดคู่สมรส.โรงพิมพ์ชันด้าการพิมพ์.*

- Abramson, P.R., 1983. "Implication or the Sexual System", In *Adolescent, Sex and Contraception*. Edited by Byrue D., Fisher W. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associated : 49-60.
- Ajzen, I. (1974). *Effects of information on interpersonal attraction: Similarity versus affective value*. Journal of Personality and Social Psychology, 29, 374.380.
- Ajzen, I. (1985). *From intentions to actions: A theory of planned behavior*. In J. Kuhi & J. Beckmann (Eds.), *Action.control: From cognition to behavior* (pp. 11.39). Heidelberg:Springer.
- Ajzen, I. (1987). *Attitudes, traits, and actions: Dispositional prediction of behavior in personality and social psychology*. In L. Berkowitz (Ed.), *Advances in experimental social psychology* (Vol. 20, pp. 1.63). New York: Academic Press.
- Ajzen, I. (1988). *Attitudes, personality, and behavior*. Chicago: Dorsey Press.
- Ajzen, I. 1991. *Theory of planned behaviour*. *Organisation Behaviour and Human Decision Processes*, 50:179-211. Cited in McDonald, J., A.M. McDonald, M. Durbridge, and N. Skinner.2003. *Peer education: From evidence to practice – An alcohol and other drugs primer*.Adelaide: Flinders University of South Australia, National Centre for Education and Training on Addiction.
- Ajzen, I. and Driver, B. L. (1991).*Prediction of leisure participation from behavioral, normative, and control beliefs: an application of the theory of planned behavioral*. *Leisure Sciences*, 13(3), 185 - 204.

- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1969). *The prediction of behavioral intentions in a choice situation*. Journal of Experimental Social Psychology, 5, 400-416.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1970). *The prediction of behavior from attitudinal and normative variables*. Journal of Experimental Social Psychology, 6, 466-487.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1977). *Attitude-behavior relations: A theoretical analysis and review of empirical research*. Psychological Bulletin, 84, 888-918.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Ajzen, I., & Madden, T. J. (1986). *Prediction of goal-directed behavior: Attitudes, intentions, and perceived behavioral control*. Journal of Experimental Social Psychology, 22, 453-474.
- Ajzen, I., & Timko, C. (1986). *Correspondence between health attitudes and behavior*. Journal of Basic and Applied Social Psychology, 7, 259-276.
- Ajzen, I. (1971). *Attitudinal vs. normative messages: An investigation of the differential effects of persuasive communications on behavior*. Sociometry, 34, 263-280.
- Ajzen, I. (Revised 2006). *Constructing a TpB Questionnaire : Conceptual and Methodological Considerations* September, 2002 (Revised January, 2006)
<http://www-unix.oit.umass.edu/~ajzen/pdf/tpb.measurement.pdf>
- Anderson, G.D. and D.J. Herlocker. (1973). *Soil factors affecting the distribution of the vegetation types and their utilization by wild animals in Ngorongoro Crater, Tanzania*. J. Ecol., 61: p. 627-651.
- Bandura, A. 1977. *Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioural change*. Psychological Review, 84: 191-215.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey ; Prentice – Hall.
- Bandura, A., & Huston, Aletha C. *Identification as a process of incidental learning*. J. abnorm. soc. Psychol., 1961, 63, 311-318. <http://psychclassics.yorku.ca/Bandura/bobo.htm>

- Ball, A.L. and N. Crofts. 2001. HIV risk-reduction in injection drug users. In P.R. Lamprey and H.D. Gayle, eds., *HIV prevention and care in resource-constrained settings: A handbook for the design and management of programs*. Arlington: Family Health International: 517-545.
- Bell, Robert A. (1963). *Marriage and Family Interaction*. Illinois: The Dorsey Press.
- Bell, R.R.(1971). *Marriage and family interactions*. (Third Edition) Illinois : The Dorsey press.
- Borgatta, E. & Borgatta, M., Eds. (1992). *Encyclopedia of Sociology*. New York: MacMillian Publishers.
- Bronfenbrenner, Urie. (1970). *Two world of childhood : U.S. and U.S.S.R.*, New York : Simon and Schuster.
- Brown, E.R. 1991. *Community action for health promotion: A strategy to empower individuals and communities*. International Journal of Health Services, 21: 441-456.
- Burgess, E.W., & Cottrell, L.S. (1939). *Predicting Success or Failure in Marriage*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice Hall.
- Burgess, Ernest W. And Locke, J. 1950: *The Family*, American Book Co., New York
- CBS1995: Population Monograph of Nepal, 1995.
- Burr Wesley R. and Others. *Contemporary Theory about The Family*. Volume I. New York : The Free Press , 1979.
- Buss, D.M.(1987). *Sex Differences in Human Mate Selection Criteria: An Evolutionary Perspective*. In C. Crawford, M. Smith, and D. Krebs, eds. *Sociobiology and Psychology: Ideas, Issues, and Applications*. Hillsdale, N.J.: Erlbaum Associates.
- Catton, W.R., and R.J. Smircich.(1964). *A Comparison of Mathematical Modes for the Effect of Residential Propinquity on Mate Selection*. *American Sociological Review*, Vol. 29 , pp. 522-29.
- Charles R. Foster.(1952). *Psychology for life adjustment*. Chicago: American Technical Society, p. 119.

- Cytron, R. and Ferrante, J. (1995). Efficiently Computing Nodes On-The-Fly. *ACM Transactions on Programming Languages and Systems*, 17(3):487-506. http://www.jucs.org/jucs_9_3/using_program_checking_to/Glesner_S.html;internal&action=noaction&Parameter=1177781583149.
- Dulany, D. E. (1961). *Hypotheses and habits in verbal operant conditioning*. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63, 251-263.
- Dyer, M.G. (1983). *In-Depth Understanding*. MIT Press, Cambridge, MA.
- Evans, R.(1989). *Albert Bandura : The Man and His Ideas-A Dialogue*. N.Y. : Praeger.
- Family Health International (FHI). Behavior Change -- A Summary of Four Major Theories. This document presents and explains four of the most commonly cited theories used in HIV/AIDS prevention on how behavior change is believed to occur. Copyright 2002 p.10.
<http://www.fhi.org/NR/rdonlyres/ei26vbslpsidmahhxc332vwo3g233xsqw22er3vofqvrjvubwyzclvqjcbdgexyzl3msu4mn6xv5j/BCCSummaryFourMajorTheories.pdf>.
- Frank H. Well .(1984). *Tropical cyclone intensity estimates using satellite data : the early years*. noaa National Weather Service Forecast Office Guam. <http://ams.confex.com/ams/pdfpapers/75150.pdf>.
- Fostering Mental Health in Our School .(1950). *Yearbook Association for Supervision and Curriculum Development*. N.E.A.
- Garrett, William R. (1982). *Seasons of Marriage and Family Life*. New York : B.S.College Publishing.
- Gollwitzer, P. M. (1999). *Implementation intentions: Strong effects of simple plans*. *American Psychologist*, 54, 493-503.
- Huo, W.M., and D. Brown .(1999). *Finite-element Z-matrix method: Application to electron-molecule collisions*. *Phys. Rev. A*, 60, 295-305.
- Hilgard, E.R. (1962). *Introduction of Psychology*. New York : Harcourt Brace and World.

- Jedlicka, D. A.(1980). *Test of the Psychoanalytic Theory of Mate Selection*. *Journal of Social Psychology*, Vol. 112 ,pp. 295-99.
- Jose, D. G., and Good, R. A., *Cancer Res.*, 33, 807–812 (1973).
- Jorgensen, L.B. 1986. *The textile remains from Bolkilde*. *Antiquity* 60:204-205.
- Kelman, H.C. (1967). *Human use of human subjects: The problem of deception in social psychological experiments*. *Psychological Bulletin*, 67, 1-11.
- Kenrick, D.T., & Keefe, R.C. (1992). Age preferences in mates reflect sex differences in human reproductive strategies. *Behavioral & Brain Sciences*, 15, 75-133.
- Kenkel, William F.(1977). *The Family in Perspective*. Santa Monica, CA : Goodyear.
- Kerr ME & Bowen M. (1988). *Family Evaluation: An Approach Based on Bowen Theory*. New York:Norton.
- Landis,J.T. and Landis, M.G. (1977). *Building a Successful Marriage*. New Jersey : Englewood Cliff.
- Miltion J. Rusenberg and Carl I. Horland .(1960). *Attitude Organization and Change*. New Harven:Yale University Press , p. 3.
- Murstein BI. (1976). *The stimulus-value-role theory of marital choice*. In H. Grunebaum & J. Christ (Eds.). *Contemporary Marriage : Structure, Dynamics and Therapy*. Boston : Little, Brown.
- Nichols WC. (1988). *Marital Therapy: An Integrative Approach*. New York : Guilford Press.
- Teevan James J. "Reference Groups and Premarital Behavior" *Journal of marriage and The Family*. 5 (1972):283-291.
- Terman ,Lewis M., and Miles ,Catharine Cox. (1936). *Sex and Personality: Studies in Masculinity and Femininity*. New York: McGraw-Hill.
- Vinokur-Kaplan, D. (1978) .*To have—or not to have—another child: family planning attitudes, intentions and behavior*. *J. of Applied Social Psychology* 8 (Jan): 29–46. URL : <http://www.springerlink.com/content/v011312w14103411/>
- Udry, Richard J.(1971). *The social context of marriage*. Philadelphia : Lippincott Company.

- Williamson,R.C.(1966).*Marriage and Family Relations*. New York : John Willey & Sons,Inc.
- William L. Jorgensen.(1986). *Optimlzed intermolecular potential functions for liquid alcohols*. Department of Chemistry , Purdue University, West Lafayette, Indiana 47907 (Received : September 24, 1985) J. Phys. Chem. 1986, 90, 1276-1284. לנה : http://pubs.acs.org/cgi-bin/abstract.cgi/jpchax/1986/90/i07/f-pdf/f_j100398a015.pdf?sessid=6006l3.
- Winch, Robbert Francis.(1974). *Family Structure and Function as Influence*. Lexington. MA : D.C.Health.
- Osgood, C. E., Suci, G. J., & Tannenbaum, P. H. (1957). *The measurement of meaning*. Urbana, IL: University of Illinois Press.
- Reiss, Ira L. and others. "A Multivariate model of The Determinants of extramarital Sexual Permissiveness" Journal of Marriage and The Family 42 (2) 1980 : 395-411.
- Reiss, Ira L. *Premarital Sexual Standards In America*. New York : The Free Press of Glencoe Collier – Macmillan Limited.,1960.
- Robert Biestedt,Eugene J. Meehen,(1964). *Paul A Samuelson*, Modern Social Science.(New York : McGraw Hill, Inc) pp. 103-104.
- Sprecher, S., Sullivan, Q., & Hatfield, E (1994).*Mate selection preferences : Gender differences examined in a national in a national sample*. Journal of Personality and Social Psychology, 66, 1074-1080.
- Stark .(1994). *The declarative semantics of the Prolog selection rule (context)* . לנה : <http://citeseer.ist.psu.edu/context/1693758/0>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แบบสอบถามความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับเจตนาในการเลือกคู่ครอง
2. ตารางความถี่ของความเชื่อเด่นชัด
3. แบบสอบถามเจตนาในการเลือกคู่ครอง
4. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม

แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเจตนาในการเลือกคู่ครอง ตามหลักสมชีวิธรรม 4

คำชี้แจง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 จึงใคร่ขอความร่วมมือจากนิสิตในการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 โดยให้นิสิตพยายามตอบให้ได้มากที่สุดและเป็นไปตามความเชื่อ ความรู้สึกที่แท้จริง เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือในการทำวิจัยเกี่ยวกับเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ขอให้พิจารณาความหมายขอคำว่า “เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4”

เจตนาในการเลือกคู่ครองตามสมชีวิธรรม 4 หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่

ศรัทธาเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านความเชื่อในสิ่งต่างๆ ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องการทำ ความดีความเชื่อในการทดแทนคุณบิดามารดา ความเชื่อในความรัก

ศีลเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านการประพฤติปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล การปฏิบัติธรรม

จาคะเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้กับบุคคลอื่น ได้แก่ การทำบุญทำ ทาน การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ผู้ประสบภัยพิบัติ คนพิการ คนด้อยโอกาส การให้ตามประเพณี ในโอกาสต่างๆ

ปัญญาเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ และ การมีระดับ การศึกษาที่ใกล้เคียงกัน

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ
นางสาวจอมขวัญ เลื่องลือ

การเลือกคู่ครองตามหลักกรรมสมมติธรรม 4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ปัจจุบันท่านมีแฟนหรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี

ตอนที่ 2 การเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านจะทำให้เกิดผลอย่างไรบ้าง

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่าน
- 1.1 ท่านคิดว่าการที่ท่านจะเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับท่านจะก่อให้เกิดผลอย่างไรบ้าง? โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

เช่น ด้านดี คือ สามารถเข้ากันได้ดี ด้านไม่ดี คือ ทำให้เกิดความน่าเบื่อต่อกัน เป็นต้น

<u>ด้านดี</u>	<u>ด้านไม่ดี</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

- 1.2 ท่านคิดว่าการที่ท่านจะเลือกคู่ครองที่มีการรักษาศีล ปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน คล้ายคลึงกับท่านจะก่อให้เกิดผลอย่างไรบ้าง? โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

<u>ด้านดี</u>	<u>ด้านไม่ดี</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

- 1.3 ท่านคิดว่าการที่ท่านจะเลือกคู่ครองที่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับท่านจะก่อให้เกิดผลอย่างไรบ้าง? โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

<u>ด้านดี</u>	<u>ด้านไม่ดี</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

1.4 ท่านคิดว่าการที่ท่านจะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับท่านจะก่อให้เกิดผลอย่างไรบ้าง? โปรดระบุ.....

ด้านดี

ด้านไม่ดี

1.....

1.....

2.....

2.....

3.....

3.....

2. บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่าน

2.1 เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับท่าน ท่านจะนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มคนใดซึ่งมีความสำคัญต่อการเลือกคู่ครองของท่านบ้าง? โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

เช่น บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน คือ เพื่อน บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน คือ บิดามารดา เป็นต้น

บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน

บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน

1.....

1.....

2.....

2.....

3.....

3.....

2.2 เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีการรักษาศีล ปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันคล้ายคลึงกับท่าน ท่านจะนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มคนใดซึ่งมีความสำคัญต่อการเลือกคู่ครองของท่านบ้าง?

โปรดระบุ.....(ตามความเข้าใจของท่าน)

บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน

บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน

1.....

1.....

2.....

2.....

3.....

3.....

2.3 เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับท่าน ท่านจะนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มคนใดซึ่งมีความสำคัญต่อการเลือกคู่ครองของท่านบ้าง? โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน</u>	<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

2.4 เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับท่าน ท่านจะนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มคนใดซึ่งมีความสำคัญต่อการเลือกคู่ครองของท่านบ้าง? โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน</u>	<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

3. ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึงกับท่าน

3.1 ปัจจัยใดบ้างที่เป็นการส่งเสริม หรือขัดขวาง เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับท่าน โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

เช่น ปัจจัยส่งเสริม คือ ชอบ ปัจจัยขัดขวาง คือ ไม่ชอบ

<u>ปัจจัยส่งเสริม (สิ่งจูงใจให้กระทำ)</u>	<u>ปัจจัยขัดขวาง (อุปสรรคในการกระทำ)</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

3.2 ปัจจัยใดบ้างที่เป็นการส่งเสริม หรือขัดขวาง เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีการรักษาศีลปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันคล้ายคลึงกับท่าน โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

<u>ปัจจัยส่งเสริม (สิ่งจูงใจให้กระทำ)</u>	<u>ปัจจัยขัดขวาง (อุปสรรคในการกระทำ)</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

3.3 ปัจจัยใดบ้างที่เป็นการส่งเสริม หรือขัดขวาง เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ลักษณะคล้ายคลึงกับท่าน โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

<u>ปัจจัยส่งเสริม (สิ่งจูงใจให้กระทำ)</u>	<u>ปัจจัยขัดขวาง (อุปสรรคในการกระทำ)</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

3.4 ปัจจัยใดบ้างที่เป็นการส่งเสริม หรือขัดขวาง เมื่อท่านคิดจะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับท่าน โปรดระบุ..... (ตามความเข้าใจของท่าน)

<u>ปัจจัยส่งเสริม (สิ่งจูงใจให้กระทำ)</u>	<u>ปัจจัยขัดขวาง (อุปสรรคในการกระทำ)</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

4. คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่าน

4.1 สำหรับท่านการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับท่าน การกระทำนี้เป็นสิ่งที่.....

เช่น คำคุณศัพท์ในทางที่ดี คือ เป็นไปได้ คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี คือ เป็นไปไม่ได้

คำคุณศัพท์ในทางที่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)   คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)

1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

4.2 สำหรับท่านการเลือกคู่ครองที่มีการรักษาศีล ปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวันคล้ายคลึงกับ
ท่าน การกระทำนี้เป็นสิ่งที่.....

<u>คำคุณศัพท์ในทางที่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)</u>	<u>คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

4.3 สำหรับท่านการเลือกคู่ครองที่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับท่าน การกระทำนี้เป็นสิ่งที่.....

<u>คำคุณศัพท์ในทางที่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)</u>	<u>คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

4.4 สำหรับท่านการเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับท่าน การกระทำนี้เป็นสิ่งที่.....

<u>คำคุณศัพท์ในทางที่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)</u>	<u>คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)</u>
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....

ตาราง 19 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านความเชื่อ
(N= 35)

ด้านดี		ด้านไม่ดี	
สามารถเข้าใจกันได้ง่าย , เข้ากันได้	22	น่าเบื่อ	18
มีความคิดเห็นคล้ายกัน	22	ไม่มีความแปลกใหม่	11
พูดกันรู้เรื่อง	13	ไม่มีฝ่ายใดยับยั้งกัน	7
เกิดความสามัคคีในครอบครัว	7	ทะเลาะกัน	7
ปรับตัวเข้าหากันง่าย	5	อาจก่อให้เกิดการตัดสินใจที่ผิดๆทั้ง 2 คน	6
มีชีวิตร่วมกันได้ยาวนาน	5	อาจไม่คัดค้านในเรื่องที่ผิด	4
รักกันมากขึ้น	4	เกิดความวุ่นวาย	4
ไม่ทะเลาะกัน	4	อาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกันบ้าง	2
มีความสุข	2	ไม่มีทัศนคติในด้านที่แตกต่างกันออกไป	1
ช่วยเหลือกัน	1	นิสัยบางอย่างอาจไม่ดี	1
		ไม่มีใครเป็นผู้นำเท่าเทียมกัน	1

ตาราง 20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านพฤติกรรมปฏิบัติ
ที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรม (N= 35)

ด้านดี		ด้านไม่ดี	
เข้าใจกัน	17	เกิดความน่าเบื่อ	15
ไม่ทะเลาะกัน	11	เกิดความเคร่งครัดมากเกินไป	6
อยู่กันอย่างมีความสุข	9	อาจไม่ได้ทำบางสิ่งบางอย่าง	5
ทำกิจกรรมร่วมกันได้ดี, พากันทำความดี	9	ทำให้เป็นทุกข์	5
จิตใจดีงาม	9	เข้ากันไม่ได้	3
มีการปฏิบัติที่เหมือนกัน	6	ทำให้ไม่มีเวลาให้กัน	1
ความคิดตรงกัน	6		
ส่งเสริมกันในด้านที่ดี	5		
เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า			
ประโยชน์ส่วนตน	3		
ได้บุญเยอะ	1		
ไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง	1		
ผู้ใหญ่เห็นชอบ	1		

ตาราง 21 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านเชื้อเพื่อเผ่าพันธุ์ (N= 35)

ด้านดี		ด้านไม่ดี	
มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	13	ทำให้ครอบครัวลำบาก	10
จิตใจดี	11	เสียผลประโยชน์มากเกินไป	10
ทำบุญร่วมกันด้วยความเต็มใจทั้ง 2 คน	10	ขัดแย้งกันว่าใครจะเป็นผู้เสียสละ	5
ไม่เห็นแก่ตัว	10	ทำให้งานได้	3
ความคิดเห็นตรงกัน	5		
ทำให้รู้สึกดีต่อกัน	5		
ไม่เห็นแก่ตัว	5		
เพื่อนเยอะ	5		
เข้ากันได้ดี	5		
ทำให้เกิดความสบายใจ	4		
มีการรอมชอมกันเมื่อเกิดความขัดแย้ง	2		
ชีวิตมีการยืดหยุ่นกัน	1		
เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก	1		

ตาราง 22 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านระดับการศึกษา (N= 35)

ด้านดี		ด้านไม่ดี	
พูดกันรู้เรื่อง	20	มีข้อขัดแย้งกัน	21
มีความคิดเห็นคล้าย ๆ กัน	14	ไม่มีความคิดเห็นที่แปลกใหม่ออกไป	6
เข้าใจกันได้ง่ายขึ้น	8	เกิดการอคติต่อผู้อื่น, การถูกดูถูก	5
มีความรู้ในระดับเดียวกัน	8	ไม่ยอมรับความคิดเห็นของอีกฝ่าย	4
สามารถฟังพากันได้, เป็นที่ปรึกษากันได้	5	รู้ด้านไม่ดีของกันและกัน	3
ไม่มีการดูถูกกันในด้านการศึกษา	4	เข้ากันไม่ได้	1
มีรายได้ดี	3	ไม่มีการพัฒนาความรู้ซึ่งกันและกัน	1
ปรับปรุงความบกพร่องได้ดี	1	ไม่มีผู้นำที่มีความสามารถ	1
มีงานทำที่ดี	1	เกิดความขัดแย้งจะไม่มีใครยอมใคร	1
ความแตกต่างระหว่างชนชั้น	1	ความแตกต่างทางระดับการศึกษา	1
ช่วยยกระดับฐานะทางสังคม	1		
มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง	1		

ตาราง 23 บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านความเชื่อ (N=35)

<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน</u>		<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน</u>	
พ่อแม่	20	พ่อแม่	15
เพื่อน	16	ญาติพี่น้อง	11
ญาติพี่น้อง	8	เพื่อน	5
ปู่ย่า	5	ตัวเราเอง	4
เพื่อนแฟน	5	แฟนเก่า	4
ตายาย	4	สังคม	2
ตัวเราเอง	4	คู่อริ	1
อาจารย์	3	บุคคลที่สาม	1
ผู้มีความเชื่อเดียวกัน	1	ชาวบ้าน	1
		คนไม่หวังดี	1

ตาราง 24 บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาตัว และการปฏิบัติธรรม (N=35)

<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน</u>		<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน</u>	
พ่อแม่	26	พ่อแม่	11
เพื่อน	19	เพื่อน	9
ญาติพี่น้อง	17	ญาติพี่น้อง	5
พ่อแม่แฟน	4	พ่อแม่แฟน	4
ตัวเอง	4	แฟนเก่า	3
นักปฏิบัติธรรม	2	ชาวบ้าน	1
ครูอาจารย์	2	สังคม	1
		ก๊ิก	1

ตาราง 25 บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
(N=35)

<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน</u>		<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน</u>	
พ่อแม่	26	พ่อแม่	9
เพื่อน	21	เพื่อน	8
ญาติพี่น้อง	13	ญาติพี่น้อง	7
ตัวเอง	4	เพื่อนแฟน	4
เพื่อนแฟน	4	พ่อแม่แฟน	3
เพื่อนบ้าน	1	ปู่ย่า	1

ตาราง 26 บุคคลที่มีผลต่อการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านระดับการศึกษา
(N=35)

<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุน</u>		<u>บุคคลหรือกลุ่มคนที่คัดค้าน</u>	
พ่อแม่	29	แฟนเก่า	7
เพื่อน	25	เพื่อน	7
ญาติพี่น้อง	18	แฟน	6
ตัวเอง	4	พ่อแม่แฟน	5
คนรอบข้าง	1	ญาติสนิท	5
ครูอาจารย์	1	พ่อแม่	5
		ลุง	1

ตาราง 27 ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านความเชื่อ (N=35)

ปัจจัยส่งเสริม (สิ่งจูงใจให้กระทำ)		ปัจจัยขัดขวาง (อุปสรรคในการกระทำ)	
ความชอบที่เหมือนกัน	21	ความเชื่อแตกต่างกันได้มาก	11
เข้ากันได้	15	มีความคิดไม่ลงรอย	11
ความเชื่อในเรื่องเดียวกัน	12	มีความเชื่อในเป้าหมายชีวิตต่างกัน	8
สามารถช่วยเหลือกันได้	6	ไม่ชอบ	6
ฐานะทางการเงิน	4	รูปร่าง, หน้าตา	5
ลักษณะนิสัยหน้าตา	4	การศึกษาไม่ดี (เรียนน้อย)	5
ฐานะทางสังคม	3	ฐานะ, เงินทอง	4
ความรัก	2	ไม่มีความรัก	4
การศึกษาที่ดี	1	เหมือนกันเกินไป	3
ชื่นชม, ชื่นชอบ	1	การนับถือศาสนา	1

ตาราง 28 ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึงกับท่านพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรม (N=35)

ปัจจัยส่งเสริม (สิ่งจูงใจให้กระทำ)		ปัจจัยขัดขวาง (อุปสรรคในการกระทำ)	
ชอบปฏิบัติเหมือนกัน	14	ความน่าเบื่อ	11
ปฏิบัติที่แท้จริงไม่เสแสร้ง	13	คนละศาสนา	10
จิตใจดีงาม	12	ทำเพื่อเอาหน้า	10
เห็นว่าเป็นสิ่งดี	7	ไม่ชอบ	10
ความเข้าใจ, เข้ากันได้	6	ขาดศีล	6
ความศรัทธาต่อศาสนา	6	การปฏิบัติธรรมอาจทำให้เราไม่ทราบ	
มีการปฏิบัติต่อกันและต่อผู้อื่นด้วยศีล		ว่าอีกฝ่ายคิดอย่างไรกับเรา	5
และธรรมนั้น	6	ชอบเข้าสังคม	5
อารมณ์	1	การดื่มสุรา	5
ความรัก	1	ทำพฤติกรรมที่ไม่ให้เกียรติ	4
ศาสนาเดียวกัน	1	ไม่ให้ความเป็นส่วนตัว	1
อคติ	1	วาระโอกาสที่ไม่ตรงกัน	1

ตาราง 29 ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ (N=35)

ปัจจัยส่งเสริม (สิ่งจูงใจให้กระทำ)		ปัจจัยขัดขวาง (อุปสรรคในการกระทำ)	
ความสุขทางใจ	14	ไม่มีเวลาให้ครอบครัว	11
ชอบทำบุญ	8	เสียสละมากเกินไป	10
ประทับใจและรู้สึกดีด้วย	7	ฐานะไม่ดี	7
ความดีและความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่	6	ไม่ชอบ	4
รู้จักเป็นผู้ให้เหมือนกัน	5	ความเชื่อ	2
มีผู้คนยกย่องนับถือ	5	เลือกปฏิบัติคนบางกลุ่ม	1
ฐานะทางการเงิน	5	ฐานะดี	1
อาชีพ	4	หน้าตาดี	1
มีการช่วยเหลือกันยามเดือนร้อน	1	อายุน้อยเกินไป	1
ความรัก	1	วิธีการดำเนินชีวิต	1
อายุ	1	ทำให้เราไม่ทราบว่าเขาดีกับเราเป็น	
ความเข้าใจ	1	พิเศษหรือเพราะมีการแผ่หัวใจ	
		กับผู้คนรอบข้าง	1

ตาราง 30 ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเลือกคู่ครองลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านระดับการศึกษา (N=35)

ปัจจัยส่งเสริม (สิ่งจูงใจให้กระทำ)		ปัจจัยขัดขวาง (อุปสรรคในการกระทำ)	
ความคิดเหมือนกัน	10	พูดกันไม่รู้เรื่อง (คนละภาษา)	10
พูดกันรู้เรื่อง	10	ไม่มีการยอมกัน	10
พึงพอใจ	9	ความแตกต่างของระดับการศึกษา	9
การศึกษาใกล้เคียงกัน	6	ไม่ชอบ	7
มีความเท่าเทียมกับเรา	6	รายได้น้อย	7
ทำงานคล้ายกัน	5	อาชีพ	4
คนรอบข้างให้ความเคารพเชื่อถือ	4	อายุที่ต่างกันมาก	1
เข้าใจในตัวเราเอง	4	ไม่กล้าบอกคนรอบข้างว่าการศึกษาน้อย	1
ฐานะดี	4		
ชอบ	4		
มีความเป็นผู้นำ	1		
เข้าใจในหน้าที่การงาน	1		
ไม่มีการดูหมิ่นกัน	1		

ตาราง 31 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านความเชื่อ (N=35)

คำคุณศัพท์ในทางที่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)		คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี(ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)	
เป็นไปได้	17	เป็นไปไม่ได้	15
ดี	16	ไม่ดี	10
ควรทำ	16	ไม่ควรทำ	5
เหมาะสม	13	เข้ากันไม่ได้	5
ฉลาด	3	ไม่เหมาะสม	3
เหมือนกัน	2	โง่	3
นิสัยดี	2	ไม่เหมือนกัน	2
รับผิดชอบ	2	นิสัยไม่ดี	2
ช่วยเหลือกัน	2	ไม่รับผิดชอบ	2
ให้อภัยกัน	1	ขัดแย้งกัน	2
น่าเคารพ	1	ทำร้ายกัน	2
เชื่อเรื่องเวรกรรม	1	ทะเลาะกัน	1
น่าจะมีโอกาส	1	โอกาสไม่น่ามี	1

ตาราง 32 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาสีล และการปฏิบัติธรรม (N=35)

คำคุณศัพท์ในทางที่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)		คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี(ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)	
เป็นไปได้	17	เป็นไปไม่ได้	14
ดีมาก	8	ไม่ควรทำ	12
เหมาะสม	8	ไม่เหมาะสม	7
เข้ากันได้	4	ไม่ดี	7
ชอบ	3	เข้ากันไม่ได้	3
เป็นสิ่งดี	3	สิ่งไม่ดี	3
น่าเคารพ	1	ไม่ชอบ	3
น่ารัก	1	น่าเกลียด	1
น่าสนใจ	1	ไม่น่าสนใจ	1
ดีงาม	1	ไม่น่ารัก	1
น่ายกย่อง	1	อย่าทำเลย	1

ตาราง 33 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (N=35)

คำคุณศัพท์ในทางที่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)		คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี(ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)	
เป็นไปได้	18	เป็นไปได้ไม่ได้	14
ดี	12	ไม่ควรทำ	12
เหมาะสม	6	ไม่ดี	10
เข้ากันได้	5	ไม่เหมาะสม	6
พอควร	2	เข้ากันไม่ได้	5
น่าเคารพ	1	ไม่สมควร	2
รู้จักให้	1	ทำเอาหน้า	1
มีน้ำใจ	1	ไม่มีศีล	1
น่านับถือ	1	เห็นแก่ตัว	1

ตาราง 34 คำคุณศัพท์เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับท่านทางด้านระดับการศึกษา (N=35)

คำคุณศัพท์ในทางที่ดี (ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)		คำคุณศัพท์ในทางที่ไม่ดี(ที่ท่านมีต่อการเลือกคู่ครอง)	
เป็นไปได้	17	เป็นไปได้ไม่ได้	13
ดี	12	ไม่เหมาะสม	11
ควรทำ	10	โง่	9
ฉลาด	9	เผด็จการ	2
เข้ากันได้	3	ทะเลาะ	2
ถูกต้อง	2	การศึกษาต่ำ	1
พูดกันรู้เรื่อง	2	ไม่ยอมรับความคิดเห็น	
มีคุณวุฒิ	2		
รับผิดชอบ	2		
ขยัน	2		
มีความพยายาม	1		
น่านับถือ	1		

แบบสอบถามเจตนาในการเลือกคู่ครอง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นการศึกษาถึงความคิดเห็น ความเชื่อ และความรู้สึกของนิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลือกคู่ครอง ซึ่งท่านเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะให้ ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการเลือกคู่ครองดังกล่าว การตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีข้อใดผิด หรือ ถูก และไม่ใช้ตัวบ่งชี้ความดี / เลวของบุคคลทั้งสิ้น ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเป็นประโยชน์ทาง วิชาการ ขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้อย่างตั้งใจ และโปรดทำให้ครบทุกข้อ

ขณะที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านนึกถึงบุคคลที่ท่านต้องการที่จะเลือกมาเป็น คู่ครองในอนาคต ตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ คือ

เจตนาในการเลือกคู่ครองตามสมชีวิธรรม 4 หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตนตามหลักสมชีวิธรรม 4 ได้แก่

ศรัทธาเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มี ลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านความเชื่อในสิ่งต่างๆ ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องการทำ ความดี ความเชื่อในการทดแทนคุณบิดามารดา

ศีลเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มี ลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านการประพฤติปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การศึกษา การรักษาศีล การปฏิบัติธรรม

จาคะเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มี ลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านการเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ให้กับบุคคลอื่น ได้แก่ การทำบุญทำทาน การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ ผู้ประสบภัยพิบัติ คนพิการ คนด้อยโอกาส การให้ตามประเพณีในโอกาส ต่างๆ

ปัญญาเสมอกัน หมายถึง การที่นิสิต นักศึกษา มีความตั้งใจที่จะเลือกคู่ครองที่มี ลักษณะคล้ายคลึงกับตน ด้านความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ และการมีระดับการศึกษาที่ ใกล้เคียงกัน

ขอขอบคุณนิสิต นักศึกษาทุกคนสำหรับความร่วมมือในการให้ข้อมูลอย่างตั้งใจ และ ครบถ้วนไว้ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
จอมขวัญ เลื่องลือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ☐ 3 ☐ 4 ☐ อื่นๆ.....
4. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย

☐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
☐ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
 ไทย

☐ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
☐ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ชุดที่ 1 คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำการสำรวจความรู้สึกของนิสิต นักศึกษาที่มีต่อการเลือก
 คู่ครอง ขอให้นิสิต นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนิสิต นักศึกษามาก
 ที่สุด ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน เป็นสิ่งที่.....

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เหมาะสม								ไม่เหมาะสม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง 2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษา
 ศิล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน เป็นสิ่งที่.....

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เหมาะสม								ไม่เหมาะสม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน เป็นสิ่งที่.....

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เหมาะสม								ไม่เหมาะสม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน เป็นสิ่งที่.....

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เหมาะสม								ไม่เหมาะสม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเชื่อของนิสิต นักศึกษาที่มีต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน ขอให้นิสิต นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนิสิต นักศึกษามากที่สุด ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้สามารถเข้าใจกันได้
ง่าย

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การเข้าใจกันได้ง่ายเป็นสิ่งที่.....

ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้สามารถพูดกันรู้เรื่อง

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การพูดกันรู้เรื่องเป็นสิ่งที่.....

ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้มีความคิดเห็นคล้ายกัน

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การมีความคิดเห็นคล้ายกันเป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

4. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้น่าเกิดความน่าเบื่อ

เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การเกิดความน่าเบื่อเป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

5. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้ไม่มีความแปลกใหม่

เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การไม่มีความแปลกใหม่เป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

6. ก) การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้ไม่ทะเลาะกัน

เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การไม่ทะเลาะกันเป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

7. ก) การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้เข้าใจกัน

เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การเข้าใจกันเป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

8. ก) การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การ
 รักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้เกิดความน่าเบื่อ
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การเกิดความน่าเบื่อเป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

9. ก) การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การ
 พักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้อยู่กันอย่างมีความสุข
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การอยู่กันอย่างมีความสุขเป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

10. ก) การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การ
 พักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ดี
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การทำกิจกรรมร่วมกันได้ดีเป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

11. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่.....

ดี

 ไม่ดี

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

12. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้มีจิตใจดี
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง2 น้อย ปานกลาง มาก

ข) การมีจิตใจดีเป็นสิ่งที่.....

ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

13. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้ครอบครัวลำบาก

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การทำให้ครอบครัวลำบากเป็นสิ่งที่.....

ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

14. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้ได้ทำบุญร่วมกันด้วยความเต็มใจทั้งสองคน

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การได้ทำบุญร่วมกันด้วยความเต็มใจทั้งสองคนเป็นสิ่งที่.....

ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

15. ก) การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน ทำให้เกิดการเสียผลประโยชน์มากเกินไป

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การเสียผลประโยชน์มากเกินไปเป็นสิ่งที่.....

ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

16. ก) การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้พูดกันรู้เรื่อง

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การพูดกันรู้เรื่องเป็นสิ่งที่.....

ดี								ไม่ดี
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

17. ก) การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้มีข้อขัดแย้งกัน
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้
                   มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก
- ข) การมีข้อขัดแย้งกันเป็นสิ่งที่.....
 ดี

 ไม่ดี
                   มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก
18. ก) การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้
                   มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก
- ข) การมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันเป็นสิ่งที่.....
 ดี

 ไม่ดี
                   มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก
19. ก) การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้ต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกัน
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้
                   มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก
- ข) การที่ต่างฝ่ายต่างไม่ยอมกันเป็นสิ่งที่.....
 ดี

 ไม่ดี
                   มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก
20. ก) การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน ทำให้เข้าใจกันได้ง่ายขึ้น
 เป็นไปได้

 เป็นไปไม่ได้
                   มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก
- ข) การเข้าใจกันได้ง่ายขึ้นเป็นสิ่งที่.....
 ดี

 ไม่ดี
                   มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ชุดที่2 คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับนิสิต นักศึกษา โดยที่นิสิต นักศึกษาคิดว่า บุคคลที่มีความสำคัญต่อนิสิต นักศึกษาในเรื่องการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน ขอให้นิสิต นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนิสิต นักศึกษามากที่สุด ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. บุคคลที่มีความสำคัญต่อนั้น ส่วนมากคิดว่าฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. บุคคลที่มีความสำคัญต่อนั้น ส่วนมากคิดว่าฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. บุคคลที่มีความสำคัญต่อนั้น ส่วนมากคิดว่าฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. บุคคลที่มีความสำคัญต่อนั้น ส่วนมากคิดว่าฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเชื่อเกี่ยวกับบุคคลที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับ นิสิต นักศึกษาโดยที่นิสิต นักศึกษาคิดว่า บุคคลที่มีความสำคัญต่อนิสิต นักศึกษาในเรื่องการ เลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญา เสมอกัน ขอให้ นิสิต นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนิสิต นักศึกษามากที่สุด ไม่มีข้อใดผิดหรือถูกและโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ก) พ่อแม่ของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ พ่อแม่ของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. ก) เพื่อนของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ เพื่อนของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. ก) ญาติพี่น้องของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ ญาติพี่น้องของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. ก) พ่อแม่ของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ พ่อแม่ของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

5. ก) เพื่อนของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาสีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ

								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ เพื่อนของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

6. ก) ญาติพี่น้องของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาสีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ

								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ ญาติพี่น้องของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

7. ก) พ่อแม่ของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ

								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ พ่อแม่ของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

8. ก) เพื่อนของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ

								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ เพื่อนของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

9. ก) ญาติพี่น้องของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีเลือกคู่ครองที่มีความ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ ญาติพี่น้องของฉัน ต้องการให้ฉันทำ
เพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

10. ก) พ่อแม่ของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ พ่อแม่ของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

11. ก) เพื่อนของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับ
ฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ เพื่อนของฉัน ต้องการให้ฉันทำเพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

12. ก) ญาติพี่น้องของฉัน เห็นว่า ฉันควร (หรือไม่ควร) เลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึง
กับฉัน

ควรทำ								ไม่ควรทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) โดยทั่วไปแล้ว ฉันต้องการทำตามในสิ่งที่ ญาติพี่น้องของฉัน ต้องการให้ฉันทำ
เพียงใด

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ชุดที่ 3 คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษา เกี่ยวกับความยากง่าย ในเรื่องการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรมสี่ ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศิลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน ขอให้นิสิต นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลง ในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนิสิต นักศึกษามากที่สุด ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. สำหรับฉันการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกับฉัน เป็นสิ่งที่.....

ง่าย							ยาก
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก
เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก
ฉันควบคุมได้							ฉันควบคุมไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก

2. สำหรับฉันการเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค

การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน

ง่าย							ยาก
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก
เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก
ฉันควบคุมได้							ฉันควบคุมไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก

3. สำหรับฉันการเลือกคู่ครองที่มีเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน

ง่าย							ยาก
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก
เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก
ฉันควบคุมได้							ฉันควบคุมไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก

4. สำหรับฉันการเลือกคู่ครองที่มีเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน

ง่าย								ยาก
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	
ฉันควบคุมได้								ฉันควบคุมไม่ได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริม และขัดขวาง การเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน ศีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน ขอให้นิสิต นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับ ความรู้สึกนึกคิดของนิสิต นักศึกษามากที่สุด ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และโปรดตอบให้ครบทุก ข้อ

1. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความชอบเหมือนกัน ในการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ค) การมี ความชอบเหมือนกัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อ คล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความคิดไม่ลงรอยกัน ในการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การมี ความคิดไม่ลงรอยกัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อ คล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความเข้าใจกัน ในการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การมีความเข้าใจกัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

4. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความเชื่อในเรื่องเดียวกัน ในการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การจะมีความเชื่อในเรื่องเดียวกัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

5. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความเชื่อแตกต่างกันมาก ในการเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การมีความเชื่อแตกต่างกันมาก เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

6. ก) โอกาสที่ฉันจะมี การปฏิบัติเหมือนกัน ในการเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาตัว และการปฏิบัติธรรม คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การปฏิบัติเหมือนกัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาตัว และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

7. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความน่าเบื่อ ในการเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาตัว และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) ความน่าเบื่อ เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาตัว และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

8. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความชอบบุคคลที่นับถือศาสนาต่างจากฉัน ในการเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาตัว และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การที่บุคคลนับถือศาสนาต่างจากฉัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาตัว และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

9. ก) โอกาสที่ฉันจะมี การปฏิบัติจริงไม่เสแสร้ง ในการเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาตัว และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การปฏิบัติจริงไม่เสแสร้ง เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

10. ก) โอกาสที่ฉันจะมี จิตใจที่ดั่งาม ในการเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การมีจิตใจดั่งาม เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีพฤติกรรมปฏิบัติที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

11. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความสุขทางใจ ในการเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การมีความสุขทางใจ เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

12. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความชอบทำบุญ ในการเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก								มีน้อย
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

ข) การชอบทำบุญ เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ								ไม่ต้องการ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

13. ก) โอกาสที่ฉันจะมี การเสียสละมากเกินไป ในการเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก

 มีน้อย

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ข) การมีความเสียสละมากเกินไป เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ

 ไม่ต้องการ

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

14. ก) โอกาสที่ฉันจะ ไม่มีเวลาให้ครอบครัว ในการเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก

 มีน้อย

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ข) การไม่มีเวลาให้ครอบครัว เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ

 ไม่ต้องการ

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

15. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความคิดเหมือนกัน ในการเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก

 มีน้อย

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ข) การมีความคิดเหมือนกัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ

 ไม่ต้องการ

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

16. ก) โอกาสที่ฉันจะมี การพูดกันไม่รู้เรื่อง ในการเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก

 มีน้อย

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ข) การพูดกันไม่รู้เรื่อง เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ

 ไม่ต้องการ

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

17. ก) โอกาสที่ฉันจะมี การคุยกันเข้าใจ ในการเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก

 มีน้อย

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ข) การคุยกันเข้าใจ เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ

 ไม่ต้องการ

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

18. ก) โอกาสที่ฉันจะมี การไม่มีการยอมกัน ในการเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก

 มีน้อย

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ข) การไม่ยอมกัน เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ

 ไม่ต้องการ

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

35. ก) โอกาสที่ฉันจะมี ความพึงพอใจ ในการเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

มีมาก

 มีน้อย

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ข) ความพึงพอใจ เป็นการส่งเสริมหรือขัดขวาง การเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกัน ของฉัน

ต้องการ

 ไม่ต้องการ

มาก   ปานกลาง   น้อย   ไม่ใช่ทั้ง2   น้อย   ปานกลาง   มาก

ชุดที่ 4 คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความตั้งใจของนิสิต นักศึกษาที่จะเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม4 ได้แก่ ศรัทธาเสมอกัน คีลเสมอกัน จาคะเสมอกัน และปัญญาเสมอกัน ขอให้นิสิต นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนิสิต นักศึกษามากที่สุด ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ในช่วง 2 ปีข้างหน้า

1. * ฉันตั้งใจจะเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

* ฉันพยายามจะเลือกคู่ครองที่มีความเชื่อในด้านต่างๆ คล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2. * ฉันตั้งใจจะเลือกคู่ครองที่มีการรักษาพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

* ฉันพยายามจะเลือกคู่ครองที่มีการรักษาพฤติกรรมปฏิบัติที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวัน ได้แก่ การบริโภค การพักผ่อน การรักษาศีล และการปฏิบัติธรรมคล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง2	น้อย	ปานกลาง	มาก	

3. * ฉันตั้งใจจะเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้ | | | | | | | เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง 2 น้อย ปานกลาง มาก

* ฉันพยายามจะเลือกคู่ครองที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้ | | | | | | | เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง 2 น้อย ปานกลาง มาก

4. * ฉันตั้งใจจะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้ | | | | | | | เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง 2 น้อย ปานกลาง มาก

2

* ฉันพยายามจะเลือกคู่ครองที่มีระดับการศึกษาคล้ายคลึงกับฉัน

เป็นไปได้ | | | | | | | เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง 2 น้อย ปานกลาง มาก

2

ชุดที่5 คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว
 ของนิสิต นักศึกษาต่อการเลือกคู่ครอง ขอให้นิสิต นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
 ที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนิสิต นักศึกษามากที่สุด ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก และโปรดตอบให้
 ครบทุกข้อ

คำถาม	บ่อยมาก	ค่อนข้างบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยมาก	ไม่เคย
1. พ่อแม่ใช้วิธีชี้แจงเหตุผลโน้มน้าวให้ท่านคล้อยตาม มากกว่าใช้อำนาจบังคับ						
2. พ่อแม่เปิดโอกาสให้ท่านเล่าปัญหาให้ฟัง เช่นการเรียน การคบเพื่อนและ ช่วยกันแก้ไขปัญหา						
3. พ่อแม่ให้ความใกล้ชิด สนับสนุนกับท่านจนทำให้ท่านกลัวทุกเรื่องโดย ไม่มีความลับต่อกัน						
4. พ่อแม่สนับสนุนท่าน ในการแสดงความคิดเห็นหรือความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องเพศ, การเมือง แม้ว่าความเห็นจะแตกต่างกัน						
5. ทุกคนในครอบครัวมีการตกลงร่วมกัน ในการกำหนดระเบียบ และหน้าที่ ในบ้าน เช่น ล้างจาน ชักผ้า ล้างรถ รดน้ำต้นไม้						
6. เมื่อท่านจะไปเที่ยวกับเพื่อน ต้องชี้แจงให้พ่อแม่ทราบอย่างละเอียด และ ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองก่อน						
7. ท่านต้องทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ในครอบครัว ให้ตรงตามระเบียบเวลาที่ พ่อแม่กำหนดไว้ เช่น ต้องกลับบ้านไม่เกินเวลา....น. ต้องเข้านอนเวลา....น.						
8. เมื่อท่านทำผิดคำสั่งพ่อแม่จะดุด่า ลงโทษ แต่หากยินยอมปฏิบัติตามคำสั่งจะ ได้รับคำชม รางวัล						
9. การตัดสินใจต่าง ๆ ในครอบครัว จะมีพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่คนใดคนหนึ่งที่มี อำนาจสิทธิขาดในการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว						
10. พ่อแม่อบรมสั่งสอนให้ท่านเคารพต่อบรรพบุรุษและยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณีอย่างเคร่งครัด						
11. กิจวัตรประจำวันในครอบครัวของท่าน ไม่มีผู้ใดกำหนดแน่นอน ขึ้นอยู่ กับความพอใจของแต่ละคน เช่น คนหนึ่งนอน คนหนึ่งทานอาหาร ขณะที่ คนหนึ่งดูโทรทัศน์						

คำถาม	บ่อยมาก	ค่อนข้างบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยมาก	ไม่เคย
12. แต่ละคนในครอบครัวของท่านต่างรับผิดชอบ และจัดการชีวิตของตนเองตามสะดวกโดยไม่ต้องฟังเสียงส่วนมาก						
13. ท่านมีอิสระเต็มที่ สามารถตัดสินใจเรื่องต่างๆ เช่น การเรียน เที่ยวเตร่ คบเพื่อน ได้ตามใจตนเอง โดยไม่ต้องขออนุญาต หรือแจ้งให้พ่อแม่ทราบ						
14. ท่านมีอิสระเสรีในการคบเพื่อนทั้งชายและหญิงได้ โดยพ่อแม่ไม่เข้ามาร่วมแสดงความเห็นชอบ						
15. แต่ละคนในครอบครัวสนใจกับเหตุการณ์เฉพาะหน้าของตนเอง โดยไม่มีการร่วมกันตั้งเป้าหมายหรือวางแผนสำหรับอนาคต						
16. พ่อแม่สอนท่านให้เชื่อในสิ่งที่มีเหตุผลสมควร โดยไม่จำเป็นต้องยึดถือตามกรอบสังคมประเพณี หรือความเชื่อเก่าๆ						
17. หากมีปัญหาสำคัญ สมาชิกทุกคนในครอบครัวต่างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามเหตุผล โดยไม่ยอมตามใจ หรือเกรงใจคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ						
18. ท่านได้รับการสั่งสอนให้กล้าปฏิเสธ ไม่จำเป็นต้องคล้อยตามโดยไม่มีเหตุผลสมควร						
19. ประเด็นในการพูดคุย และการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน หรือบุคคลนอกครอบครัว พ่อแม่จะเป็นผู้กำหนดให้ท่านปฏิบัติตาม						
20. พ่อแม่สั่งสอนท่านว่า ผู้ใหญ่ยอมคิดถูกต้องกว่า เด็กห้ามโต้แย้ง						
21. ในครอบครัวของท่าน หากพ่อแม่ไม่ซักถาม ลูกๆ ก็ไม่ควรแสดงความคิดเห็น หรือเรียกร้องสิ่งใดโดยไม่จำเป็น						
22. เมื่อครอบครัวเกิดปัญหาสำคัญ เช่น การเงิน การหย่าร้าง การเจ็บป่วย พ่อแม่จะตัดสินใจแก้ไขเองตามลำพัง โดยไม่มีการปรึกษาหารือให้ท่านทราบ						
23. พ่อแม่ของท่านไม่ใส่ใจ ไม่ว่าจะเป็นการชมเชยให้รางวัลเมื่อท่านทำดี หรือดูว่าลงโทษเมื่อท่านทำผิด						
24. พ่อแม่ของท่านไม่มีเวลามากลุกคลี พูดคุยสั่งสอน หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องต่างๆ กับท่าน						

คำถาม	บ่อยมาก	ค่อนข้างบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยมาก	ไม่เคย
25. พ่อแม่สอนให้ท่านตระหนักว่า การมีความคิดของตนเองเป็นสิ่งสำคัญแต่ควรเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเช่นกัน						
26. ท่านได้รับการอบรมว่า การสนทนากับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ เพื่อน ต่างเพศ หรือสาธารณชน ต้องรู้จักควบคุมวาจา กริยา และอารมณ์ให้เหมาะสม						
27. พ่อแม่สั่งสอนว่า แม้พบผู้อื่นมีความผิดพลาด แต่ท่านควรมีมารยาท ไม่ก้าวร้าวล่วงเกิน						

ขอขอบคุณที่ท่านตอบ
แบบสอบถามครบทุกข้อ
จอมขวัญ เลื่องลือ

ตาราง 35 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.880
2	.873
3	.896
4	.891
5	.897
6	.887
7	.897
8	.897

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .902

ตาราง 36 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดเจตคติทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.847	9	.854
2	.841	10	.847
3	.838	11	.847
4	.834	12	.843
5	.851	13	.857
6	.841	14	.850
7	.846	15	.852
8	.845	16	.847

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .855

** ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4
ทั้งฉบับเท่ากับ .888

ตาราง 37 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.770
2	.788
3	.748
4	.849

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .834

** ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้งฉบับเท่ากับ .964

ตาราง 38 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางตรงต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.927
2	.923
3	.920
4	.923
5	.921
6	.919
7	.925
8	.921
9	.921
10	.927
11	.927
12	.929

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .930

** ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมทางอ้อมต่อการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ทั้งฉบับเท่ากับ .86

ตาราง 39 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.796	15	.791
2	.805	16	.796
3	.806	17	.799
4	.803	18	.797
5	.790	19	.779
6	.793	20	.779
7	.786	21	.786
8	.787	22	.786
9	.785	23	.786
10	.794	24	.791
11	.789	25	.801
12	.785	26	.798
13	.798	27	.795
14	.799		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .798

ภาคผนวก ข

1. ตารางสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
2. ตารางผลการค้นหาตัวแปรพยากรณ์เจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4

ตาราง 40 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านศรัทธาเสมอกัน

ตัวแปร	AB	SN	PBC	IAB	ISN	IPBC	I	Com1	Com2	Com3	Com4
AB	1										
SN	.225**	1									
PBC	.149*	.235**	1								
IAB	.125*	.201**	.132**	1							
ISN	.179**	.244**	.274**	.381**	1						
IPBC	.254**	.196**	.408**	.331**	.371**	1					
I	.290**	.355*	.215**	.175**	.153**	.222**	1				
Com1	.049	.123**	.071	.017	.063	.200**	.105*	1			
Com2	-.075	.029	.173**	-.062	-.024	.173**	-.044	.587**	1		
Com3	.040	.059	.026	.195**	.185**	.197**	.084	.412**	.341**	1	
Com4	.063	.069	.022	.228**	.169**	.198**	.068	.391**	.308**	.962**	1

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 , ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 41 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านศีลเสมอกัน

ตัวแปร	AB	SN	PBC	IAB	ISN	IPBC	I	Com1	Com2	Com3	Com4
AB	1										
SN	.355**	1									
PBC	.166**	.223**	1								
IAB	.132*	.403**	.209**	1							
ISN	.168**	.424**	.328**	.248**	1						
IPBC	.116*	.194**	.345**	.289**	.345**	1					
I	.175**	.337**	.322**	.287**	.297**	.199**	1				
Com1	.079	.128*	.085	.061	.079	.151**	.091	1			
Com2	.032	.017	.197**	-.011	.022	.159**	-.026	.587**	1		
Com3	-.017	.021	.047	.198**	.161**	.146**	.104*	.412**	.341**	1	
Com4	.013	.050	.019	.221**	.162**	.140**	.102*	.391**	.308**	.962**	1

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 , ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 42 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านจะเหมือนกัน

ตัวแปร	AB	SN	PBC	IAB	ISN	IPBC	I	Com1	Com2	Com3	Com4
AB	1										
SN	.304**	1									
PBC	.200**	.267**	1								
IAB	.181**	.315**	.383**	1							
ISN	.235**	.343**	.369**	.327**	1						
IPBC	.153**	.295**	.332**	.284**	.380**	1					
I	.258**	.301**	.310**	.206**	.302**	.236**	1				
Com1	.044	.106*	.058	.081	.005	.181**	.060	1			
Com2	-.060	-.006	.123**	.007	-.047	.161**	.079	.587**	1		
Com3	-.012	.076	.109*	.146**	.150**	.087	.087	.412**	.341**	1	
Com4	-.003	.083	.119*	.174**	.145**	.057	.079	.391**	.308**	.962**	1

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ,** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 43 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและเจตนาในการเลือกคู่ครองตามหลักสมชีวิธรรม 4 ด้านปัญหาเหมือนกัน

ตัวแปร	AB	SN	PBC	IAB	ISN	IPBC	I	Com1	Com2	Com3	Com4
AB	1										
SN	.437**	1									
PBC	.250**	.159**	1								
IAB	.178**	.220**	.266**	1							
ISN	.213**	.373**	.268**	.277**	1						
IPBC	.164**	.146**	.344**	.362**	.268**	1					
I	.363**	.363**	.427**	.160**	.404**	.213**	1				
Com1	-.051	.061	-.092	.030	.063	.134**	.014	1			
Com2	-.112*	-.032	.031	-.015	-.053	.082	-.032	.587**	1		
Com3	-.012	-.004	-.025	.094	.092	.072	.005	.412**	.341**	1	
Com4	-.036	-.008	-.027	.112*	.096	.070	.004	.391**	.308**	.962**	1

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ,** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ภาคผนวก ค

1. จดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. จดหมายเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ
3. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ
4. ประวัติผู้วิจัย

จดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

จดหมายเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ

รายชื่อ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินเง่
Mr. Prateep Jinnge
2. ดร.สุภาพร ธนะชานันท์
Mrs. Supaporn Tanachanan
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร
Mrs. Laddawan Kasamnat
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี
Mrs. Wiladlak Chuawanlee
5. รองศาสตราจารย์ ดร. อรพินธ์ ชูชม
Miss. Oraphin Choochom

ที่อยู่

สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ช. สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ช. สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ช. สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ช. สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ช. สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาว จอมขวัญ เลื่องลือ
วันเดือนปีเกิด	9 มิถุนายน 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดน่าน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	35/1 หอพักหญิงพรประภา ห้อง 32 ถนนสุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนปัว อ.ปัว จ.น่าน 55160
พ.ศ. 2546	จิตวิทยา เกียรตินิยมอันดับ 2 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ
พ.ศ. 2551	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ